DEMO S.A.

PHARMACEUTICAL INDUSTRY

Ετήσια Οικονομική Έκθεση βάσει των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς ως έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση για τον Όμιλο και την εταιρεία DEMO ΑΒΕΕ

Αρ.Μ.Α.Ε. 13182/04/Β/86/139

Αρ. Γ.Ε.ΜΗ 283801000

-Χρήση 1η Ιανουαρίου 2018 – 31η Δεκεμβρίου 2018-

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ 4
1.1. Ανάλυση της εξέλιξης & των επιδόσεων των δραστηριοτήτων 4
1.1.1. Στόχοι, βασικές αξίες και κύριες στρατηγικές 5
1.1.2. Επενδύσεις σε πάγιο εξοπλισμό 5
1.1.3. Ανάπτυξη Νέων Προϊόντων 5
1.1.4. Ανάπτυξη Νέων Αγορών 5
1.1.5. Καθετοποίηση Λειτουργικών Εργασιών 5
1.1.6. Διασφάλιση ποιότητας 6
1.2. Διαχείριση Κινδύνων 6
1.2.1. Κίνδυνος αγοράς 6
1.2.2. Πιστωτικός Κίνδυνος 6
1.2.3. Κίνδυνος από φυσικές καταστροφές 7
1.2.4. Συναλλαγματικός κίνδυνος 7
1.2.5. Κίνδυνος Επιτοκίου 7
1.2.6. Κίνδυνος ρευστότητας 8
1.2.7. Διαδικασίες διαχείρισης Κεφαλαίου 9
1.3. Περιβαλλοντικά ζητήματα 9
1.4. Εργασιακά/κοινωνικά ζητήματα 10
1.5. Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη 10
1.5.1. Βραβεία και Διακρίσεις 11
1.6. Χρηματοοικονομικοί και μη χρηματοοικονομικοί δείκτες επιδόσεων 11
1.7. Επιπλέον πληροφόρηση 13
2. Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή 14
3. Οικονομικές Καταστάσεις 16
4. Γενικές πληροφορίες 21
5. Βάση προετοιμασίας για τις Οικονομικές Καταστάσεις 23
5.1. Συμμόρφωση με τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα (Δ.Λ.Π.) και τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (Δ.Π.Χ.Α.) 23
5.2. Συγκρίσιμη περίοδος 23
5.3. Αρχή της συνέχειας της Επιχειρηματικής δραστηριότητας 23
5.4. Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και κρίσεις της διοίκησης 23
6. Λογιστικές Αρχές 25
6.1. Πλαίσιο κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων 25
6.1.1. Βάση προετοιμασίας των Οικονομικών Καταστάσεων 25
6.1.2. Έγκριση των Οικονομικών Καταστάσεων 25
6.2. Αρχές Ενοποίησης 25
6.3. Συναλλαγματικές μετατροπές 25
6.4. Ενσώματα πάγια 25
6.5. Άυλα πάγια περιουσιακά στοιχεία 26
6.5.1. Έξοδα έρευνας και ανάπτυξης 26
6.5.2. Λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία και παραχωρήσεις και δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας 26
6.5.3. Άδειες λογισμικού 26
6.6. Απομείωση αξίας περιουσιακών στοιχείων εκτός της υπεραξίας 26
6.7. Χρηματοοικονομικά μέσα 27
6.8. Αποθέματα 31
6.9. Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα 32
6.10. Μετοχικό κεφάλαιο 32
6.11. Δανεισμός 32
6.12. Αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος 32
6.13. Παροχές στο προσωπικό 32
6.14. Κρατικές επιχορηγήσεις 33

6.15. Αναγνώριση εσόδων *33*
6.16. Μισθώσεις *34*
6.17. Διανομή μερισμάτων *34*
6.18. Διαχείριση χρηματοοικονομικού κινδύνου *34*
7. Αλλαγές σε Λογιστικές Πολιτικές **36**
8. Πληροφόρηση κατά κανάλι διανομής **41**
9. Σημειώσεις στις Οικονομικές καταστάσεις **42**
9.1. Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία *42*
9.2. Άυλα περιουσιακά στοιχεία *43*
9.3. Προκαταβολές ακινητοποιήσεων *44*
9.4. Λοιπές Μακροπρόθεσμες Απαιτήσεις *44*
9.5. Συμμετοχές *44*
9.6. Αποθέματα *44*
9.7. Πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις *44*
9.8. Χρηματοοικονομικά Μέσα *45*
9.9. Λοιπές απαιτήσεις *47*
9.10. Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα *47*
9.11. Μετοχικό κεφάλαιο *48*
9.12. Αποθεματικά *48*
9.13. Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις *48*
9.14. Αναβαλλόμενες φορολογικές (απαιτήσεις) / υποχρεώσεις *49*
9.15. Πρόβλεψη για αποζημίωση προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία *49*
9.16. Δανειακές υποχρεώσεις *50*
9.17. Προμηθευτές και συναφείς υποχρεώσεις *51*
9.18. Λοιπές υποχρεώσεις *51*
9.19. Πωλήσεις *51*
9.20. Έξοδα ανά κατηγορία *52*
9.21. Λοιπά έσοδα *53*
9.22. Χρηματοοικονομικά αποτελέσματα (Έσοδα – Έξοδα) *53*
9.23. Φόρος εισοδήματος *54*
9.24. Κέρδη μετά από φόρους ανά μετοχή *54*
9.25. Ενδεχόμενες Υποχρεώσεις *54*
9.25.1. Επίδικες ή υπό διαιτησία διαφορές *54*
9.25.2. Ανέλεγκτες Φορολογικές Υποχρεώσεις *54*
9.25.3. Δεσμεύσεις, Εγγυήσεις και Εμπράγματα Βάρη *55*
9.26. Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη *55*
9.27. Πολιτική Διαχείρισης Κινδύνων *56*
9.27.1. Κίνδυνος ρευστότητας *56*
9.27.2. Κίνδυνος επιτοκίου δανείων *57*
9.27.3. Συναλλαγματικός κίνδυνος *57*
9.27.4. Πιστωτικός κίνδυνος *57*
9.27.5. Κίνδυνος διαχείρισης Κεφαλαίου *58*
9.28. Συγκρίσιμα στοιχεία *59*
9.29. Γεγονότα μετά την ημερομηνία του Ισολογισμού *59*
9.30. Συνοπτικά Οικονομικά Στοιχεία και πληροφορίες της χρήσης από 1 Ιανουαρίου 2018 έως 31 Δεκεμβρίου 2018 ..... *60*

ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

"DEMO"ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΦΑΡΜΑΚΩΝ

ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΑΤΟΜΙΚΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ 1/1/-31/12/2018

Το Διοικητικό Συμβούλιο της εταιρείας "DEMO" ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΦΑΡΜΑΚΩΝ παρουσιάζει την Έκθεσή του επί των Ενοποιημένων και Ατομικών Οικονομικών καταστάσεων της χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018.

Οι οικονομικές καταστάσεις καλύπτουν την ετήσια χρήση από 1η Ιανουαρίου 2018 έως 31η Δεκεμβρίου 2018 και συντάχθηκαν με βάση τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς όπως έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.
Στον Όμιλο περιλαμβάνεται η μητρική εταιρεία "DEMO" ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΦΑΡΜΑΚΩΝ και η θυγατρική DEMO Pharmaceuticals GmbH, με έδρα το Μόναχο Γερμανίας, στην οποία η Μητρική κατέχει το 100% των μετοχών της.

1.1. Ανάλυση της εξέλιξης & των επιδόσεων των δραστηριοτήτων

Η πορεία του ομίλου και της εταιρείας αποτυπώνεται στα οικονομικά αποτελέσματα:

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ	Ο Όμιλος		Η εταιρεία	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Κύκλος εργασιών	139.045.013,84	136.593.902,68	138.215.107,94	135.938.101,48
Κύκλος εργασιών μετά από Clawback & rebate	125.842.113,47	124.277.944,42	125.012.207,57	123.622.143,22
Κέρδη προ φόρων, τόκων και αποσβέσεων (EBITDA)	22.034.969,96	22.341.393,80	22.047.596,11	22.579.852,90
Κέρδη προ φόρων, τόκων, αποσβέσεων & clawback & rebate(adj. EBITDA)	35.237.870,33	34.657.352,06	35.250.496,48	34.895.811,16
Κέρδη προ φόρων (EBT)	12.996.944,14	13.858.909,79	13.012.874,69	14.044.001,54
Κέρδη μετά από φόρους (EAT)	8.315.704,56	9.080.899,95	8.331.635,11	9.265.991,70
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα μετά από φόρους	8.325.339,78	8.741.180,84	8.341.270,33	8.926.272,59
Κέρδη ανά μετοχή	0,76	0,80	0,77	0,82

Ο κύκλος εργασιών του Ομίλου και της Εταιρείας της κλειόμενης χρήσης ανήλθε στο ύψος των €139.045.013,84 και €138.215.107,94 αντίστοιχα έναντι των €136.593.902,68 και €135.938.101,48 της προηγούμενης χρήσης, παρουσιάζοντας αύξηση της τάξεως του 1,8% και 1,7% αντίστοιχα, η οποία οφείλεται κατά κύριο λόγο στην αύξηση των πωλήσεων εξωτερικού, όπως αναλύεται παρακάτω στην Πληροφόρηση κατά κανάλι διανομής.
Τα κέρδη προ φόρων, τόκων και αποσβέσεων (EBITDA) του ομίλου και της εταιρείας για τη χρήση 2018 ανήλθαν στο ποσό των €22.034.969,96 και €22.047.596,11 αντίστοιχα, έναντι του ποσού των €22.341.393,80 και €22.579.852,90 της προηγούμενης χρήσης.
Η μείωση των κερδών προ φόρων, τόκων και αποσβέσεων οφείλεται κατά κύριο λόγο στα αυξημένα ποσά Clawback & Rebate που επιβαρύνθηκε το 2018 η εταιρεία. Εφόσον εξαιρεθεί από τον υπολογισμό των κερδών προ φόρων, τόκων και αποσβέσεων το ποσό του Clawback και του Rebate που η εταιρεία επιβαρύνθηκε, τότε ο προσαρμοσμένος δείκτης EBITDA του Ομίλου για τη χρήση 2018 ανήλθε σε €35.237.870,33, έναντι του ποσού των €34.657.352,06 της προηγούμενης χρήσης.
Το ποσό του Clawback εξαιρείται από τα λειτουργικά αποτελέσματα, λόγω του εκτάκτου χαρακτήρα της δαπάνης, της αδυναμίας προϋπολογισμού της, καθώς και λόγω διαμόρφωσης του ποσού από εξωγενείς παράγοντες. Πιο συγκεκριμένα, βάσει του αρθρ. 11 του Ν.4052/2012 όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 του Ν.4093/2012, λόγω εκτάκτων οικονομικών συγκυριών, η ετήσια φαρμακευτική δαπάνη δεν μπορεί να υπερβαίνει το κονδύλι που είναι εγγεγραμμένο στον ετήσιο κοινωνικό προϋπολογισμό για την φαρμακευτική περίθαλψη. Εάν υπάρξει υπερβάλλον ποσό, αναζητείται εκ μέρους των Φ.Κ.Α (ΕΟΠΥΥ) από τους κατόχους αδείας κυκλοφορίας φαρμακευτικών προϊόντων, αναλόγως του μεριδίου πωλήσεων στην φαρμακευτική δαπάνη. Επιπλέον με το άρθρο 15 του Ν.4346/2015 καθιερώθηκε Clawback και στην ενδονοσοκομειακή φαρμακευτική δαπάνη.
Κατά αντιστοιχία, το Rebate αποτελεί υποχρεωτική επιστροφή προς τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης (ΦΚΑ) και τα Δημόσια Νοσοκομεία, και εισήχθη με το άρθρο 35 του Ν.3918/2011, το οποίο αντικαταστάθηκε από το άρθρο 87 του Ν.4472/2017. Ως εκ τούτου εξαιρείται από τους υπολογισμούς για τη λειτουργική απόδοση της Εταιρείας και του Ομίλου, λόγω της μη διαμόρφωσης του ποσού από την εμπορική πολιτική της Εταιρείας.

Επίσης, σύμφωνα με την ΠΟΛ. 1115/2016 και την Α.1035/2019 οι εταιρείες υποχρεούνται στην έκδοση πιστωτικού τιμολογίου για την επιστροφή του Clawback και του Rebate, συνεπώς στις Οικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου και της Εταιρείας εμφανίζονται αφαιρετικά του κύκλου εργασιών.
Το καθαρό ποσό Clawback και Rebate που χρεώθηκε η Εταιρεία τη χρήση 2018 ανήλθε σε €13.202.900,37 έναντι των €12.315.958,26 της προηγούμενης χρήσης, με αντίστοιχη επιβάρυνση των φετινών αποτελεσμάτων κατά €886.942,11.
Τα ανωτέρω οικονομικά μεγέθη απεικονίζονται στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και της Εταιρείας και αντικατοπτρίζουν την πραγματική οικονομική της κατάσταση.
Στα παρουσιαζόμενα στοιχεία της προηγούμενης χρήσης έγιναν περιορισμένου μεγέθους αναμορφώσεις / αναταξινομήσεις για λόγους συγκρισιμότητας, χωρίς σημαντική επίδραση στα ίδια κεφάλαια, στον κύκλο εργασιών και στα αποτελέσματα μετά από φόρους της προηγούμενης χρήσης του Ομίλου και της Εταιρείας.

1.1.1. Στόχοι, βασικές αξίες και κύριες στρατηγικές

Στόχος του Ομίλου και της Εταιρείας είναι η διαρκής κάθετη και οριζόντια ανάπτυξη σύμφωνα με τις εξελίξεις της παγκόσμιας φαρμακευτικής αγοράς. Για την επίτευξη του στόχου της, η στρατηγική αναπτύσσεται στους παρακάτω άξονες:

1.1.2. Επενδύσεις σε πάγιο εξοπλισμό

Η εταιρία πραγματοποίησε την τελευταία 10ετία επενδύσεις άνω των 60 εκατ. ευρώ (εκ των οποίων τα 20 εκατ. την τελευταία τριετία) στις παραγωγικές της εγκαταστάσεις, τόσο για την αύξηση της παραγωγικής της δυναμικότητας όσο και για την αυτοματοποίηση των παραγωγικών της διαδικασιών και των ελέγχων κατά την διάρκεια της παραγωγής των προϊόντων της. Το 2017 ξεκίνησε η κατασκευή της 4ης μονάδας της εταιρείας, η οποία και ολοκληρώθηκε βοηθώντας σημαντικά στην επέκταση των αποθηκών.
Παράλληλα, το πιο σημαντικό έργο που ξεκίνησε είναι η νέα μονάδα παραγωγής γυάλινων φιαλιδίων και λυοφίλων δυναμικότητας 150 εκατ. φιαλιδίων σε υγρή μορφή και 20 εκατ. φιαλιδίων σε λυόφιλη μορφή. Είναι μία επένδυση που θα οδηγήσει την DEMO ABEE να είναι ένας από τους 3 μεγαλύτερους παραγωγούς λυοφίλων στην Ευρώπη και αποτελεί μέρος του νέου επενδυτικού σχεδίου της εταιρίας για τα έτη 2019-2022, συνολικού ύψους 30 εκατ. Ευρώ.

1.1.3. Ανάπτυξη Νέων Προϊόντων

Η επέκταση της γκάμας των προϊόντων και η έγκριση νέων προϊόντων αποτελεί έναν από τους βασικούς πυλώνες ανάπτυξης της εταιρείας DEMO ABEE. Με στοιχεία της 31ης Δεκεμβρίου 2018, παγκοσμίως έχουν εγκριθεί 2.101 σκευάσματα, ενώ υπό έγκριση τελούν άλλα 613, ανεβάζοντας το χαρτοφυλάκιο σε 2.714 σκευάσματα.

1.1.4. Ανάπτυξη Νέων Αγορών

Η εξαγωγική δραστηριότητα αποτελούσε πάντα προτεραιότητα για την DEMO ABEE. Από το 1985 που η εταιρεία ξεκίνησε πωλήσεις στην Κύπρο, μέχρι και σήμερα επενδύει ανελλιπώς σε ανθρώπινο δυναμικό και δράσεις για διεθνείς συνεργασίες που την οδήγησαν να διαθέτει σήμερα ένα διεθνές δίκτυο πωλήσεων σε 85 χώρες με επώνυμα δικά της προϊόντα και με σημαντικά μερίδια αγοράς.
Το Τμήμα Διεθνών Πωλήσεων της εταιρείας έχει μια μακρά ιστορία επιτυχημένης συμμετοχής σε διεθνείς διαγωνισμούς που προκηρύσσουν οι εγκυρότεροι οργανισμοί παγκοσμίως. Η DEMO ABEE έχει δημιουργήσει μια ειδικευμένη ομάδα μέσα στο Τμήμα Διεθνών Πωλήσεων, η οποία έχει την ευθύνη της συμμετοχής στους μεγαλύτερους διαγωνισμούς σε όλο τον κόσμο – περιλαμβανομένων αυτών που προκηρύσσει ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας, η Διεθνής Επιτροπή του Ερυθρού Σταυρού, τα Υπουργεία Υγείας και οι κρατικές και τοπικές υπηρεσίες και στις πέντε ηπείρους.
Η εταιρεία αποτελεί επίσημο προμηθευτή των Ηνωμένων Εθνών και της UNICEF.
Για την DEMO ABEE η ανάπτυξη νέων αγορών δεν είναι μόνο η οριζόντια ανάπτυξη σε νέες χώρες, αλλά και η κάθετη ανάπτυξη με εισαγωγή σε νέες αγορές σε χώρες που γίνονται ήδη πωλήσεις.

1.1.5. Καθετοποίηση Λειτουργικών Εργασιών

Μέσα από μια διαδικασία εσωτερικής λειτουργικής διοίκησης, η DEMO ABEE έχει θέσει στόχο την συνεχή βελτιστοποίηση των διαδικασιών της, με σκοπό την επιτάχυνση, αυτοματοποίηση και ευελιξία προς όφελος των πελατών και συνεργατών της.

Η εταιρεία σήμερα διαθέτει ένα μετρήσιμο σύστημα εσωτερικών διαδικασιών τόσο σε ποιοτικό (διαδικασίες λήψης αποφάσεων) όσο και ποσοτικό επίπεδο (επαναλήψεις και χρόνος αποπεράτωσης διαδικασιών) , καθώς και σαφή ετήσια στοχοθεσία για την αύξηση της ανταπόκρισης και εξυπηρέτησης των πελατών σε όλα τα επίπεδα εσωτερικής λειτουργίας.

1.1.6. Διασφάλιση ποιότητας

Το Τμήμα Διασφάλισης Ποιότητας παρακολουθεί διαρκώς όλες τις δραστηριότητες παραγωγής και ελέγχου της εταιρείας, ενώ διασφαλίζει την αυστηρή συμμόρφωση προς τα ισχύοντα πρότυπα (GMPs, GDPs, ISO 9001:2008, ISO 13485:2003, DY8/1348/04). Οι δραστηριότητες του τμήματος περιλαμβάνουν τον λεπτομερή σχεδιασμό νέων τομέων παραγωγής, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της νομοθεσίας και τον έλεγχο των κρίσιμων συνεργατών της εταιρείας, έτσι ώστε να εξασφαλίζονται συνεχώς προϊόντα υψηλής ποιότητας.

Το Τμήμα είναι στελεχωμένο από έμπειρους επιστήμονες διαφόρων ειδικοτήτων και δομείται σε δύο ανεξάρτητες ομάδες, μια για κάθε πτέρυγα παραγωγής. Έχει καταφέρει να συνδυάσει τις απαιτήσεις των διαφόρων φαρμακευτικών κανονισμών και να τις ενσωματώσει ομαλά στο ποιοτικό του σύστημα. Αυτό οδήγησε στον επιτυχή έλεγχο της εταιρείας μας από αυστηρές νομοθετικές αρχές από όλο τον κόσμο και καθιέρωσε την υψηλή ποιότητα των προϊόντων μας.

Η διεθνής αναγνώριση των προσπαθειών αυτών, συντέλεσε ώστε η εταιρεία DEMO ABEE να παρέχει συμβουλευτικές υπηρεσίες σε άλλες εταιρείες σε παγκόσμιο επίπεδο για τον σχεδιασμό και την αναβάθμιση των παραγωγικών και ποιοτικών λειτουργιών τους.

1.2. Διαχείριση Κινδύνων

Ο Όμιλος και η Εταιρεία εκτίθεται σε χρηματοοικονομικούς κινδύνους, όπως ο κίνδυνος αγοράς, ο πιστωτικός κίνδυνος, ο κίνδυνος ρευστότητας, ο κίνδυνος επιτοκίου, ο κίνδυνος ταμειακών ροών, καθώς και κινδύνους από φυσικές καταστροφές.

Ο Όμιλος και η Εταιρεία εφαρμόζει πολιτικές διαχείρισης κινδύνου προκειμένου να αναγνωρίζονται και να αναλύονται οι κίνδυνοι που αντιμετωπίζει, να εφαρμόζονται έλεγχοι και να τίθενται όρια ανάληψης κινδύνου.

1.2.1. Κίνδυνος αγοράς

Ο κίνδυνος αγοράς συνίσταται στην πιθανότητα των αλλαγών σε τιμές πρώτων υλών και εμπορευμάτων, συναλλαγματικές ισοτιμίες και επιτόκια που επηρεάζουν τα αποτελέσματα της εταιρείας ή την αξία των χρηματοοικονομικών της μέσων. Ο σκοπός της διαχείρισης κινδύνου από τις συνθήκες της αγοράς είναι να ελέγχει την έκθεση του Ομίλου και της Εταιρείας στους κινδύνους αυτούς. Ο Όμιλος και η Εταιρεία βάση των παραπάνω, έχει συνάψει συμβόλαια με τους προμηθευτές εμπορευμάτων και Α΄ Υλών με σκοπό την σταθερότητα των τιμών και όπου είναι εφικτό, την επίτευξη οικονομιών κλίμακας, μέσα από τον όγκο των προγραμματισμένων της αγορών.

1.2.2. Πιστωτικός Κίνδυνος

Αναφέρεται στο ενδεχόμενο να υποστεί ζημιά ο Όμιλος και η Εταιρεία σε περίπτωση που κάποιος πελάτης δεν εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του που απορρέουν από την συναλλαγή της μεταβίβασης κυριότητας προϊόντων, εμπορευμάτων και υπηρεσιών.

Για την ελαχιστοποίηση των κινδύνων των απαιτήσεων, ο Όμιλος και η Εταιρεία προβαίνουν στην εφαρμογή αυστηρών διαδικασιών πιστωτικού ελέγχου βάσει των οποίων εξετάζεται – και όπου κρίνεται αναγκαίο – αναθεωρείται η πιστοληπτική ικανότητα και φερεγγυότητα κάθε νέου ή υφιστάμενου πελάτη. Επίσης η εταιρεία είναι μέλος της Π.Ε.Φ και του Σ.Φ.Ε.Ε.. Ανάλογα με το ιστορικό του πελάτη και την ιδιότητα του, η εταιρεία για την εξασφάλιση των απαιτήσεών της ζητά – όπου αυτό είναι δυνατό – εξασφαλίσεις (π.χ. εγγυητικές επιστολές).

Η μέγιστη έκθεση στον πιστωτικό κίνδυνο κατά την ημερομηνία σύνταξης των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων ήταν η ακόλουθη:

	Ο Όμιλος		Η εταιρεία	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	23.500.556,43	30.303.838,28	23.281.864,09	30.002.900,89
Πελάτες & Λοιπές Εμπορικές Απαιτήσεις	45.190.942,59	45.082.195,44	45.361.760,40	45.407.960,98
Λοιπές Απαιτήσεις	14.597.528,86	16.313.758,99	14.154.819,91	16.292.575,28
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	239.812,68	239.812,68	239.812,68	239.812,68
Σύνολο	**83.528.840,56**	**91.939.605,39**	**83.038.257,08**	**91.943.249,83**

Μεγάλο μέρος των εμπορικών απαιτήσεων προέρχεται από δημόσιους ασφαλιστικούς οργανισμούς και Δημόσια Νοσοκομεία, ο πιστωτικός κίνδυνος των οποίων δεν θεωρείται σημαντικός ως προς τα μεγέθη της Εταιρείας, με εξαίρεση έκτακτα γεγονότα.

Όσον αφορά τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα, ο Όμιλος και η Εταιρεία συναλλάσσονται μόνο με αναγνωρισμένα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα της Ελλάδας και του εξωτερικού, υψηλής πιστωτικής διαβάθμισης.

Η ληκτότητα των απαιτήσεων του Ομίλου και της Εταιρείας αναλύεται ως εξής :

Ληκτότητα απαιτήσεων

	Ο Όμιλος		Η εταιρεία	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Δεν είναι ληξιπρόθεσμα και δεν είναι απομειωμένα	51.342.390,87	51.949.129,56	51.070.499,73	52.253.711,39
Είναι σε καθυστέρηση αλλά όχι απομειωμένα				
<30 ημέρες	433.098,56	1.410.231,03	433.098,56	1.410.231,03
31-60 ημέρες	1.603.899,19	1.335.051,26	1.603.899,19	1.335.051,26
61-90 ημέρες	746.233,23	549.685,57	746.233,23	549.685,57
91-180 ημέρες	1.315.737,47	1.123.573,45	1.315.737,47	1.123.573,45
181-360 ημέρες	1.473.552,82	2.007.939,89	1.473.552,82	2.007.939,89
>361 ημέρες	3.113.371,99	3.260.156,35	3.113.371,99	3.260.156,35
Σύνολο	**60.028.284,13**	**61.635.767,11**	**59.756.392,99**	**61.940.348,94**

1.2.3. Κίνδυνος από φυσικές καταστροφές

Προκειμένου ο Όμιλος και η Εταιρεία να περιορίσουν τον κίνδυνο που προέρχεται από φυσικές καταστροφές, του πάγιου εξοπλισμού και των αποθεμάτων τους, έχουν συνάψει ασφαλιστήριο συμβόλαιο Πυρός, Απώλειας Κερδών και Εισοδημάτων, με σκοπό την εύρυθμη συνέχιση της λειτουργίας τους. Παράλληλα λαμβάνει όλα τα απαραίτητα προληπτικά μέτρα ασφάλειας του πάγιου εξοπλισμού και των αποθεμάτων (πυρασφάλεια, τακτική συντήρηση του κτιριακού και μηχανολογικού εξοπλισμού, κλπ).

1.2.4. Συναλλαγματικός κίνδυνος

Ο συναλλαγματικός κίνδυνος αναφέρεται στον κίνδυνο διακύμανσης της αξίας ή των ταμειακών ροών ενός χρηματοοικονομικού μέσου, λόγω των μεταβολών στις συναλλαγματικές ισοτιμίες.

Ο Όμιλος και η Εταιρεία δεν είναι εκτεθειμένη σε συναλλαγματικό κίνδυνο λόγω του ότι οι συναλλαγές πραγματοποιούνται κατά κύριο λόγο σε ευρώ.

1.2.5. Κίνδυνος Επιτοκίου

Ο κίνδυνος επιτοκίου του Ομίλου και της Εταιρείας συναρτάται κατά κύριο λόγο από τις μακροπρόθεσμες και βραχυπρόθεσμες τραπεζικές υποχρεώσεις. Οι δανειακές συμβάσεις που έχει υπογράψει ο Όμιλος και η Εταιρεία με τις Τράπεζες αναφέρονται σε σταθερό τμήμα περιθωρίου επιτοκίου πλέον του εκάστοτε EURIBOR. Ανάλογα με τα εκάστοτε επίπεδα καθαρού δανεισμού, η μεταβολή των επιτοκίων βάσης δανεισμού (EURIBOR), έχει αναλογική επίπτωση στα αποτελέσματα του Ομίλου και της Εταιρείας.

Πολιτική του Ομίλου και της Εταιρείας είναι η ελαχιστοποίηση του κινδύνου διακύμανσης των ταμειακών εκροών αναφορικά με τον δανεισμό, η

διατήρηση των δανειακών τους υπολοίπων σε χαμηλά επίπεδα με ταυτόχρονη όμως διασφάλιση γραμμών χρηματοδότησης από τις συνεργαζόμενες τράπεζες που να ικανοποιούν απρόσκοπτα τη σχεδιαζόμενη ανάπτυξη του Ομίλου και της Εταιρείας.

Παρακάτω παρουσιάζεται η επίδραση στα αποτελέσματα καθώς και στα ίδια κεφάλαια, του Ομίλου και της Εταιρείας, για τις χρήσεις 2018 και 2017 αντίστοιχα (ανάλυση ευαισθησίας), σε μια υποτιθέμενη μεταβολή (αύξηση / μείωση) του επιτοκίου (EURIBOR) κατά 1%:

	Ο Όμιλος				Η εταιρεία			
	2018	2018	2017	2017	2018	2018	2017	2017
Αύξηση / μείωση	+1%	-1%	+1%	-1%	+1%	-1%	+1%	-1%
Επίδραση κέρδος/(ζημιά) στα Αποτελέσματα Χρήσης	-567.151,50	567.151,50	-594.938,74	594.938,74	-567.151,50	567.151,50	-594.938,74	594.938,74
Επίδραση κέρδος/(ζημιά) στα Ίδια Κεφάλαια	-567.151,50	567.151,50	-594.938,74	594.938,74	-567.151,50	567.151,50	-594.938,74	594.938,74

1.2.6. Κίνδυνος ρευστότητας

Ο κίνδυνος ρευστότητας συνίσταται στο ενδεχόμενο μη δυνατότητας εκπλήρωσης των υποχρεώσεων στην ημερομηνία λήξης τους. Ο Όμιλος και η Εταιρεία προσπαθούν να διατηρούν επαρκή μετρητά διαθέσιμα για να καλύψουν βραχυπρόθεσμες ανάγκες ρευστότητας.

Πέραν των ως άνω, η διοίκηση παρακολουθεί και αναπροσαρμόζει το ταμειακό πρόγραμμα ρευστότητας στη βάση των αναμενόμενων ταμειακών εισροών και εκροών. Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει την ευθύνη αντιμετώπισης των παραπάνω κινδύνων.

Η ληκτότητα των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων την 31η Δεκεμβρίου 2018 και 2017 για τον Όμιλο και την Εταιρεία αναλύεται ως εξής:

	Ο Όμιλος				
	Για τη διαχειριστική περίοδο που έληξε την 31/12/2018				
Ενηλικίωση Υποχρεώσεων	**0 - 6 μήνες**	**6 μήνες - 1 έτος**	**2 έτη - 5έτη**	**Άνω των 5 ετών**	**Σύνολο**
Μακροπρόθεσμες τραπεζικές υποχρεώσεις	0,00	0,00	28.365.360,00	14.642.000,00	**43.007.360,00**
Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	0,00	10.940.295,94	0,00	0,00	**10.940.295,94**
Προμηθευτές και συναφείς υποχρεώσεις	0,00	41.595.834,28	0,00	0,00	**41.595.834,28**
Λοιπές υποχρεώσεις	10.523.981,52	8.510.095,15	0,00	0,00	**19.034.076,67**
Σύνολο	**10.523.981,52**	**61.046.225,37**	**28.365.360,00**	**14.642.000,00**	**114.577.566,89**

	Ο Όμιλος				
	Για τη διαχειριστική περίοδο που έληξε την 31/12/2017				
Ενηλικίωση Υποχρεώσεων	**0 - 6 μήνες**	**6 μήνες - 1 έτος**	**2 έτη - 5έτη**	**Άνω των 5 ετών**	**Σύνολο**
Μακροπρόθεσμες τραπεζικές υποχρεώσεις	0,00	0,00	23.361.324,67	30.275.000,00	**53.636.324,67**
Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	0,00	5.846.320,00	0,00	0,00	**5.846.320,00**
Προμηθευτές και συναφείς υποχρεώσεις	0,00	39.033.267,37	0,00	0,00	**39.033.267,37**
Λοιπές υποχρεώσεις	8.731.639,40	8.674.764,87	0,00	0,00	**17.406.404,27**
Σύνολο	**8.731.639,40**	**53.554.352,24**	**23.361.324,67**	**30.275.000,00**	**115.922.316,31**

	Η εταιρεία				
	Για τη διαχειριστική περίοδο που έληξε την 31/12/2018				
Ενηλικίωση Υποχρεώσεων	**0 - 6 μήνες**	**6 μήνες - 1 έτος**	**2 έτη - 5έτη**	**Άνω των 5 ετών**	**Σύνολο**
Μακροπρόθεσμες τραπεζικές υποχρεώσεις	0,00	0,00	28.365.360,00	14.642.000,00	**43.007.360,00**
Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	0,00	10.940.295,94	0,00	0,00	**10.940.295,94**
Προμηθευτές και συναφείς υποχρεώσεις	0,00	41.539.514,38	0,00	0,00	**41.539.514,38**
Λοιπές υποχρεώσεις	10.523.981,52	7.869.692,55	0,00	0,00	**18.393.674,07**
Σύνολο	**10.523.981,52**	**60.349.502,87**	**28.365.360,00**	**14.642.000,00**	**113.880.844,39**

	Η εταιρεία				
	Για τη διαχειριστική περίοδο που έληξε την 31/12/2017				
Ενηλικίωση Υποχρεώσεων	**0 - 6 μήνες**	**6 μήνες - 1 έτος**	**2 έτη - 5έτη**	**Άνω των 5 ετών**	**Σύνολο**
Μακροπρόθεσμες τραπεζικές υποχρεώσεις	0,00	0,00	23.361.324,67	30.275.000,00	**53.636.324,67**
Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	0,00	5.846.320,00	0,00	0,00	**5.846.320,00**
Προμηθευτές και συναφείς υποχρεώσεις	0,00	39.019.258,87	0,00	0,00	**39.019.258,87**
Λοιπές υποχρεώσεις	8.731.639,40	8.485.814,09	0,00	0,00	**17.217.453,49**
Σύνολο	**8.731.639,40**	**53.351.392,96**	**23.361.324,67**	**30.275.000,00**	**115.719.357,03**

1.2.7. Διαδικασίες διαχείρισης Κεφαλαίου

Πρωταρχικός στόχος του Ομίλου και της Εταιρείας αποτελεί η ορθή διαχείριση των κεφαλαίων, ώστε να διατηρηθεί η ισχυρή πιστοληπτική ικανότητα που διαθέτει την παρούσα περίοδο. Για αυτό το λόγο παρακολουθείται στενά ο συντελεστής μόχλευσης (καθαρό χρέος προς συνολικό κεφάλαιο). Το καθαρό χρέος υπολογίζεται ως ο συνολικός δανεισμός (συμπεριλαμβάνονται βραχυπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα δάνεια όπως εμφανίζονται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης του Ομίλου και της Εταιρείας) μείον τα χρηματικά διαθέσιμα. Το συνολικό κεφάλαιο υπολογίζεται ως τα ίδια κεφάλαια που εμφανίζονται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης του Ομίλου και της Εταιρείας συν το καθαρό χρέος.

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζεται ο συντελεστής μόχλευσης του Ομίλου και της Εταιρείας.

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	31/12/2018	**31/12/2017**	**31/12/2018**	**31/12/2017**
Συνολικός Δανεισμός	53.947.655,94	59.482.644,67	53.947.655,94	59.482.644,67
Μείον: Ταμειακά Διαθέσιμα και ισοδύναμα	-23.500.556,43	-30.303.838,28	-23.281.864,09	-30.002.900,89
Καθαρό Χρέος	**30.447.099,51**	**29.178.806,39**	**30.665.791,85**	**29.479.743,78**
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	95.571.539,10	90.266.319,82	95.765.961,23	90.444.811,40
Συνολικό Κεφάλαιο (Καθαρός Δανεισμός & Ίδια Κεφάλαια)	**126.018.638,61**	**119.445.126,21**	**126.431.753,08**	**119.924.555,18**
Συντελεστής μόχλευσης	**24,16%**	**24,43%**	**24,25%**	**24,58%**

Ο συντελεστής μόχλευσης σε επίπεδο Ομίλου την χρήση 2018 παρουσιάζει μεταβολή κατά περίπου 0,27 ποσοστιαίες μονάδες, σε σχέση με την προηγούμενη χρήση 2017. Ο Τραπεζικός δανεισμός έχει αποπληρωθεί κατά κύριο λόγο από τα Ταμειακά διαθέσιμα.

	Ο Όμιλος		Η εταιρεία	
	31/12/2018	**31/12/2017**	**31/12/2018**	**31/12/2017**
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων	95.571.539	90.266.320	95.765.961	90.444.811
Μείον: Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα	(23.500.556)	(30.303.838)	(23.281.864)	(30.002.901)
Κεφάλαιο	**72.070.983**	**59.962.482**	**72.484.097**	**60.441.911**
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	95.571.539	90.266.320	95.765.961	90.444.811
Πλέον: Δάνεια	53.947.656	59.482.645	53.947.656	59.482.645
Σύνολο Κεφαλαίων	**149.519.195**	**149.748.964**	**149.713.617**	**149.927.456**
Κεφάλαιο προς Σύνολο Κεφαλαίων	**0,48**	**0,40**	**0,48**	**0,40**

1.3. Περιβαλλοντικά ζητήματα

Η εταιρεία ανακυκλώνει εντυπωσιακές ποσότητες πλαστικού, χαρτιού και ηλεκτρικών συσκευών, πραγματοποιεί με δικά της μέσα τη συγκομιδή των στερεών αποβλήτων της και τα μεταφέρει προς καταστροφή ενώ παράλληλα φροντίζει ώστε να τηρούνται οι διαδικασίες ορθής διαχείρισης

κτιριακών εγκαταστάσεων και καταγραφής του ανθρακικού αποτυπώματος ως οφείλει ως σύγχρονη βιομηχανία.

1.4. Εργασιακά/κοινωνικά ζητήματα

Οι εργαζόμενοι αποτελούν το πιο σημαντικό περιουσιακό στοιχείο της εταιρείας και του ομίλου και βασικό παράγοντα για την ανάπτυξη και την επιτυχία.

Η DEMO ABEE αναπτύσσεται δυναμικά, αυξάνοντας παράλληλα και τις θέσεις εργασίας της κάθε χρόνο. Από το 2015 μέχρι τα τέλη του 2018, η DEMO ABEE δημιούργησε 118 νέες θέσεις εργασίας ανεβάζοντας το προσωπικό της από 752 σε 870 εργαζόμενους! Από αυτές τις θέσεις, οι 66 δημιουργήθηκαν από το ξεκίνημα του 2018 και αναμένεται περαιτέρω αύξηση. Με την αναπτυξιακή της πορεία, η επιχείρηση συνεισφέρει στη μείωση της ανεργίας, στην τόνωση της οικονομίας και της τοπικής κοινωνίας, και στη μείωση της φυγής επιστημόνων (brain-drain). Η μέση ηλικία των εργαζομένων είναι 38 χρόνια, το 59% των εργαζόμενων είναι κάτω από 40 ετών και ο μέσος χρόνος παραμονής τους είναι 6,3 χρόνια. Το 55% είναι άνδρες και το 45% είναι γυναίκες.

Η προσέλκυση, διατήρηση, ανάπτυξη και επαγγελματική εξέλιξη των ανθρώπων μας αποτελεί σημαντική προτεραιότητα. Εργαζόμαστε στενά με την ακαδημαϊκή κοινότητα και ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, δίνοντας σε ταλαντούχους φοιτητές την ευκαιρία πρακτικής και μελλοντικής απασχόλησης. Πολλοί εργαζόμενοι ξεκίνησαν τη σταδιοδρομία τους ως ασκούμενοι και εξελίχθηκαν σε υψηλόβαθμα στελέχη της εταιρείας μας.

Εντός του 2018, η DEMO επένδυσε στην ανάπτυξη ενός νέου προγράμματος Υποτροφιών και Πρακτικής Άσκησης “Start Your Journey”. Το πρόγραμμα στοχεύει σε αριστούχους νέους κάτω των 29, Χημικούς, Χημικούς Μηχανικούς, Φαρμακοποιούς, Βιολόγους, Μηχανολόγους και Ηλεκτρολόγους Μηχανικούς, και Μηχανικούς Αυτοματισμού για τη στήριξή τους στο ξεκίνημα της σταδιοδρομίας τους. Το 2018 δόθηκαν 11 Υποτροφίες και 11 Πρακτικές και το πρόγραμμα συνεχίζεται και το 2019. Με τον τρόπο αυτό η DEMO στέκεται ενεργά δίπλα στους νέους επιστήμονες της χώρας. Παράλληλα, εντός του 2018 ξεκινήσαμε την εφαρμογή νέου συστήματος διαχείρισης της απόδοσης των εργαζομένων της επιχείρησης και επενδύουμε στην ανάπτυξη βελτιωμένου συστήματος αξιολόγησης και επιβράβευσης και για το εργατικό δυναμικό.

Είναι στόχος μας να βοηθάμε τους εργαζόμενους να εξελίσσονται, να αναπτύσσουν νέες δεξιότητες και να συνεχίζουν τη σταδιοδρομία τους στη DEMO. Μαζί έχουμε αναπτύξει έναν δυνατό δεσμό: την «Οικογένεια» της DEMO.
Η εταιρεία σέβεται τα δικαιώματα των εργαζομένων, προασπίζοντας μεταξύ άλλων και τη συνδικαλιστική τους ελευθερία.

Η DEMO επενδύει σημαντικά στην Υγεία και Ασφάλεια των Εργαζομένων της. Διαθέτει πλήρως εξοπλισμένο γενικό ιατρείο με ιατρό και νοσηλεύτρια, και επιπλέον, σε μία προσπάθεια να στηρίξει τις γυναίκες εργαζόμενες, ανέπτυξε συνεργασία με ιατρό γυναικολόγο και προσφέρει παροχές γυναικολογικού ιατρείου. Η εταιρεία προσφέρει ασφάλιση ζωής, ατυχήματος και υγείας στους εργαζόμενους, διενεργεί κάθε έτος ιατρικές εξετάσεις στο προσωπικό καθώς και εξειδικευμένες εξετάσεις, όπως ακουόγραμμα ή σπιρομέτρηση όπου απαιτείται. Μετρά συστηματικά την ποιότητα του αέρα και τα επίπεδα θορύβου στις εγκαταστάσεις. Έχει συνεργασία με εξωτερικούς ειδικούς για θέματα ασφάλειας εργασίας και διενεργεί επιθεωρήσεις και ελέγχους. Ελέγχει αυστηρά την πρόσβαση στις εγκαταστάσεις της.

1.5. Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη

Για την DEMO επιτυχημένη επιχειρηματικότητα δεν αποτελεί μόνο η πρόοδος της εταιρείας και η επίτευξη θετικών οικονομικών αποτελεσμάτων, αλλά και η κοινωνική υπευθυνότητα και η βιώσιμη ανάπτυξη.
Στο πλαίσιο αυτό, η εταιρεία αναλαμβάνει πρωτοβουλίες που στηρίζουν τις ευπαθείς κοινωνικές ομάδες, προμηθεύοντας δωρεάν με φάρμακα, υλικά και μηχανήματα αποκεντρωμένα ιατρεία νησιών, Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις, κοινωνικά φαρμακεία, και άλλα. Η εταιρεία ανακυκλώνει εντυπωσιακές ποσότητες πλαστικού και χαρτιού, ενώ διαχειρίζεται με δικά της μέσα τη συλλογή των στερεών αποβλήτων της και τα μεταφέρει προς καταστροφή. Η DEMO διασφαλίζει την τήρηση των διαδικασιών σωστής διαχείρισης για τα κτίρια των εγκαταστάσεων και την καταγραφή των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, εξοικονομώντας παράλληλα ενέργεια από σύγχρονα συστήματα φωτισμού.

Εκτός από το ιδιωτικό πρόγραμμα ασφάλισης και υγείας που αφορά όλους τους εργαζόμενους και εκτός από το σύγχρονα εξοπλισμένο ιατρείο της εταιρείας προχώρησε σε συνεργασία με Μαιευτήρα, Χειρουργό – Γυναικολόγο, ο οποίος από το 2017 παρέχει σε ειδικό χώρο εντός των εγκαταστάσεων δωρεάν υπηρεσίες σε κάθε εργαζόμενη που θα ήθελε να συζητήσει οποιοδήποτε γυναικολογικό θέμα. Για τον σκοπό αυτό δημιουργήθηκε γυναικολογικό ιατρείο, στο οποίο οι γυναίκες εργαζόμενες της DEMO εξετάζονται εγκαίρως και δωρεάν με TEST PAP ή/και

ψηλάφηση μαστού. Η πρωτοποριακή αυτή ενέργεια της Βιομηχανίας, προσφορά στο γυναικείο προσωπικό της που αριθμεί τα 450 άτομα, αποτελεί πρωτοτυπία, για τα ελληνικά αλλά και για τα Ευρωπαϊκά δεδομένα στον ιδιωτικό τομέα.

Στον πυρήνα της κοινωνικής προσφοράς της DEMO βρίσκεται και η εθελοντική προσφορά των εργαζομένων. Τον Μάιο του 2018 διοργανώθηκε για δωδέκατη συνεχόμενη χρονιά η ημέρα εθελοντικής αιμοδοσίας των εργαζομένων της εταιρείας. Οι μονάδες που συλλέγονται κάθε χρόνο εμπλουτίζουν την Τράπεζα Αίματος της DEMO και είναι διαθέσιμες για να καλύψουν τις ανάγκες των οικογενειών του ανθρώπινου δυναμικού της.
Εθελοντικά επίσης συγκέντρωσαν ρούχα, παπούτσια και πολλά είδη για τα hot spots των προσφύγων τα οποία και παρέδωσαν στον Ερυθρό Σταυρό την χρονιά που μας πέρασε ενώ η εταιρεία υποστηρίζει τον Οργανισμό MAKE – A – WISH (Κάνε Μια Ευχή Ελλάδος) αγοράζοντας αστέρια της ευχής στις εορτές και συμμετέχοντας στον Μαραθώνιο της Αθήνας με την ομάδα του.
Τέλος εκτός από την ποδοσφαιρική Ομάδα της DEMO, που αναδείχθηκε πρωταθλήτρια και το 2019 στο τουρνουά 5 Χ 5 του ΣΦΕΕ, έχει συσταθεί και θεατρική ομάδα των εργαζομένων όπου στόχο έχει παιδικές παραστάσεις σε ΜΚΟ, Νοσηλευτικά Ιδρύματα Παίδων, κλπ.
Τέλος η εταιρεία παράγει φαρμακευτικά προϊόντα ειδικής σύστασης για σπάνιες παθήσεις, τα οποία παραγγέλνονται ακόμα και για έναν και μοναδικό ασθενή, μετά από χορήγηση ειδικής άδειας από τις Αρχές. Η δυνατότητα και η προθυμία της DEMO να σταματήσει μια γραμμή παραγωγής 15.000 φιαλιδίων ανά ώρα για 8 ώρες έτσι ώστε να παράγει 20 ή 30 φιαλίδια που θα σώσουν τη ζωή ενός ανθρώπου, είναι ίσως η πιο σημαντική πράξη κοινωνικής ευθύνης.

1.5.1. Βραβεία και Διακρίσεις

Η επιτυχημένη επιχειρηματική πορεία της ελληνικής φαρμακοβιομηχανίας DEMO ABEE ξεχώρισε και αναγνωρίστηκε το 2015 - 2019. Η εταιρεία απέσπασε 18 σημαντικές διακρίσεις, χρυσά βραβεία και επαίνους για την επιχειρηματική της πορεία και προοπτική.

1.6. Χρηματοοικονομικοί και μη χρηματοοικονομικοί δείκτες επιδόσεων

Παρακάτω παρατίθενται μερικοί από τους βασικούς χρηματοοικονομικούς δείκτες του Ομίλου και της Εταιρείας.

Αριθμοδείκτες Περιουσιακής Διάρθρωσης

	Ο Όμιλος				Η Εταιρεία			
	2018		2017		2018		2017	
Πάγιο Ενεργητικό	109.016.031	48%	98.071.835	44%	109.010.228	48%	98.064.778	44%
Σύνολο Ενεργητικού	227.020.311		223.707.671		226.518.011		223.683.203	
Κυκλοφορούν Ενεργητικό	117.764.467	52%	125.396.023	56%	117.267.970	52%	125.378.612	56%
Σύνολο Ενεργητικού	227.020.311		223.707.671		226.518.011		223.683.203	

Αριθμοδείκτες Κεφαλαιακής Διάρθρωσης

	Ο Όμιλος				Η Εταιρεία			
	2018		2017		2018		2017	
Ίδια Κεφάλαια	95.571.539	42%	90.266.320	40%	95.765.961	42%	90.444.811	40%
Σύνολο Παθητικού	227.020.311		223.707.671		226.518.011		223.683.203	
Σύνολο Υποχρεώσεων	131.448.772	58%	133.441.351	60%	130.752.049	58%	133.238.392	60%
Σύνολο Παθητικού	227.020.311		223.707.671		226.518.011		223.683.203	

Αριθμοδείκτες Επενδύσεων

	Ο Όμιλος				Η Εταιρεία			
Αυτοχρηματοδότησης Παγίου	2018		2017		2018		2017	
Ίδια Κεφάλαια	95.571.539	0,88	90.266.320	0,92	95.765.961	0,88	90.444.811	0,92
Πάγιο Ενεργητικό	109.016.031		98.071.835		109.010.228		98.064.778	

Αριθμοδείκτες Ρευστότητας

	Ο Όμιλος				Η Εταιρεία			
Γενικής Ρευστότητος	**2018**		**2017**		**2018**		**2017**	
Κυκλ. Ενεργητικό	117.764.467	1,65	125.396.023	2,01	117.267.970	1,65	125.378.612	2,02
Βραχ. Υποχρεώσεις	71.570.207		62.285.992		70.873.484		62.083.032	
Ειδικής Ρευστότητος	**2018**		**2017**		**2018**		**2017**	
Κυκλ. Ενεργητικό-Αποθέματα	83.289.028	1,16	91.699.793	1,47	82.798.444	1,17	91.703.437	1,48
Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις	71.570.207		62.285.992		70.873.484		62.083.032	

Αριθμοδείκτες Αποδοτικότητας

	Ο Όμιλος				Η Εταιρεία			
Ενεργητικού	**2018**		**2017**		**2018**		**2017**	
Κέρδη προ Φόρων	12.996.944	6%	13.858.910	6%	13.012.875	6%	14.044.002	6%
Μ.Ο. Συνόλου Ενεργητικού	225.363.991		219.538.604		225.100.607		219.456.174	
Ιδίων Κεφαλαίων	**2018**		**2017**		**2018**		**2017**	
Κέρδη προ Φόρων	12.996.944	14%	13.858.910	16%	13.012.875	14%	14.044.002	16%
Μ.Ο. Ιδίων Κεφαλαίων	92.918.929		86.549.156		93.105.386		86.635.102	

Αριθμοδείκτες Κυκλοφοριακής Ταχύτητας

	Ο Όμιλος				Η Εταιρεία			
Αποθεμάτων	**2018**		**2017**		**2018**		**2017**	
Κόστος Πωληθέντων	75.756.194	2,22	74.738.243	2,44	75.741.784	2,22	74.729.688	2,45
Μ.Ο. Αποθεμάτων	34.085.835		30.580.345		34.072.351		30.555.012	
Περίοδος Πώλησης Αποθεμάτων	**2018**		**2017**		**2018**		**2017**	
365	365	164	365	149	365	164	365	149
Κυκλοφ.Ταχύτητα Αποθεμάτων	2,22		2,44		2,22		2,45	
Προμηθευτών	**2018**		**2017**		**2018**		**2017**	
Αγορές	76.535.403	1,90	80.970.013	2,05	76.536.135	1,90	80.970.013	2,05
Μ.Ο. Προμηθευτών	40.314.551		39.421.382		40.279.387		39.407.638	
Περίοδος Πληρωμής Προμηθευτών	**2018**		**2017**		**2018**		**2017**	
365	365	192	365	178	365	192	365	178
Κυκλοφ. Ταχύτητα Προμηθευτών	1,90		2,05		1,90		2,05	
Πελατών	**2018**		**2017**		**2018**		**2017**	
Πωλήσεις	139.045.014	3,08	136.593.903	2,84	138.215.108	3,05	135.938.101	2,82
Μ.Ο. Πελατών	45.136.569		48.028.461		45.384.861		48.168.915	
Περίδος Είσπραξης Απαιτήσεων	**2018**		**2017**		**2018**		**2017**	
365	365	118	365	128	365	120	365	129
Κυκλοφ. Ταχύτητα Πελατών	3,08		2,84		3,05		2,82	

Λειτουργικός Κύκλος	2018	2017	2018	2017
Περ.Πωλ.Αποθεμ.+Περ.Εισπρ.Απαιτήσεων	283	278	284	279

Εμπορικός Κύκλος	2018	2017	2018	2017
Λειτουργικός Κύκλος-Περίοδος Πληρ.Προμηθευτών	90	100	92	101

Δανειακής επιβάρυνσης	2018		2017		2018		2017	
Συνολικές Υποχρεώσεις μείον Διαθέσιμα	107.948.215	1,13	103.137.513	1,14	107.470.185	1,12	103.235.491	1,14
Ίδια Κεφάλαια	95.571.539		90.266.320		95.765.961		90.444.811	

Κάλυψης Τόκων	2018		2017		2018		2017	
Κέρδη προ φόρων, τόκων και αποσβέσεων (EBITDA)	22.034.970	7,04	22.341.394	6,97	22.047.596	7,04	22.579.853	6,93
Καθαροί Χρεωστικοί Τόκοι	3.131.486		3.203.843		3.130.753		3.259.697	

1.7. Επιπλέον πληροφόρηση

Οι προσδοκίες για την περαιτέρω ανάπτυξη της DEMO και το 2019 είναι μεγάλες και βασίζονται σε όλη την υποδομή, τις επενδύσεις και την εργασία που έγινε τις χρονιές που προηγήθηκαν. Διευρύνεται το ήδη εκτεταμένο νοσοκομειακό χαρτοφυλάκιο, αναπτύσσοντας σημαντικό αριθμό νέων, ενέσιμων φαρμακευτικών προϊόντων. Ο όμιλος επεκτείνεται και στην κατηγορία συμπληρωμάτων διατροφής και ιατροτεχνολογικών προϊόντων, επιλέγοντας σκευάσματα υψηλών προδιαγραφών και κλινικώς πιστοποιημένα. Ένας από τους σημαντικότερους στόχους του ομίλου, ωστόσο, είναι η περαιτέρω διεύρυνση του προϊοντικού χαρτοφυλακίου με την προσθήκη κυρίως βιο-ομοειδών ή άλλων βιοφαρμακευτικών προϊόντων τα οποία προορίζονται για σοβαρές και χρόνιες παθήσεις. Τα προϊόντα αυτά αποτελούν το επιστέγασμα αποκλειστικών συνεργασιών της DEMO με σημαντικές φαρμακευτικές εταιρείες της Ευρώπης και των ΗΠΑ για τη διάθεση τους στην ελληνική αγορά.

Η εταιρεία εξάγει ήδη σε 85 χώρες δικά της προϊόντα, ενώ συνυπολογίζοντας και συνεργασίες με τρίτες εταιρείες, συνολικά εξάγει σε 96 χώρες παγκοσμίως

Η DEMO αναπτύσσει 8 με 10 νέα προϊόντα κάθε χρόνο και κατέχει μεγάλο μερίδιο αγοράς με τα προϊόντα της σε σημαντικές αγορές σε όλη την Ευρώπη.

Η μητρική εταιρεία, πέραν των κεντρικών της εγκαταστάσεων, διατηρεί υποκατάστημα στη Θεσσαλονίκη, το οποίο χρησιμοποιεί ως κέντρο διανομής για τη Βόρεια Ελλάδα, καθώς και για τα γραφεία των Ιατρικών Επισκεπτών της αντίστοιχης περιοχής.

Η DEMO ABEE είναι μία επιχείρηση που αναπτύσσεται με έντονους ρυθμούς, δημιουργώντας πολλές νέες θέσεις εργασίας. Αυτή τη στιγμή διαθέτει ένα άρτια εκπαιδευμένο και καταρτισμένο προσωπικό που αριθμεί 870 άτομα, ενώ εν μέσω κρίσης, αντί να προχωρήσει σε απολύσεις και περικοπές αποδοχών, συνεχίζει να προσλαμβάνει αξιόλογο δυναμικό και να διατηρεί σταθερό το επίπεδο των μισθών. Όπως προβλέπεται, σύμφωνα με το business plan που θα ακολουθηθεί, θα δημιουργηθούν άλλες 200-300 θέσεις εργασίας μέσα στα επόμενα 4 χρόνια.

Κρυονέρι, 2 Αυγούστου 2019

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ.

& ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

ΣΤΑΥΡΟΣ Δ. ΔΕΜΟΣ

Α.Δ.Τ. ΑΗ 026424

2. Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή

Προς τους Μετόχους της Εταιρείας "DEMO ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΦΑΡΜΑΚΩΝ"

Έκθεση Ελέγχου επί των Εταιρικών και Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων

Γνώμη

Έχουμε ελέγξει τις συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της εταιρείας "DEMO ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΦΑΡΜΑΚΩΝ" (η Εταιρεία), οι οποίες αποτελούνται από την εταιρική και ενοποιημένη κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης της 31ης Δεκεμβρίου 2018, τις εταιρικές και ενοποιημένες καταστάσεις αποτελεσμάτων και λοιπών συνολικών εισοδημάτων, μεταβολών ιδίων κεφαλαίων και ταμειακών ροών της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών και μεθόδων και λοιπές επεξηγηματικές πληροφορίες.

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, την οικονομική θέση της εταιρείας "DEMO ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΦΑΡΜΑΚΩΝ" και της θυγατρικής αυτής (ο Όμιλος) κατά την 31η Δεκεμβρίου 2018, τη χρηματοοικονομική τους επίδοση και τις ταμειακές τους ροές για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Βάση γνώμης

Διενεργήσαμε τον έλεγχό μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ΔΠΕ) όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία. Οι ευθύνες μας, σύμφωνα με τα πρότυπα αυτά περιγράφονται περαιτέρω στην ενότητα της έκθεσής μας "Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων". Είμαστε ανεξάρτητοι από την Εταιρεία και τις ενοποιούμενες θυγατρικές της, καθόλη τη διάρκεια του διορισμού μας, σύμφωνα με τον Κώδικα Δεοντολογίας για Επαγγελματίες Ελεγκτές του Συμβουλίου Διεθνών Προτύπων Δεοντολογίας Ελεγκτών, όπως αυτός έχει ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία και τις απαιτήσεις δεοντολογίας που σχετίζονται με τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων στην Ελλάδα και έχουμε εκπληρώσει τις δεοντολογικές μας υποχρεώσεις σύμφωνα με τις απαιτήσεις της ισχύουσας νομοθεσίας και του προαναφερόμενου Κώδικα Δεοντολογίας. Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε αποκτήσει είναι επαρκή και κατάλληλα να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας.

Άλλο Θέμα

Οι οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας για την προηγούμενη χρήση που έληξε την 31/12/2017 ελέγχθηκαν από άλλη ελεγκτική εταιρεία. Για την εν λόγω χρήση ο Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής εξέδωσε την 30/07/2018 έκθεση ελέγχου με σύμφωνη γνώμη.

Άλλες πληροφορίες

Η διοίκηση είναι υπεύθυνη για τις άλλες πληροφορίες. Οι άλλες πληροφορίες περιλαμβάνονται στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου, για την οποία γίνεται σχετική αναφορά στην "Έκθεση επί άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων", αλλά δεν περιλαμβάνουν τις οικονομικές καταστάσεις και την έκθεση ελέγχου επί αυτών.
Η γνώμη μας επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων δεν καλύπτει τις άλλες πληροφορίες και δεν εκφράζουμε με τη γνώμη αυτή οποιασδήποτε μορφής συμπέρασμα διασφάλισης επί αυτών.
Σε σχέση με τον έλεγχό μας επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, η ευθύνη μας είναι να αναγνώσουμε τις άλλες πληροφορίες και με τον τρόπο αυτό, να εξετάσουμε εάν οι άλλες πληροφορίες είναι ουσιωδώς ασυνεπείς με τις εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις ή τις γνώσεις που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχο ή αλλιώς φαίνεται να είναι ουσιωδώς εσφαλμένες. Εάν, με βάση τις εργασίες που έχουμε εκτελέσει, καταλήξουμε στο συμπέρασμα ότι υπάρχει ουσιώδες σφάλμα σε αυτές τις άλλες πληροφορίες, είμαστε υποχρεωμένοι να αναφέρουμε το γεγονός αυτό. Δεν έχουμε τίποτα να αναφέρουμε σχετικά με το θέμα αυτό, πέραν των όσων αναφέρονται σχετικά με την Έκθεση Διαχείρισης Διοικητικού Συμβουλίου στην "Έκθεση επί άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων" κατωτέρω.

Ευθύνες της διοίκησης επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

Η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως και για εκείνες τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που η διοίκηση καθορίζει ως απαραίτητες, ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Κατά την κατάρτιση των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, η διοίκηση είναι υπεύθυνη για την αξιολόγηση της ικανότητας της Εταιρείας και του Ομίλου να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους, γνωστοποιώντας όπου συντρέχει τέτοια περίπτωση, τα θέματα που σχετίζονται με τη συνεχιζόμενη δραστηριότητα και τη χρήση της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας, εκτός και εάν η διοίκηση είτε προτίθεται να ρευστοποιήσει την Εταιρεία και τον Όμιλο ή να διακόψει τη δραστηριότητά τους ή δεν έχει άλλη ρεαλιστική εναλλακτική επιλογή από το να προβεί σ ’αυτές τις ενέργειες.

Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

Οι στόχοι μας είναι να αποκτήσουμε εύλογη διασφάλιση για το κατά πόσο οι εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, στο σύνολο τους, είναι απαλλαγμένες από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος και να εκδώσουμε έκθεση ελεγκτή, η οποία περιλαμβάνει τη γνώμη μας. Η εύλογη διασφάλιση συνιστά διασφάλιση υψηλού επιπέδου, αλλά δεν είναι εγγύηση ότι ο έλεγχος που διενεργείται σύμφωνα με τα ΔΠΕ,

όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, θα εντοπίζει πάντα ένα ουσιώδες σφάλμα, όταν αυτό υπάρχει. Σφάλματα δύναται να προκύψουν από απάτη ή από λάθος και θεωρούνται ουσιώδη όταν, μεμονωμένα ή αθροιστικά, θα μπορούσε εύλογα να αναμένεται ότι θα επηρέαζαν τις οικονομικές αποφάσεις των χρηστών, που λαμβάνονται με βάση αυτές τις εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.

Ως καθήκον του ελέγχου, σύμφωνα με τα ΔΠΕ όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, ασκούμε επαγγελματική κρίση και διατηρούμε επαγγελματικό σκεπτικισμό καθ' όλη τη διάρκεια του ελέγχου. Επίσης:

- *Εντοπίζουμε και αξιολογούμε τους κινδύνους ουσιώδους σφάλματος στις εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος, σχεδιάζοντας και διενεργώντας ελεγκτικές διαδικασίες που ανταποκρίνονται στους κινδύνους αυτούς και αποκτούμε ελεγκτικά τεκμήρια που είναι επαρκή και κατάλληλα για να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας. Ο κίνδυνος μη εντοπισμού ουσιώδους σφάλματος που οφείλεται σε απάτη είναι υψηλότερος από αυτόν που οφείλεται σε λάθος, καθώς η απάτη μπορεί να εμπεριέχει συμπαιγνία, πλαστογραφία, εσκεμμένες παραλείψεις, ψευδείς διαβεβαιώσεις ή παράκαμψη των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου.*
- *Κατανοούμε τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που σχετίζονται με τον έλεγχο, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό τη διατύπωση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου της Εταιρείας και του Ομίλου.*
- *Αξιολογούμε την καταλληλότητα των λογιστικών αρχών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και το εύλογο των λογιστικών εκτιμήσεων και των σχετικών γνωστοποιήσεων που έγιναν από τη Διοίκηση.*
- *Αποφαινόμαστε για την καταλληλότητα της χρήσης από τη διοίκηση της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας και με βάση τα ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτήθηκαν για το εάν υπάρχει ουσιώδης αβεβαιότητα σχετικά με γεγονότα ή συνθήκες που μπορεί να υποδηλώνουν ουσιώδη αβεβαιότητα ως προς την ικανότητα της Εταιρείας και του Ομίλου να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους. Εάν συμπεράνουμε ότι υφίσταται ουσιώδης αβεβαιότητα, είμαστε υποχρεωμένοι στην έκθεση ελεγκτή να επιστήσουμε την προσοχή στις σχετικές γνωστοποιήσεις των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων ή εάν αυτές οι γνωστοποιήσεις είναι ανεπαρκείς να διαφοροποιήσουμε τη γνώμη μας. Τα συμπεράσματά μας βασίζονται σε ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτώνται μέχρι την ημερομηνία της έκθεσης ελεγκτή. Ωστόσο, μελλοντικά γεγονότα ή συνθήκες ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα η Εταιρεία και ο Όμιλος να παύσουν να λειτουργούν ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα.*
- *Αξιολογούμε τη συνολική παρουσίαση, τη δομή και το περιεχόμενο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των γνωστοποιήσεων, καθώς και το κατά πόσο οι εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις απεικονίζουν τις υποκείμενες συναλλαγές και τα γεγονότα με τρόπο που επιτυγχάνεται η εύλογη παρουσίαση.*
- *Αποκτούμε επαρκή και κατάλληλα ελεγκτικά τεκμήρια αναφορικά με την χρηματοοικονομική πληροφόρηση των οντοτήτων ή των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων εντός του Ομίλου για την έκφραση γνώμης επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων. Είμαστε υπεύθυνοι για την καθοδήγηση, την επίβλεψη και την εκτέλεση του ελέγχου της Εταιρείας και των θυγατρικών της. Παραμένουμε αποκλειστικά υπεύθυνοι για την ελεγκτική μας γνώμη.*

Μεταξύ άλλων θεμάτων, κοινοποιούμε στη διοίκηση, το σχεδιαζόμενο εύρος και το χρονοδιάγραμμα του ελέγχου, καθώς και σημαντικά ευρήματα του ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων όποιων σημαντικών ελλείψεων στις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου εντοπίζουμε κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας.

Έκθεση επί άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση της Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 5 του άρθρου 2 (μέρος Β) του Ν. 4336/2015, σημειώνουμε ότι:

α) Κατά τη γνώμη μας η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου έχει καταρτισθεί σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις των άρθρων 43α και 107Α του κ.ν. 2190/1920 και το περιεχόμενο αυτής αντιστοιχεί με τις συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της χρήσης που έληξε την 31/12/2018.

β) Με βάση τη γνώση που αποκτήσαμε κατά το έλεγχό μας, για την εταιρεία "DEMO ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΦΑΡΜΑΚΩΝ" και το περιβάλλον της, δεν έχουμε εντοπίσει ουσιώδεις ανακρίβειες στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού της Συμβουλίου.

γ) Στο λογαριασμό «Λοιπές απαιτήσεις» περιλαμβάνεται και ποσό ευρώ 1.723.839,55 το οποίο εμπίπτει στις διατάξεις του άρθρου 23α του κωδ. Ν. 2190/1920.

Αθήνα, 2 Αυγούστου 2019
Ο Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής

Ιωάννου Νίκος
Α.Μ. Σ.Ο.Ε.Λ. 29301

Grant Thornton
An instinct for growth™

Ορκωτοί Ελεγκτές Σύμβουλοι Επιχειρήσεων
Ζεφύρου 56, 17564 Παλαιό Φάληρο
Α.Μ. ΣΟΕΛ 127

3. Οικονομικές Καταστάσεις

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ

		Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	Σημειώσεις	01/01/2018-31/12/2018	01/01/2017-31/12/2017	01/01/2018-31/12/2018	01/01/2017-31/12/2017
Κύκλος εργασιών	9.19	139.045.013,84	136.593.902,68	138.215.107,94	135.938.101,48
Μείον: clawback & rebate	9.19	-13.202.900,37	-12.315.958,26	-13.202.900,37	-12.315.958,26
Κύκλος εργασιών μετά από clawback & rebate	9.19	125.842.113,47	124.277.944,42	125.012.207,57	123.622.143,22
Κόστος Πωληθέντων	9.20	-75.756.194,33	-74.738.243,10	-75.741.784,48	-74.729.687,58
Μικτό κέρδος		**50.085.919,14**	**49.539.701,32**	**49.270.423,09**	**48.892.455,64**
Λοιπά έσοδα	9.21	1.053.146,14	1.079.917,16	1.053.146,14	1.079.917,16
Έξοδα διάθεσης	9.20	-17.441.543,31	-16.911.836,02	-17.015.947,22	-16.551.556,09
Έξοδα διοίκησης	9.20	-8.605.585,70	-8.599.136,71	-8.200.487,84	-8.071.224,67
Έξοδα ερευνών και ανάπτυξης	9.20	-6.474.007,36	-5.874.871,78	-6.474.007,36	-5.874.871,78
Λοιπά έξοδα	9.20	-2.489.499,07	-2.171.021,46	-2.489.499,07	-2.171.021,46
Αποτελέσματα εκμετάλλευσης		**16.128.429,84**	**17.062.752,51**	**16.143.627,74**	**17.303.698,80**
Χρηματοοικονομικά έξοδα	9.22	-3.367.077,13	-3.300.760,84	-3.366.344,48	-3.356.615,38
Χρηματοοικονομικά έσοδα	9.22	235.591,43	96.918,12	235.591,43	96.918,12
Κέρδη / Ζημίες προ φόρων		**12.996.944,14**	**13.858.909,79**	**13.012.874,69**	**14.044.001,54**
Φόρος εισοδήματος	9.23	-4.778.388,51	-4.721.843,81	-4.778.388,51	-4.721.843,81
Αναβαλλόμενος Φόρος	9.23	97.148,92	-56.166,03	97.148,92	-56.166,03
Κέρδη / Ζημιές μετά από φόρους		**8.315.704,56**	**9.080.899,95**	**8.331.635,11**	**9.265.991,70**
Λοιπά συνολικά έσοδα μετά από φόρους					
Πρόβλεψη ομολόγων		0,00	55.252,56	0,00	55.252,56
Αναλογιστικά Κέρδη/ (Ζημίες)		9.635,23	-394.971,67	9.635,23	-394.971,67
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα μετά από φόρους		**8.325.339,78**	**8.741.180,84**	**8.341.270,33**	**8.926.272,59**

DEMO ABEE
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΦΑΡΜΑΚΩΝ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ

		Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	Σημειώσεις	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ					
Μη κυκλοφορούν ενεργητικό					
Ενσώματες ακινητοποιήσεις	9.1	85.824.871,18	74.560.782,89	85.821.902,33	74.558.562,53
Άυλα στοιχεία ενεργητικού	9.2	11.268.917,55	10.758.862,62	11.266.082,46	10.754.026,29
Προκαταβολές ακινητοποιήσεων	9.3	11.922.242,76	12.752.189,44	11.922.242,76	12.752.189,44
Συμμετοχές	9.5	0,00	0,00	0,00	0,00
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	9.4	239.812,68	239.812,68	239.812,68	239.812,68
		109.255.844,17	**98.311.647,63**	**109.250.040,23**	**98.304.590,94**
Κυκλοφορούν ενεργητικό					
Αποθέματα	9.6	34.475.438,84	33.696.230,60	34.469.525,89	33.675.175,15
Πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις	9.7	45.190.942,59	45.082.195,44	45.361.760,40	45.407.960,98
Λοιπές απαιτήσεις	9.9	14.597.528,86	16.313.758,99	14.154.819,91	16.292.575,28
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	9.10	23.500.556,43	30.303.838,28	23.281.864,09	30.002.900,89
		117.764.466,72	**125.396.023,31**	**117.267.970,29**	**125.378.612,30**
Σύνολο ενεργητικού		**227.020.310,89**	**223.707.670,94**	**226.518.010,52**	**223.683.203,24**
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ					
Μετοχικό κεφάλαιο	9.11	31.908.992,13	31.908.992,13	31.908.992,13	31.908.992,13
Λοιπά αποθεματικά	9.12	38.173.645,07	36.686.064,13	38.173.645,07	36.686.064,13
Κέρδη εις νέο		25.488.901,90	21.671.263,56	25.683.324,03	21.849.755,14
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων		**95.571.539,10**	**90.266.319,82**	**95.765.961,23**	**90.444.811,40**
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ					
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	9.14	6.764.445,66	7.068.865,28	6.764.445,66	7.068.865,28
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	9.15	2.148.302,26	2.071.212,70	2.148.302,26	2.071.212,70
Μακροπρόθεσμες τραπεζικές υποχρεώσεις	9.16	43.007.360,00	53.636.324,67	43.007.360,00	53.636.324,67
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	9.13	7.958.456,98	8.378.956,83	7.958.456,98	8.378.956,83
Σύνολο μακροπροθέσμων υποχρεώσεων		**59.878.564,90**	**71.155.359,48**	**59.878.564,90**	**71.155.359,48**
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις					
Προμηθευτές και συναφείς υποχρεώσεις	9.17	41.595.834,28	39.033.267,37	41.539.514,38	39.019.258,87
Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	9.16	10.940.295,94	5.846.320,00	10.940.295,94	5.846.320,00
Λοιπές υποχρεώσεις	9.18	19.034.076,67	17.406.404,27	18.393.674,07	17.217.453,49
Σύνολο βραχυπροθέσμων υποχρεώσεων		**71.570.206,89**	**62.285.991,64**	**70.873.484,39**	**62.083.032,36**
Σύνολο υποχρεώσεων		**131.448.771,79**	**133.441.351,12**	**130.752.049,29**	**133.238.391,84**
Σύνολο παθητικού		**227.020.310,89**	**223.707.670,94**	**226.518.010,52**	**223.683.203,24**

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

Ο Όμιλος

	ΜΕΤΟΧΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	ΤΑΚΤΙΚΟ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟ	ΕΙΔΙΚΑ ΚΑΙ ΕΚΤΑΚΤΑ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ	ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟ ΑΝΑΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ	ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟ ΑΠΟ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΠΑΓΙΩΝ ΣΤΗΝ ΕΥΛΟΓΗ ΑΞΙΑ	ΑΠΟΤ/ΤΑ ΕΙΣ ΝΕΟ	ΣΥΝΟΛΟ
Υπόλοιπα ιδίων κεφαλαίων κατά την 1.1.2017	31.908.992,13	439.832,51	2.799.592,88	-2.278.715,99	34.654.589,62	15.307.700,75	82.831.991,90
Μεταβολή ιδίων κεφαλαίων							
Αναλογιστικό αποτέλεσμα				-394.971,67			-394.971,67
Προσαρμογές				1.858.536,02		-1.858.536,02	0,00
Διανεμηθέντα κέρδη						-1.306.852,92	-1.306.852,92
Μεταφορά κερδών στα αποθεματικά		255.613,47				-255.613,47	0,00
Μείωση Μετοχικού κεφαλαίου							0,00
Καθαρά αποτελέσματα χρήσης 2017						9.136.152,51	9.136.152,51
Σύνολο μεταβολών	0,00	255.613,47	0,00	1.463.564,35	0,00	5.715.150,10	7.434.327,92
Υπόλοιπο ιδίων κεφαλαίων κατά την 31.12.2017	31.908.992,13	695.445,98	2.799.592,88	-815.151,64	34.654.589,62	21.022.850,85	90.266.319,82
Υπόλοιπα ιδίων κεφαλαίων κατά την 1.1.2018	31.908.992,13	695.445,98	2.799.592,88	-815.151,64	34.654.589,62	21.022.850,85	90.266.319,82
Επίδραση IFRS 9 - 1.1.2018						-515.319,07	-515.319,07
Αναπροσαρμοσμένο Υπόλοιπο κατά την 1.1.2018	31.908.992,13	695.445,98	2.799.592,88	-815.151,64	34.654.589,62	20.507.531,78	89.751.000,75
Μεταβολή ιδίων κεφαλαίων							
Αναλογιστικό αποτέλεσμα				9.635,23			9.635,23
Προσαρμογές				294.801,13		-294.801,13	0,00
Διανεμηθέντα κέρδη						-2.504.801,43	-2.504.801,43
Μεταφορά κερδών στα αποθεματικά		534.731,88				-534.731,88	0,00
Μείωση Μετοχικού κεφαλαίου							0,00
Καθαρά αποτελέσματα χρήσης 2018						8.315.704,56	8.315.704,56
Σύνολο μεταβολών	0,00	534.731,88	0,00	304.436,35	0,00	4.981.370,12	5.820.538,35
Υπόλοιπο ιδίων κεφαλαίων κατά την 31.12.2018	31.908.992,13	1.230.177,86	2.799.592,88	-510.715,29	34.654.589,62	25.488.901,90	95.571.539,11

Η Εταιρεία

	ΜΕΤΟΧΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	ΤΑΚΤΙΚΟ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟ	ΕΙΔΙΚΑ ΚΑΙ ΕΚΤΑΚΤΑ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ	ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟ ΑΝΑΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ	ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟ ΑΠΟ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΠΑΓΙΩΝ ΣΤΗΝ ΕΥΛΟΓΗ ΑΞΙΑ	ΑΠΟΤ/ΤΑ ΕΙΣ Ν'ΕΟ	ΣΥΝΟΛΟ
Υπόλοιπα ιδίων κεφαλαίων κατά την 1.1.2017	31.908.992,13	439.832,51	2.799.592,88	-2.278.715,99	34.654.589,62	15.301.100,58	82.825.391,73
Μεταβολή ιδίων κεφαλαίων							
Αναλογιστικό αποτέλεσμα				-394.971,67			-394.971,67
Προσαρμογές				1.858.536,02		-1.858.536,02	0,00
Διανεμηθέντα κέρδη						-1.306.852,92	-1.306.852,92
Μεταφορά κερδών στα αποθεματικά		255.613,47				-255.613,47	0,00
Μείωση Μετοχικού κεφαλαίου							0,00
Καθαρά αποτελέσματα χρήσης 2017						9.321.244,26	9.321.244,26
Σύνολο μεταβολών	0,00	255.613,47	0,00	1.463.564,35	0,00	5.900.241,85	7.619.419,67
Υπόλοιπο ιδίων κεφαλαίων κατά την 31.12.2017	31.908.992,13	695.445,98	2.799.592,88	-815.151,64	34.654.589,62	21.201.342,43	90.444.811,40
Υπόλοιπα ιδίων κεφαλαίων κατά την 1.1.2018	31.908.992,13	695.445,98	2.799.592,88	-815.151,64	34.654.589,62	21.201.342,43	90.444.811,40
Επίδραση IFRS 9 - 1.1.2018						-515.319,07	-515.319,07
Αναπροσαρμοσμένο Υπόλοιπο κατά την 1.1.2018	31.908.992,13	695.445,98	2.799.592,88	-815.151,64	34.654.589,62	20.686.023,36	89.929.492,33
Μεταβολή ιδίων κεφαλαίων							
Αναλογιστικό αποτέλεσμα				9.635,23			9.635,23
Προσαρμογές				294.801,13		-294.801,13	0,00
Διανεμηθέντα κέρδη						-2.504.801,43	-2.504.801,43
Μεταφορά κερδών στα αποθεματικά		534.731,88				-534.731,88	0,00
Μείωση Μετοχικού κεφαλαίου							0,00
Καθαρά αποτελέσματα χρήσης 2018						8.331.635,11	8.331.635,11
Σύνολο μεταβολών	0,00	534.731,88	0,00	304.436,35	0,00	4.997.300,67	5.836.468,90
Υπόλοιπο ιδίων κεφαλαίων κατά την 31.12.2018	31.908.992,13	1.230.177,86	2.799.592,88	-510.715,29	34.654.589,62	25.683.324,03	95.765.961,24

DEMO ABEE
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΦΑΡΜΑΚΩΝ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ ΧΡΗΣΗΣ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ ΧΡΗΣΗΣ				
	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	01/01/2018 - 31/12/2018	01/01/2017 - 31/12/2017	01/01/2018 - 31/12/2018	01/01/2017 - 31/12/2017
Λειτουργικές δραστηριότητες				
Κέρδη προ φόρων	12.996.944,14	13.858.909,79	13.012.874,69	14.044.001,54
Πλέον / Μείον προσαρμογές για :				
Αποσβέσεις	5.906.540,12	5.278.641,29	5.903.968,37	5.276.154,10
Αποσβέσεις επιχορηγήσεων	-420.499,85	-428.619,66	-420.499,85	-428.619,66
Προβλέψεις/Μη ταμειακά αποτελέσματα	732.958,17	143.893,63	678.334,60	143.893,63
Αποτελέσματα (έσοδα, έξοδα, κέρδη και ζημίες) επενδυτικής δραστηριότητας	515.694,23	0,00	515.694,23	0,00
Πιστωτικοί τόκοι και συναφή έσοδα	-235.591,43	-94.841,87	-235.591,43	-96.918,12
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα	3.366.344,48	3.298.684,59	3.366.344,48	3.356.615,38
Πλέον / Μείον προσαρμογές για μεταβολές λογαριασμών κεφαλαίου κίνησης ή που σχετίζονται με τις λειτουργικές δραστηριότητες				
Μείωση / (Αύξηση) αποθεμάτων	-837.441,96	-6.231.770,33	-852.584,46	-6.240.325,85
Μείωση / (αύξηση) απαιτήσεων	1.094.021,55	940.565,50	1.294.432,70	535.542,64
(Μείωση) / αύξηση υποχρεώσεων (πλην τραπεζών)	8.608.344,24	3.004.808,73	8.545.266,41	2.878.990,61
Μείον:				
Καταβεβλημένοι χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα	-3.333.910,68	-3.125.981,78	-3.333.910,68	-3.125.981,78
Καταβλημένοι φόροι	-4.721.843,81	-4.721.843,81	-4.721.843,81	-4.721.843,81
Σύνολο ειροών/εκροών από λειτουργικές δραστηριότητες (α)	**23.671.559,20**	**11.922.446,08**	**23.752.485,25**	**11.621.508,68**
Επενδυτικές δραστηριότητες				
Αγορά ενσώματων και άϋλων περιουσιακών στοιχείων	-20.317.932,56	-19.652.819,99	-20.316.613,56	-19.652.819,99
Εισπράξεις από πωλήσεις ενσώματων και άϋλων περιουσιακών στοιχείων	487.881,08	182.724,60	487.881,08	182.724,60
Μειώσεις κεφαλαίου	0,00	0,00	0,00	0,00
Αυξήσεις κεφαλαίου	0,00	0,00	0,00	0,00
Τόκοι εισπραχθέντες	200.252,72	94.841,87	200.252,72	94.841,87
Αγορά χρηματοοικονομικών μέσων	-5.000.000,00	0,00	-5.000.000,00	0,00
Είσπραξη από πωληση ομολόγων	0,00	18.374,80	0,00	18.374,80
Σύνολο ειροών/εκροών από επενδυτικές δραστηριότητες (β)	**-24.629.798,76**	**-19.356.878,72**	**-24.628.479,76**	**-19.356.878,72**
Χρηματοδοτικές δραστηριότητες				
Εισπράξεις (Πληρωμές) από (για) εκδοθέντα/ αναληφθέντα δάνεια	-5.845.042,25	-26.000,00	-5.845.042,25	-26.000,00
Μερίσματα πληρωθέντα σε μετόχους της μητρικής	0,00	-1.306.852,92	0,00	-1.306.852,92
Σύνολο ειροών/εκροών από χρηματοδοτικές δραστηριότητες (γ)	**-5.845.042,25**	**-1.332.852,92**	**-5.845.042,25**	**-1.332.852,92**
Καθαρή αύξηση/μείωση στα ταμειακά διαθέσιμα & ισοδύναμα περιόδου	-6.803.281,81	-8.767.285,56	-6.721.036,76	-9.068.222,96
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα έναρξης περιόδου	30.303.838,28	39.071.123,85	30.002.900,89	39.071.123,85
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα λήξης περιόδου	**23.500.556,47**	**30.303.838,29**	**23.281.864,13**	**30.002.900,89**

4. Γενικές πληροφορίες

Η Μητρική Εταιρεία "**DEMO**" ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΦΑΡΜΑΚΩΝ (εφεξής η «Εταιρεία») συστάθηκε το 1973 (ΦΕΚ 1806/2.11.1973, Τεύχος ΑΕ και ΕΠΕ) και είναι εγγεγραμμένη στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών (ΜΑΕ) με αριθμό 13182/04/Β/86/139. Η διάρκεια της εταιρείας έχει ορισθεί μέχρι την 31 Δεκεμβρίου 2074 δυνάμενη να παραταθεί με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων προ της λήξεως αυτής. Έδρα της εταιρείας είναι το Κρυονέρι Αττικής.

Η εταιρεία δραστηριοποιείται στον χώρο της υγείας από το 1973 με άξονες την:

1. Ανάπτυξη και έγκριση φαρμακευτικών & παραφαρμακευτικών προϊόντων με ίδια ή διαφοροποιημένα χαρακτηριστικά για λογαριασμό της και λογαριασμό τρίτων.
2. Παραγωγή ενέσιμων προϊόντων όλων των μορφών για λογαριασμό της και λογαριασμό τρίτων.
3. Εισαγωγή και Ιατρική ενημέρωση προϊόντων δικών της και προϊόντων τρίτων.
4. Διανομή και τιμολόγηση.
5. Εξαγωγή προϊόντων για λογαριασμό της και για λογαριασμό τρίτων.
6. Αντιπροσώπευση οίκων εξωτερικού στην Ελλάδα και σε τρίτες χώρες.

Η εμπορική δραστηριότητα στην Ελλάδα επεκτείνεται στα:

- Δημόσια Νοσοκομεία
- Ιδιωτικές Κλινικές
- Φαρμακαποθήκες
- Φαρμακεία
- Μονάδες Τεχνητού Νεφρού

ενώ η Ιατρική Ενημέρωση καλύπτει τις κατηγορίες:

- Παθολόγους
- Γενικούς Χειρούργους
- Πνευμονολόγους
- Αναισθησιολόγους
- Εντατικολόγους
- Αιματολόγους
- Νευρολόγους
- Ογκολόγους
- Νεφρολόγους
- Φαρμακοποιούς
- Ουρολόγους

Χαρτοφυλάκιο

Η DEMO ABEE αξιοποιώντας την κλινική της πείρα για περισσότερα από 50 χρόνια, παράγει και εμπορεύεται υψηλής ποιότητας ενέσιμα φαρμακευτικά σκευάσματα, κατέχοντας την πρώτη θέση στην ελληνική νοσοκομειακή αγορά, σε αριθμό πωληθέντων τεμαχίων. Η εταιρεία παρέχει ένα πλήρες χαρτοφυλάκιο φαρμακευτικών προϊόντων καλύπτοντας το σύνολο των αναγκών κάθε μεγάλου νοσοκομείου και της ιδιωτικής αγοράς.

Νοσοκομειακή Αγορά

Αντιβιώσεις

- Άντι Β-Λακτάμες
- Κεφαλοσπορίνες
- Πενέμες
- Πενικιλίνες

Στείρα διαλύματα

Αναισθησία/Αναλγησία
Εντατική Θεραπεία
Παρεντερική Διατροφή
Γαστροπροστασία
Ογκολογία
Αιματολογία
Πνευμονολογία
Κεντρικό Νευρικό Σύστημα (ΚΝΣ)
Ιατρικές Συσκευές / Αντλίες Έγχυσης

Ιδιωτική Αγορά

Συνταγογραφούμενα Προϊόντα

- Γενική ιατρική
- Καρδιολογία
- Ουρολογία
- Πνευμονολογία
- Γαστρεντερολογία

Ιατροτεχνολογικά Προϊόντα

- Διάλυμα πολλαπλών χρήσεων για φακούς επαφής
- Οφθαλμικές Σταγόνες
- Αποστειρωμένο διάλυμα φυσιολογικού ορού για μύτη, μάτια και αυτιά

Επενδύοντας Στην Καινοτομία

Στα 50 και πλέον έτη λειτουργίας της εταιρείας, το χαρτοφυλάκιο των προϊόντων μας έχει αυξηθεί σημαντικά παρέχοντας τη βάση για την επιτυχία της εταιρείας. Για να το διατηρήσουμε αυτό στο μέλλον, το Διοικητικό Συμβούλιο έχει δεσμευτεί για τη δημιουργία 8 έως 10 νέων προϊόντων κάθε χρόνο και τη διάθεσή τους στην παγκόσμια αγορά. Επιπλέον, βρίσκονται σε εξέλιξη αρκετά ερευνητικά έργα που θα επιτρέψουν στην DEMO να γνωρίσει περαιτέρω ανάπτυξη στο μέλλον.

Για τον λόγο αυτό, έχουμε επενδύσει αρκετά στη σύσταση ενός σύγχρονου και υψηλής τεχνολογίας εργαστηρίου Έρευνας και Ανάπτυξης έκτασης άνω των 1.500m2, το οποίο είναι εξοπλισμένο με τα πιο σύγχρονα όργανα και στελεχωμένο με κορυφαίους επιστήμονες. Υπό την επίβλεψη αυτών των στελεχών , οι περισσότεροι εκ των οποίων είναι κάτοχοι διδακτορικών τίτλων , το εργαστήριο Έρευνας και Ανάπτυξης αποτελεί το εφαλτήριο της εταιρείας για τις επόμενες δεκαετίες.

Το 2005 αναδιοργανώσαμε το Τμήμα Εγκρίσεων που αριθμεί σήμερα 21 στελέχη, τα οποία είναι υπεύθυνα για την κατάρτιση των προς υποβολή και έγκριση εγγράφων για τις αρμόδιες ρυθμιστικές αρχές σε όλο τον κόσμο. Τα αρχεία καταχώρισης των προϊόντων μας είναι όλα σε μορφή Κοινού Τεχνικού Εγγράφου (CTD) η οποία μας επιτρέπει να ενεργούμε με γρήγορο και αποτελεσματικό τρόπο όσον αφορά υποβολές σε χώρες της ΕΕ και χώρες εκτός ΕΕ. Η συμμετοχή μας σε εθνικές αμοιβαίες (MRP) και αποκεντρωμένες (DCP) διαδικασίες καταχώρισης έχουν αναδείξει το τμήμα εγκρίσεων της εταιρείας ως ένα από τα πιο ανταγωνιστικά. Τέλος, μια εξειδικευμένη ομάδα παρακολουθεί συνεχώς τους εγχώριους και παγκόσμιους ρυθμιστικούς όρους, ενεργώντας άμεσα σε περίπτωση αλλαγών σε τοπικές απαιτήσεις/προδιαγραφές.

Τμήμα Διασφάλισης Ποιότητας: Στόχος του τμήματος Διασφάλισης Ποιότητας είναι η δημιουργία παραγωγικών διαδικασιών οι οποίες εξασφαλίζουν την ακρίβεια και επαναληψιμότητα του αποτελέσματος σε κάθε παραγωγικό στάδιο μέσα στα πλαίσια της νομοθεσίας και σε συμμόρφωση προς τα ισχύοντα πρότυπα (GMPs, GDPs, ISO 9001:2008, ISO 13485:2003, DY8/1348/04). Οι δραστηριότητες του τμήματος περιλαμβάνουν τον λεπτομερή σχεδιασμό νέων τομέων παραγωγής, και τον έλεγχο των κρίσιμων προμηθευτών / συνεργατών της εταιρείας, έτσι ώστε να εξασφαλίζονται συνεχώς προϊόντα υψηλής ποιότητας.

5. Βάση προετοιμασίας για τις Οικονομικές Καταστάσεις

Οι ενοποιημένες και εταιρικές οικονομικές καταστάσεις καλύπτουν την ετήσια χρήση από 1η Ιανουαρίου 2018 έως 31η Δεκεμβρίου 2018 και έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) που έχουν εκδοθεί από την Επιτροπή Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB), καθώς και των Διερμηνειών τους, οι οποίες έχουν εκδοθεί από την Επιτροπή Ερμηνείας Προτύπων (IFRIC) και έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση μέχρι την 31 Δεκεμβρίου 2018. Οι συνημμένες οικονομικές καταστάσεις καταρτίσθηκαν με βάση τις ίδιες λογιστικές αρχές και μεθόδους αποτίμησης που ακολουθήθηκαν για την προετοιμασία και παρουσίαση των οικονομικών καταστάσεων για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2017, προσαρμοσμένων με τα νέα Πρότυπα και τις Αναθεωρήσεις που επιτάσσουν τα Δ.Π.Χ.Α. για τις χρήσεις που άρχισαν την 1η Ιανουαρίου 2018.

Η Διοίκηση είναι υπεύθυνη για τη σύνταξη των Οικονομικών Καταστάσεων με τρόπο ώστε να δίνουν μια ακριβή και δίκαιη εικόνα της οικονομικής κατάστασης, της περιουσιακής διάρθρωσης, των αποτελεσμάτων και των ταμειακών της ροών.

Συνέπεια των παραπάνω η διοίκηση είναι υπεύθυνη να:

- επιλέγει τις λογιστικές αρχές σύμφωνα με τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα (Δ.Λ.Π.) και τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (Δ.Π.Χ.Α.) και να τις εφαρμόζει πάγια.
- επιλέγει τις κατάλληλες λογιστικές αρχές οι οποίες συμβάλλουν στην ακριβοδίκαιη παρουσίαση της οικονομικής κατάστασης, της περιουσιακής διάρθρωσης, των αποτελεσμάτων και των ταμειακών ροών της, όπου κάποιο θέμα δεν καλύπτεται από κάποιο πρότυπο ή διερμηνεία, και να τις εφαρμόζει πάγια.
- διενεργεί λογικές εκτιμήσεις όπου απαιτείται.
- συντάσσει τις οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με την αρχή της συνέχειας της επιχειρηματικής δραστηριότητας.

Το νόμισμα παρουσίασης είναι το Ευρώ(€) (νόμισμα της χώρας της έδρας της μητρικής του Ομίλου αλλά και της θυγατρικής εταιρείας) και όλα τα ποσά παρουσιάζονται σε Ευρώ(€), εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά.

5.1. Συμμόρφωση με τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα (Δ.Λ.Π.) και τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (Δ.Π.Χ.Α.)

Οι Οικονομικές καταστάσεις της περιόδου 1η Ιανουαρίου 2018 έως 31η Δεκεμβρίου 2018 έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

5.2. Συγκρίσιμη περίοδος

Η συγκρίσιμη περίοδος που εμφανίζεται για τα στοιχεία του ισολογισμού, της κατάστασης αποτελεσμάτων χρήσης, της καθαρής θέσης και των ταμειακών ροών είναι η 01/01/2017 – 31/12/2017.

5.3. Αρχή της συνέχειας της Επιχειρηματικής δραστηριότητας

Οι Οικονομικές Καταστάσεις που παρουσιάζονται έχουν συνταχθεί σύμφωνα με βάση την αρχή της της συνέχισης της επιχειρηματικής δραστηριότητας.

5.4. Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και κρίσεις της διοίκησης

Η σύνταξη οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Α. απαιτεί όπως η Διοίκηση προβαίνει σε κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές που επηρεάζουν τα υπόλοιπα των λογαριασμών ενεργητικού και παθητικού, την γνωστοποίηση ενδεχόμενων υποχρεώσεων καθώς και τα έσοδα και έξοδα που παρουσιάζονται στις κατά τις υπό εξέταση χρήσεις. Τα πραγματικά αποτελέσματα ενδέχεται να διαφέρουν από τις κρίσεις αυτές. Οι εν λόγω εκτιμήσεις, παραδοχές και κρίσεις επανεξετάζονται περιοδικά προκειμένου να ανταποκρίνονται στα τρέχοντα δεδομένα και να αντανακλούν τους εκάστοτε τρέχοντες κινδύνους και βασίζονται στην προγενέστερη εμπειρία της Διοίκησης της εταιρείας και του Ομίλου σε σχέση με το επίπεδο/όγκο των συναφών συναλλαγών ή γεγονότων.

Οι βασικές εκτιμήσεις και αξιολογικές κρίσεις οι οποίες αναφέρονται σε δεδομένα η εξέλιξη των οποίων θα μπορούσε να επηρεάσει τα κονδύλια των οικονομικών καταστάσεων, τους επόμενους 12 μήνες έχουν ως κάτωθι:

α) Πρόβλεψη για φόρο εισοδήματος:

Η πρόβλεψη για φόρο εισοδήματος με βάση το ΔΛΠ 12 υπολογίζεται με εκτίμηση των φόρων που θα καταβληθούν στις φορολογικές αρχές και περιλαμβάνει τον τρέχοντα φόρο εισοδήματος για κάθε χρήση και πρόβλεψη για τους πρόσθετους φόρους που πιθανόν να προκύψουν σε φορολογικούς ελέγχους. Για τον καθορισμό των προβλέψεων για φόρους εισοδήματος απαιτούνται σημαντικές εκτιμήσεις. Υπάρχουν πολλές συναλλαγές και υπολογισμοί για τους οποίους ο ακριβής καθορισμός του φόρου είναι αβέβαιος κατά τη συνήθη πορεία των εργασιών της επιχείρησης. Η εταιρεία αναγνωρίζει υποχρεώσεις για αναμενόμενα θέματα φορολογικού ελέγχου βασιζόμενη σε εκτιμήσεις για το ποσό των επιπλέον φόρων που ενδεχομένως θα οφείλονται. Στην περίπτωση που οι τελικοί φόροι που προκύπτουν μετά από τους φορολογικούς ελέγχους είναι διαφορετικοί από τα ποσά που αρχικά είχαν καταχωρηθεί, οι διαφορές αυτές θα επηρεάσουν το φόρο εισοδήματος και τις προβλέψεις για αναβαλλόμενους φόρους στην χρήση που ο προσδιορισμός των φορολογικών διαφορών έλαβε χώρα. Περισσότερες πληροφορίες δίνονται στη σημείωση 9.23.

(β) Προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις:

Για τον προσδιορισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών και τον σχηματισμό σχετικής πρόβλεψης, ο Όμιλος ακολουθεί την απλοποιημένη προσέγγιση όσον αφορά την εκτίμηση των Αναμενόμενων Πιστωτικών Ζημιών. Τα στοιχεία που απαιτούνται τόσο για τον προσδιορισμό αν υπάρχει σημαντική επιδείνωση του πιστωτικού κινδύνου μετά την αρχική αναγνώριση και τον προσδιορισμό του σταδίου στο οποίο εμπίπτει κάθε χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο, όσο και για τον υπολογισμό της πρόβλεψης απομείωσης βασίζονται σε ιστορικά και μελλοντικά δεδομένα και περιλαμβάνουν σημαντικές εκτιμήσεις. Η εμπειρία του παρελθόντος και οι εκτιμήσεις για το μέλλον ενδεχομένως να μην οδηγήσουν σε συμπεράσματα ενδεικτικά του πραγματικού ύψους αθέτησης υποχρεώσεων όταν θα επέλθει σχετικό γεγονός. Περισσότερες πληροφορίες δίνονται στη σημείωση 9.7.

(γ) Πρόβλεψη για αποζημίωση προσωπικού:

Το ύψος της πρόβλεψης για αποζημίωση προσωπικού βασίζεται σε αναλογιστική μελέτη. Η αναλογιστική μελέτη περιλαμβάνει την στοιχειοθέτηση παραδοχών σχετικών με το προεξοφλητικό επιτόκιο, το ποσοστό αύξησης των αμοιβών των εργαζομένων, την αύξηση του δείκτη τιμών καταναλωτή και την αναμενόμενη εναπομένουσα εργασιακή ζωή. Οι παραδοχές που χρησιμοποιούνται εμπεριέχουν σημαντική αβεβαιότητα και η Διοίκηση της εταιρείας και του Ομίλου προβαίνει σε συνεχή επανεκτίμησή τους. Περισσότερες πληροφορίες δίνονται στη σημείωση 9.15.

(δ) Ενδεχόμενα στοιχεία του ενεργητικού και ενδεχόμενες υποχρεώσεις:

Η εταιρεία εμπλέκεται σε δικαστικές διεκδικήσεις και αποζημιώσεις κατά τη συνήθη πορεία των εργασιών της. Η Διοίκηση κρίνει ότι οποιοιδήποτε διακανονισμοί δε θα επηρέαζαν σημαντικά την οικονομική θέση της εταιρείας στις 31 Δεκεμβρίου 2018. Παρόλα αυτά, ο καθορισμός των ενδεχόμενων υποχρεώσεων που σχετίζονται με τις δικαστικές διεκδικήσεις και τις απαιτήσεις είναι μια πολύπλοκη διαδικασία που περιλαμβάνει κρίσεις σχετικά με τις πιθανές συνέπειες και τις διερμηνείες σχετικά με τους νόμους και τους κανονισμούς. Μεταβολές στις κρίσεις ή στις διερμηνείες είναι πιθανό να οδηγήσουν σε μια αύξηση ή μια μείωση των ενδεχόμενων υποχρεώσεων της εταιρείας στο μέλλον. Περισσότερες πληροφορίες δίνονται στη σημείωση 9.25.

(ε) Ωφέλιμη ζωή αποσβέσιμων στοιχείων:

Η Διοίκηση της εταιρείας εξετάζει τις ωφέλιμες ζωές των αποσβέσιμων στοιχείων σε κάθε χρήση. Την 31η Δεκεμβρίου 2018 η Διοίκηση της εταιρείας εκτιμά ότι οι ωφέλιμες ζωές αντιπροσωπεύουν την αναμενόμενη χρησιμότητα των στοιχείων του ενεργητικού. Περισσότερες πληροφορίες δίνονται στις σημειώσεις 6.4 και 6.5.

(ζ) Απομείωση ενσώματων και άυλων παγίων στοιχείων:

Τα ενσώματα και άυλα πάγια στοιχεία ελέγχονται για σκοπούς απομείωσης όταν γεγονότα ή αλλαγές στις συνθήκες υποδηλώνουν ότι η λογιστική αξία μπορεί να μην είναι ανακτήσιμη. Για τον υπολογισμό της αξίας χρήσεως η Διοίκηση εκτιμά τις μελλοντικές ταμειακές ροές από το περιουσιακό στοιχείο ή την μονάδα ταμειακής ροής και επιλέγει τον κατάλληλο συντελεστή προεξόφλησης για να υπολογίσει την παρούσα αξία των μελλοντικών ταμειακών ροών.

6. Λογιστικές Αρχές

6.1. Πλαίσιο κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων

6.1.1. Βάση προετοιμασίας των Οικονομικών Καταστάσεων

Οι συνημμένες ενοποιημένες και εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις έχουν συνταχθεί σύμφωνα με την αρχή του ιστορικού κόστους και την αρχή της συνέχισης της δραστηριότητας («going concern»). Όπως περαιτέρω περιγράφεται, οι οικονομικές καταστάσεις έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ.

6.1.2. Έγκριση των Οικονομικών Καταστάσεων

Το Διοικητικό Συμβούλιο της εταιρείας ενέκρινε τις συνημμένες ενοποιημένες και εταιρικές οικονομικές καταστάσεις για την χρήση που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2018, στις 2 Αυγούστου 2019. Επισημαίνεται ότι οι συνημμένες οικονομικές καταστάσεις τελούν υπό την έγκριση της Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων.

6.2. Αρχές Ενοποίησης

Οι Οικονομικές Καταστάσεις της θυγατρικής εταιρείας καταρτίζονται στην ίδια ημερομηνία και με τις ίδιες λογιστικές αρχές με τις Οικονομικές Καταστάσεις της μητρικής. Όπου χρειάζεται πραγματοποιούνται οι αναγκαίες εγγραφές αναμόρφωσης, προκειμένου να διασφαλιστεί η συνέπεια των ακολουθούμενων λογιστικών αρχών. Όλα τα ενδοεταιρικά υπόλοιπα και συναλλαγές καθώς και τα ενδοεταιρικά κέρδη ή ζημίες απαλείφονται στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις. Οι θυγατρικές εταιρείες ενοποιούνται από την ημερομηνία που αποκτάται ο έλεγχος και παύουν να ενοποιούνται από την ημερομηνία που ο έλεγχος μεταβιβάζεται εκτός Ομίλου.

Θυγατρικές επιχειρήσεις

Για την παρουσίαση των Ενοποιημένων οικονομικών Καταστάσεων ακολουθείται η μέθοδος της ολικής ενοποίησης για τις θυγατρικές εταιρείες στις οποίες η μητρική εταιρεία ασκεί έλεγχο. Έλεγχος θεωρείται ότι υπάρχει όταν η μητρική εταιρεία έχει την εξουσία, άμεσα ή έμμεσα να κατευθύνει τις χρηματοοικονομικές και λειτουργικές αρχές διαχείρισης των θυγατρικών, με σκοπό να έχει οφέλη από αυτές. Για την εκτίμηση της ύπαρξης ελέγχου, λαμβάνονται υπόψη τυχόν δικαιώματα ψήφου τα οποία προς το παρόν μπορούν να ασκούνται ή δύνανται να τροποποιηθούν.

Οι μη ελέγχουσες συμμετοχές είναι το μέρος των ιδίων κεφαλαίων μίας θυγατρικής που δεν αναλογούν, άμεσα ή έμμεσα, στην μητρική επιχείρηση. Οι ζημιές που αφορούν στις μη ελέγχουσες συμμετοχές (μειοψηφία) μίας θυγατρικής, μπορεί να ξεπερνούν τα δικαιώματα των μη ελεγχουσών συμμετοχών στα ίδια κεφάλαια της θυγατρικής. Τα κέρδη ή οι ζημιές και κάθε συστατικό στοιχείο των λοιπών συνολικών εσόδων, λογίζεται τόσο στους ιδιοκτήτες της μητρικής όσο και στις μη ελέγχουσες συμμετοχές, ακόμα και αν αυτό έχει ως αποτέλεσμα ότι οι μη ελέγχουσες συμμετοχές θα παρουσιάζουν έλλειμμα.

Οι ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις της "DEMO Ανώνυμος Βιομηχανική και Εμπορική Εταιρεία Φαρμάκων" και της θυγατρικής της («Ο Όμιλος») περιλαμβάνουν την κατά 100% θυγατρική "DEMO Pharmaceuticals GmbH" με έδρα στο Μόναχο Γερμανίας, με μέθοδο ενοποίησης την Ολική Ενσωμάτωση.

6.3. Συναλλαγματικές μετατροπές

Τα στοιχεία των ενοποιημένων και εταιρικών οικονομικών καταστάσεων εκφράζονται με χρήση του νομίσματος του οικονομικού περιβάλλοντος στο οποίο λειτουργεί ο Όμιλος και η Εταιρεία. Οι οικονομικές καταστάσεις εκφράζονται σε ευρώ, που είναι το λειτουργικό νόμισμα του Ομίλου και της Εταιρείας. Οι συναλλαγματικές διαφορές οι οποίες προκύπτουν καταχωρούνται στα αποτελέσματα.

6.4. Ενσώματα πάγια

Τα ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια αποτιμώνται στο κόστος κτήσεως μείον τις σωρευμένες αποσβέσεις και τις ζημίες απομείωσης. Το κόστος κτήσης περιλαμβάνει όλες τις άμεσα επιρριπτέες δαπάνες για την απόκτηση των στοιχείων.

Κατά την πώληση των ενσωμάτων παγίων, οι διαφορές μεταξύ του τιμήματος που λαμβάνεται και της λογιστικής τους αξίας καταχωρούνται ως κέρδη ή ζημίες στα αποτελέσματα.

Οι υπολειμματικές αξίες και οι ωφέλιμες ζωές των ενσώματων παγίων υπόκεινται σε επανεξέταση σε κάθε ετήσιο ισολογισμό. Όταν οι λογιστικές αξίες των ενσώματων παγίων υπερβαίνουν την ανακτήσιμη αξία τους, οι διαφορές (απομείωση) καταχωρούνται ως έξοδα στα αποτελέσματα.

Τα οικόπεδα δεν αποσβένονται. Οι αποσβέσεις των ενσώματων παγίων υπολογίζονται γραμμικά με βάση την ωφέλιμη ζωή τους που έχει ως εξής:

Βιομηχανικά κτίρια	50 έτη
Μηχανήματα και μηχανολογικός εξοπλισμός	10-35 έτη
Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	10-25 έτη
Μεταφορικά μέσα	5-8 έτη

6.5. Άυλα πάγια περιουσιακά στοιχεία

6.5.1. Έξοδα έρευνας και ανάπτυξης

Δαπάνες σε δραστηριότητες έρευνας που πραγματοποιούνται με προοπτική την απόκτηση νέων επιστημονικών και τεχνικών γνώσεων καταχωρούνται στην κατάσταση συνολικών εσόδων κατά το χρόνο πραγματοποίησής τους.

Δαπάνες σε δραστηριότητες ανάπτυξης, όπου τα πορίσματα της έρευνας εφαρμόζονται σε ένα πρόγραμμα ή σχεδιασμό παραγωγής νέων ή σημαντικά βελτιωμένων προϊόντων και διαδικασιών, κεφαλαιοποιούνται εάν τα προϊόντα ή η διαδικασία είναι τεχνικά και εμπορικά εφικτά και η Εταιρεία διαθέτει επαρκείς πόρους για να ολοκληρώσει την ανάπτυξη. Η κεφαλαιοποιούμενη δαπάνη περιλαμβάνει το κόστος των υλικών, την άμεση εργασία και την κατάλληλη αναλογία γενικών εξόδων.

Οι λοιπές δαπάνες ανάπτυξης καταχωρούνται στην κατάσταση συνολικών εσόδων κατά το χρόνο πραγματοποίησης τους. Οι κεφαλαιοποιούμενες δαπάνες ανάπτυξης εμφανίζονται στο κόστος τους μειούμενες κατά τις σωρευμένες αποσβέσεις και κατά τις ζημίες απομείωσης τους. Οι δαπάνες ανάπτυξης με περιορισμένη ωφέλιμη ζωή οι οποίες κεφαλαιοποιήθηκαν αποσβένονται από την έναρξη της εμπορικής παραγωγής του προϊόντος βάσει της άμεσης μεθόδου απόσβεσης και μέσα σε μία περίοδο που δεν ξεπερνά τα 15 έτη για τα φάρμακα και 30 έτη για τους ορούς.

6.5.2. Λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία και παραχωρήσεις και δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας

Τα άυλα περιουσιακά στοιχεία που αποκτώνται ξεχωριστά, αναγνωρίζονται στο κόστος κτήσης. Μεταγενέστερα της απόκτησης αποτιμώνται στο ποσό αυτό, μείον τις σωρευμένες αποσβέσεις και τις τυχόν σωρευμένες ζημίες απομείωσης της αξίας τους. Η ωφέλιμη ζωή των άυλων περιουσιακών στοιχείων μπορεί να είναι περιορισμένη ή απεριόριστη. Το κόστος των άυλων περιουσιακών στοιχείων, με περιορισμένη ωφέλιμη ζωή αποσβένεται στην περίοδο της εκτιμώμενης ωφέλιμης ζωής τους, με σταθερή μέθοδο απόσβεσης.

Οι άδειες αποσβένονται μέσα στο χρόνο της παραγωγικής χρησιμότητάς τους και, σε κάθε περίπτωση, μέχρι τη λήξη της νομικής διάρκειάς τους. Το κόστος των άυλων περιουσιακών στοιχείων με απεριόριστη ωφέλιμη ζωή δεν αποσβένεται. Υπολειμματικές αξίες δεν αναγνωρίζονται. Η ωφέλιμη ζωή των άυλων περιουσιακών στοιχείων αξιολογείται σε ετήσια βάση και οποιεσδήποτε τυχόν αναμορφώσεις εφαρμόζονται μελλοντικά. Τα άυλα περιουσιακά στοιχεία με περιορισμένη ζωή, αποσβένονται από την ημερομηνία, κατά την οποία είναι διαθέσιμα προς χρήση.

Μεταγενέστερες δαπάνες επί κεφαλαιοποιηθέντων άυλων περιουσιακών στοιχείων, κεφαλαιοποιούνται μόνο όταν αυξάνουν τα μελλοντικά οικονομικά οφέλη, που ενσωματώνονται στο συγκεκριμένο περιουσιακό στοιχείο που αναφέρονται. Όλες οι άλλες δαπάνες, εξοδοποιούνται με την πραγματοποίησή τους.

Τα άυλα περιουσιακά στοιχεία ελέγχονται για απομείωση, τουλάχιστον ετησίως, σε εξατομικευμένο επίπεδο ή σε επίπεδο μονάδας δημιουργίας χρηματορροών στην οποία ανήκουν.

6.5.3. Άδειες λογισμικού

Οι άδειες λογισμικού αποτιμώνται στο κόστος κτήσεως μείον τις αποσβέσεις. Οι αποσβέσεις διενεργούνται με τη σταθερή μέθοδο κατά την διάρκεια της ωφέλιμης ζωής των στοιχείων αυτών η οποία κυμαίνεται από 3 έως 5 έτη.

Οι δαπάνες που απαιτούνται για την ανάπτυξη και διατήρηση του λογισμικού καταχωρούνται ως έξοδα όταν γίνονται.

6.6. Απομείωση αξίας περιουσιακών στοιχείων εκτός της υπεραξίας.

Τα περιουσιακά στοιχεία που υπόκεινται σε απόσβεση ελέγχονται για απομείωση της αξίας τους όταν υπάρχουν ενδείξεις ότι η λογιστική αξία τους δεν θα ανακτηθεί. Η ανακτήσιμη αξία είναι η μεγαλύτερη αξία μεταξύ της εύλογης αξίας μειωμένης με το απαιτούμενο για την πώληση κόστος και της αξίας χρήσεως του περιουσιακού στοιχείου. Η αξία χρήσης προσδιορίζεται με προεξόφληση των μελλοντικών ροών με το κατάλληλο προεξοφλητικό επιτόκιο. Εάν η ανακτήσιμη αξία είναι μικρότερη της αναπόσβεστης, τότε η αναπόσβεστη αξία μειώνεται έως το ύψος της ανακτήσιμης.

Οι ζημιές απομείωσης καταχωρούνται ως έξοδα στα αποτελέσματα της χρήσης κατά την οποία προκύπτουν, εκτός εάν το περιουσιακό στοιχείο έχει αναπροσαρμοστεί, οπότε η ζημία απομείωσης μειώνει το αντίστοιχο αποθεματικό αναπροσαρμογής.

Όταν σε μεταγενέστερη χρήση η ζημία απομείωσης πρέπει να αντιστραφεί, η αναπόσβεστη αξία του περιουσιακού στοιχείου αυξάνεται έως το ύψος της αναθεωρημένης εκτίμησης της ανακτήσιμης αξίας, στο βαθμό που η νέα αναπόσβεστη αξία δεν υπερβαίνει την αναπόσβεστη αξία που θα είχε προσδιορισθεί εάν δεν είχε καταχωρηθεί η ζημία απομείωσης σε προηγούμενες χρήσεις.

Η αναστροφή της ζημίας απομείωσης καταχωρείται στα έσοδα, εκτός εάν το περιουσιακό στοιχείο έχει αναπροσαρμοσθεί, οπότε η αναστροφή της ζημίας απομείωσης αυξάνει το αντίστοιχο αποθεματικό αναπροσαρμογής.

6.7. Χρηματοοικονομικά μέσα

6.7.1. Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία

(α) Αναγνώριση και επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Ο Όμιλος αναγνωρίζει ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο στην κατάσταση οικονομικής του θέσης όταν, και μόνον όταν, καθίσταται συμβαλλόμενος του χρηματοοικονομικού μέσου. Ο Όμιλος αρχικά αναγνωρίζει τις εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις στην ημερομηνία συναλλαγής. Κατά την αρχική αναγνώριση, σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9, όλα τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, εκτός από συγκεκριμένες εμπορικές απαιτήσεις, αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη τους αξία πλέον του κόστους συναλλαγών (εκτός των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων επιμετρούμενων στην Εύλογη Αξία μέσω Αποτελεσμάτων, όπου το κόστος συναλλαγών εξοδοποιείται).

(β) Κατάταξη των μη παράγωγων χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

i) Χρεωστικοί χρηματοοικονομικοί τίτλοι (debt financial instruments)

Οι χρεωστικοί χρηματοοικονομικοί τίτλοι στο πεδίο εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9 κατατάσσονται σύμφωνα με:

(1) το επιχειρηματικό μοντέλο του Ομίλου για τη διαχείριση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, και

(2) εάν οι συμβατικές ταμειακές ροές του περιουσιακού στοιχείου αποτελούν «αποκλειστικές αποπληρωμές κεφαλαίου και τόκων» επί του ανεξόφλητου υπολοίπου κεφαλαίου (το «κριτήριο SPPI»), στις παρακάτω τρεις κατηγορίες:

- Χρεωστικοί τίτλοι στο αποσβεσμένο κόστος (amortized cost),
- Χρεωστικοί τίτλοι στην Εύλογη Αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων (Fair Value through Other Comprehensive Income - "FVOCI"), και
- Χρεωστικοί τίτλοι στην Εύλογη Αξία μέσω Αποτελεσμάτων (Value through Profit or Loss - "FVPL").

Η μεταγενέστερη επιμέτρηση τον χρεωστικών χρηματοοικονομικών τίτλων εξαρτάται από την κατάταξη τους ως ακολούθως:

Χρεωστικοί τίτλοι στο αποσβεσμένο κόστος:

Συμπεριλαμβάνουν χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία διακρατούμενα μέσω ενός επιχειρηματικού μοντέλου με σκοπό την συλλογή συμβατικών ταμειακών ροών που πληρούν τις προϋποθέσεις του κριτηρίου SPPI. Μετά την αρχική επιμέτρηση αυτοί οι χρεωστικοί τίτλοι επιμετρώνται στο αποσβεσμένο κόστος χρησιμοποιώντας την μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Κέρδη ή ζημίες που προκύπτουν από διαγραφές και απομειώσεις καταχωρούνται στην κατάσταση αποτελεσμάτων ως χρηματοοικονομικά έσοδα ή έξοδα, καθώς επίσης και το έσοδο πραγματικού επιτοκίου μέσω της διαδικασίας απόσβεσης. Αυτή η κατηγορία περιλαμβάνει τις «Εμπορικές και λοιπές βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις», «Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις», καθώς και τα Ομόλογα που πληρούν τα ανωτέρω κριτήρια και συμπεριλαμβάνονται στα «Λοιπά χρηματοοικονομικά στοιχεία» του Ομίλου.

Χρεωστικοί τίτλοι στην Εύλογη Αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων (FVOCI):

Συμπεριλαμβάνουν χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία διακρατούμενα μέσω ενός επιχειρηματικού μοντέλου με παράλληλο σκοπό την συλλογή συμβατικών ταμειακών ροών και την πώληση του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου, και πληρούν τις προϋποθέσεις του κριτηρίου SPPI. Μετά την αρχική επιμέτρηση αυτοί οι χρεωστικοί τίτλοι επιμετρώνται στην εύλογη αξία και τα προκύπτοντα μη πραγματοποιηθέντα κέρδη και ζημίες καταχωρούνται ως λοιπά συνολικά έσοδα στο αποθεματικό αποτίμησης. Κατά την πώληση, διαγραφή ή την απομείωση των περιουσιακών στοιχείων, τα σωρευμένα κέρδη ή ζημίες μεταφέρονται από το σχετικό αποθεματικό στην κατάσταση αποτελεσμάτων της χρήσης. Το έσοδο τόκου που υπολογίζεται με την χρήση της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου, τα κέρδη ή ζημιές από συναλλαγματικές διαφορές και οι ζημιές απομείωσης αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Χρεωστικοί τίτλοι στην Εύλογη Αξία μέσω Αποτελεσμάτων (FVPL):

Συμπεριλαμβάνουν χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που δεν κατατάσσονται στις δύο παραπάνω κατηγορίες επειδή τα χαρακτηριστικά των ταμειακών ροών δεν πληρούν τις προϋποθέσεις του κριτηρίου SPPI ή δεν διακρατώνται με βάση ένα επιχειρηματικό μοντέλο με σκοπό είτε την συλλογή συμβατικών ταμειακών ροών, είτε την παράλληλη συλλογή ταμειακών ροών και πώληση. Μετά την αρχική επιμέτρηση αυτά τα

χρηματοοικονομικά στοιχεία επιμετρώνται στην εύλογη αξία και τα προκύπτοντα μη πραγματοποιηθέντα κέρδη και ζημίες, συμπεριλαμβανομένου του εσόδου από τόκους, καταχωρούνται στην κατάσταση αποτελεσμάτων ως χρηματοοικονομικά έσοδα ή έξοδα αντιστοίχως.

ii) Συμμετοχικοί χρηματοοικονομικοί τίτλοι (Equity financial instruments)

Οι συμμετοχικοί χρηματοοικονομικοί τίτλοι στο πεδίο εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9 κατατάσσονται σύμφωνα με την πρόθεση του Ομίλου να τους διακρατήσει ή όχι για το προβλεπόμενο μέλλον καθώς και την επιλογή του κατά την αρχική αναγνώριση να τους κατατάξει στην Εύλογη Αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων (FVOCI) ή όχι, στις παρακάτω δύο κατηγορίες:

- *Συμμετοχικοί τίτλοι στην Εύλογη Αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων (FVOCI), και*
- *Συμμετοχικοί τίτλοι στην Εύλογη Αξία μέσω Αποτελεσμάτων (FVPL).*

Η μεταγενέστερη επιμέτρηση των συμμετοχικών χρηματοοικονομικών τίτλων εξαρτάται από την κατάταξη τους ως ακολούθως:

Συμμετοχικοί τίτλοι στην Εύλογη Αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων (FVOCI):

Συμπεριλαμβάνει χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, τα οποία ο Όμιλος προτίθεται να τα διακρατήσει για το προβλεπόμενο μέλλον (μη διακρατούμενα προς πώληση – "Not held for sale") και για τα οποία ο Όμιλος έχει ανέκκλητα επιλέξει κατά την αρχική αναγνώριση να τα κατατάξει στην Εύλογη Αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων (FVOCI). Αυτή η επιλογή γίνεται ανά περίπτωση επένδυσης ξεχωριστά. Μετά την αρχική επιμέτρηση αυτά τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία επιμετρώνται στην εύλογη αξία και τα προκύπτοντα μη πραγματοποιηθέντα κέρδη και ζημίες καταχωρούνται ως λοιπά συνολικά έσοδα στο αποθεματικό αποτίμησης. Κατά την πώληση ή διαγραφή των περιουσιακών στοιχείων, τα σωρευμένα κέρδη ή ζημίες μεταφέρονται από το σχετικό αποθεματικό στα κέρδη εις νέον (χωρίς ανακύκλωση στην κατάσταση αποτελεσμάτων της χρήσης). Οι συμμετοχικοί τίτλοι στην εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων (FVOCI) δεν υπόκεινται σε έλεγχο απομείωσης με βάση το ΔΠΧΑ 9. Τα μερίσματα αναγνωρίζονται ως «έσοδο από μερίσματα» στην κατάσταση αποτελεσμάτων εκτός εάν το μέρισμα αντιπροσωπεύει σαφώς ένα μέρος ανάκτησης του κόστους της επένδυσης.

Συμμετοχικοί τίτλοι στην Εύλογη Αξία μέσω αποτελεσμάτων (FVPL):

Συμπεριλαμβάνει χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, για τα οποία ο Όμιλος έχει ανέκκλητα επιλέξει κατά την αρχική αναγνώριση να μην τα κατατάξει στην Εύλογη Αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων (FVOCI). Μετά την αρχική επιμέτρηση αυτά τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία επιμετρώνται στην εύλογη αξία και τα προκύπτοντα μη πραγματοποιηθέντα κέρδη και ζημίες, συμπεριλαμβανομένων των εσόδων από τόκους ή μερίσματα, καταχωρούνται στην κατάσταση αποτελεσμάτων ως χρηματοοικονομικά έσοδα ή έξοδα αντιστοίχως.

(γ) Απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Ο Όμιλος επιμετρά την πρόβλεψη ζημίας των απαιτήσεων από πελάτες ως εκτίμηση της παρούσας αξίας των υστερήσεων ταμειακών ροών κατά την διάρκεια ζωής των απαιτήσεων από πελάτες. Ως υστέρηση ταμειακών ροών νοείται η διαφορά μεταξύ των ταμειακών ροών που οφείλονται στον Όμιλο όπως προβλέπεται συμβατικά σύμφωνα και των ταμειακών ροών που ο Όμιλος αναμένει να εισπράξει.

Ο Όμιλος υιοθέτησε την απλοποιημένη προσέγγιση όσον αφορά την εκτίμηση των Αναμενόμενων Πιστωτικών Ζημιών («ΑΠΖ») για τις απαιτήσεις από πελάτες. Ο Όμιλος σε κάθε ημερομηνία αναφοράς, επιμετρά την πρόβλεψη ζημίας των απαιτήσεων από πελάτες σε ποσό που ισούται με τις πιστωτικές ζημίες καθ' όλη τη διάρκεια ζωής. Συνεπώς, όλες οι απαιτήσεις από πελάτες του Ομίλου κατατάσσονται στις δυο ακόλουθες κατηγορίες:

Στάδιο 2: Επιμέτρηση των ΑΠΖ καθ' όλη τη διάρκεια ζωής - χωρίς πιστωτική απομείωση. Εάν το χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού έχει σημαντική αύξηση πιστωτικού κινδύνου από την αρχική αναγνώριση, αλλά δεν έχει ακόμη απομειωθεί, κατατάσσεται στο Στάδιο 2 και επιμετράται στις ΑΠΖ της συνολικής ζωής, που ορίζεται ως αναμενόμενη πιστωτική ζημία που οφείλεται σε όλα τα πιθανά πιστωτικά γεγονότα κατά την διάρκεια της αναμενόμενης ζωής του.

Στάδιο 3: Επιμέτρηση των ΑΠΖ για την συνολική ζωή των στοιχείων – με πιστωτική απομείωση. Εάν το χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού ορίζεται ως πιστωτικά απομειωμένο, μεταφέρεται στο Στάδιο 3 και επιμετράται στις ΑΠΖ για την συνολική ζωή του.

Το ΔΠΧΑ 9 τεκμαίρει πως ο πιστωτικός κίνδυνος ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου έχει αυξηθεί σημαντικά μετά την αρχική αναγνώριση όταν οι συμβατικές πληρωμές εμφανίζουν καθυστέρηση άνω των 30 ημερών. Ωστόσο, αυτό το τεκμήριο μπορεί να ανατραπεί εάν υπάρχουν λογικές και βάσιμες πληροφορίες οι οποίες είναι διαθέσιμες χωρίς αδικαιολόγητο κόστος ή προσπάθεια, οι οποίες καταδεικνύουν ότι ο πιστωτικός κίνδυνος δεν έχει αυξηθεί σημαντικά από την αρχική αναγνώριση παρά το γεγονός ότι οι συμβατικές πληρωμές εμφανίζουν καθυστέρηση άνω των 30 ημερών.

Ο Όμιλος θεωρεί ότι ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο είναι σε αδυναμία πληρωμής όταν ο δανειολήπτης / οφειλέτης είναι απίθανο να πληρώσει τις πιστωτικές του υποχρεώσεις προς τον Όμιλο εξ' ολοκλήρου, χωρίς προσφυγή του Ομίλου σε πράξεις όπως η πραγματοποίηση εξασφαλίσεων και ενεχύρων, εγγραφή υποθηκών κλπ. Αντικειμενικό τεκμήριο για ένα πιστωτικά απομειωμένο χρηματοοικονομικό περιουσιακό

στοιχείο, αποτελεί η καθυστέρηση είσπραξης άνω των ημερών που έχουν τεθεί ως όριο για καθένα εξ' αυτών. Το εύρος των ημερών που έχουν τεθεί ως όριο για τον Όμιλο κυμαίνεται μεταξύ 30 και 120 ημερών. Η πιστοληπτική ικανότητα των πελατών αξιολογείται βάσει της οικονομικής τους κατάστασης, προηγούμενων συναλλαγών και άλλων παραμέτρων, ώστε να ελέγχεται το μέγεθος της παροχής πιστώσεων καθώς και τα πιστωτικά όρια των λογαριασμών και προσαρμόζεται αναλόγως της φύσης του εκάστοτε πελάτη.

Τα ακόλουθα είναι τα βασικά δεδομένα που εισάγονται για την εφαρμογή των λογιστικών πολιτικών του Ομίλου, όσον αφορά τις εκτιμήσεις των ΑΠΖ του Ομίλου:

- Άνοιγμα σε Αθέτηση ("EAD"): αντιπροσωπεύει το ποσό του ανοίγματος κατά την ημερομηνία αναφοράς.
- Πιθανότητα Αθέτησης ("PD"): Η πιθανότητα αθέτησης είναι μια εκτίμηση της πιθανότητας εντός του συγκεκριμένου χρονικού ορίζοντα. Ο Όμιλος υπολογίζει τις Πιθανότητες Αθέτησης, χρησιμοποιώντας ιστορικά στοιχεία, τις παραδοχές και τις μελλοντικές εκτιμήσεις.
- Ζημία σε Περίπτωση Αθέτησης ("LGD"): αντιπροσωπεύει την εκτίμηση της ζημίας που θα πραγματοποιηθεί κατά την ημερομηνία αθέτησης. Η Ζημία σε Περίπτωση Αθέτησης υπολογίζεται ως η διαφορά μεταξύ των συμβατικών ταμειακών ροών του μέσου που οφείλονται και των αναμενόμενων μελλοντικών ταμειακών ροών του μέσου που αναμένεται να εισπραχθούν. Ο προσδιορισμός της Ζημίας σε Περίπτωση Αθέτησης εξετάζει επίσης και την επίδραση της ανάκτησης των αναμενόμενων ταμειακών ροών που προκύπτουν από τις εξασφαλίσεις που διακρατά ο Όμιλος.

Την 31/12/2018 ο Όμιλος δεν κατείχε κάποια απαίτηση από πελάτες για την οποία να μην έχει αναγνωριστεί ΑΠΖ, λόγω της επίδρασης οποιασδήποτε αντίστοιχης εξασφάλισης.

Ο Όμιλος επιμετρά τα ΑΠΖ σε συλλογική βάση για χαρτοφυλάκια απαιτήσεων από πελάτες με παρόμοια πιστωτικά χαρακτηριστικά. Ειδικότερα, ο Όμιλος εκτιμά τις ΑΠΖ ομαδοποιώντας τις απαιτήσεις βάσει των κοινών χαρακτηριστικών κινδύνου και των ημερών καθυστέρησης. Επιπλέον, ο Όμιλος αξιολογεί τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες που σχετίζονται με τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού του Ομίλου, λαμβάνοντας υπόψη πληροφορίες που αφορούν το μέλλον. Οι πληροφορίες που αφορούν το μέλλον ενσωματώνονται στο μοντέλο των ΑΠΖ μέσω της εξέτασης διάφορων εσωτερικών και εξωτερικών πηγών της πραγματικής οικονομικής πληροφορίας και των οικονομικών προβλέψεων. Ο Όμιλος αναγνωρίζει την σχετιζόμενη πρόβλεψη ζημίας σε κάθε ημερομηνία αναφοράς.

6.7.2. Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις

Οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις συμπεριλαμβάνουν εμπορικές και λοιπές υποχρεώσεις, τραπεζικές υπεραναλήψεις, έντοκα δάνεια και πιστώσεις και συμβόλαια χρηματοοικονομικής εγγύησης.

(α) Αναγνώριση και επιμέτρηση χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων

Ο Όμιλος αναγνωρίζει μια χρηματοοικονομική υποχρέωση στην κατάσταση οικονομικής θέσης του όταν, και μόνον όταν, καθίσταται συμβαλλόμενος του χρηματοοικονομικού μέσου. Κατά την αρχική αναγνώριση, οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις αναγνωρίζονται στην εύλογη τους αξία, και στην περίπτωση των εντόκων δανείων και πιστώσεων, αφαιρουμένων των άμεσα αποδιδόμενων εξόδων συναλλαγής.

(β) Κατάταξη μη παράγωγων χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων

Μετά την αρχική αναγνώριση, οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις επιμετρώνται ως εξής:

Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις επιμετρούμενες στο αποσβεσμένο κόστος:

Όλα τα έντοκα δάνεια και πιστώσεις επιμετρώνται αρχικά στην εύλογη αξία αφαιρουμένων των άμεσα αποδιδόμενων εξόδων συναλλαγής για την έκδοση της χρηματοοικονομικής υποχρέωσης. Μεταγενέστερα επιμετρώνται στο αποσβεσμένο κόστος με την χρήση της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου. Το αποσβεσμένο κόστος εκτιμάται λαμβάνοντας υπόψη κάθε κόστος έκδοσης, και όποια έκπτωση ή ποσό υπέρ το άρτιο κατά τον διακανονισμό. Τα κέρδη και οι ζημίες αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων όταν οι υποχρεώσεις διαγράφονται ή απομειώνονται, καθώς επίσης και μέσω της διαδικασίας απόσβεσης.

Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων:

Συμπεριλαμβάνουν υποχρεώσεις κατεχόμενες για εμπορική εκμετάλλευση, που αποκτήθηκαν ή πραγματοποιήθηκαν κυρίως για σκοπούς πώλησης ή επαναγοράς στο εγγύς μέλλον, αποτελούν μέρος χαρτοφυλακίου εξατομικευμένων χρηματοοικονομικών μέσων που είχαν κοινή διαχείριση και για τα οποία υπάρχουν τεκμηριωμένες ενδείξεις πρόσφατου σχεδίου βραχυπρόθεσμης αποκόμισης. Τέτοιες υποχρεώσεις επιμετρώνται στην εύλογη αξία και τα κέρδη ή ζημιές από την μεταβολή της εύλογης αξίας αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Συμβόλαια χρηματοοικονομικής εγγύησης:

Συμπεριλαμβάνουν συμβόλαια που προβλέπουν συγκεκριμένες πληρωμές από πλευράς του εκδότη για την αποζημίωση του κατόχου λόγω ζημίας που υπέστη από την ανικανότητα συγκεκριμένου οφειλέτη να καταβάλλει πληρωμές σύμφωνα με τους αρχικούς ή τροποποιημένους όρους ενός χρεωστικού τίτλου. Αυτά τα συμβόλαια αναγνωρίζονται αρχικά ως υποχρέωση στην εύλογη αξία, προσαρμοσμένη για το κόστος των συναλλαγών που σχετίζεται άμεσα με την έκδοση της. Αποτιμώνται μεταγενέστερα στο υψηλότερο ποσό μεταξύ του ποσού που αναγνωρίσθηκε βάσει του ΔΛΠ 37 και του ποσού που αναγνωρίστηκε αρχικά, απομειωμένο κατά τη σωρευμένη απόσβεση που αναγνωρίστηκε σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 15, όπου απαιτείται.

6.7.3. Παράγωγα Χρηματοοικονομικά Προϊόντα και λογιστική αντιστάθμισης

Τα παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα, αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους κατά την ημερομηνία αναφοράς. Τα παράγωγα προϊόντα καταχωρούνται ως χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία όταν η εύλογη αξία τους είναι θετική και ως χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις όταν είναι αρνητική. Η εύλογη αξία των εν λόγω παραγώγων προσδιορίζεται κυρίως με την αγοραία αξία και επιβεβαιώνεται από τα αντισυμβαλλόμενα πιστωτικά ιδρύματα.

Για σκοπούς λογιστικής αντιστάθμισης τα παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα κατατάσσονται στις παρακάτω κατηγορίες:

- αντιστάθμιση της εύλογης αξίας (fair value hedge): αντιστάθμιση της έκθεσης στη διακύμανση της εύλογης αξίας αναγνωρισμένου περιουσιακού στοιχείου ή υποχρέωσης ή μη αναγνωρισμένης βέβαιης δέσμευσης
- αντιστάθμιση ταμειακών ροών (cash flow hedge): αντιστάθμιση της έκθεσης στη μεταβλητότητα των ταμειακών ροών που αποδίδεται σε συγκεκριμένο κίνδυνο που σχετίζεται με αναγνωρισμένο περιουσιακό στοιχείο ή υποχρέωση (όπως το σύνολο ή μέρος κάποιων μελλοντικών καταβολών τόκων χρέους κυμαινόμενου επιτοκίου) ή μια πολύ πιθανή προσδοκώμενη συναλλαγή
- αντιστάθμιση καθαρής επένδυσης σε εκμετάλλευση στο εξωτερικό.

Κατά την έναρξη μιας σχέσης αντιστάθμισης ο Όμιλος επισήμως προσδιορίζει και τεκμηριώνει την αντισταθμιστική σχέση και την επιδίωξη του αναφορικά με τη διαχείριση του κινδύνου και την στρατηγική του για την ανάληψη της αντιστάθμισης. Η τεκμηρίωση περιλαμβάνει ρητή αναφορά στο αντισταθμιστικό χρηματοοικονομικό μέσο, το σχετικό αντισταθμισμένο στοιχείο ή συναλλαγή, τη φύση του αντισταθμισμένου κινδύνου και τον τρόπο με τον οποίο η οικονομική οντότητα αξιολογεί την αποτελεσματικότητα του μέσου αντιστάθμισης για τον συμψηφισμό της έκθεσης σε μεταβολές της εύλογης αξίας του αντισταθμισμένου στοιχείου ή των αντισταθμισμένων ταμειακών ροών που αποδίδονται στον αντισταθμισμένο κίνδυνο. Η αντιστάθμιση αναμένεται να είναι άκρως αποτελεσματική ως προς τον συμψηφισμό των μεταβολών της εύλογης αξίας ή των ταμειακών ροών και αξιολογείται σε συνεχιζόμενη βάση ώστε να προσδιορισθεί ότι είναι άκρως αποτελεσματική καθ' όλες τις καλυπτόμενες περιόδους αναφοράς για τις οποίες είχε προσδιοριστεί.

Λογιστική αντιστάθμισης:

Αντιστάθμιση της εύλογης αξίας (fair value hedge):

Το κέρδος ή η ζημία από την μεταγενέστερη επιμέτρηση του μέσου αντιστάθμισης στην εύλογη αξία αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων ως χρηματοοικονομικά έσοδα/έξοδα (ή στα λοιπά συνολικά έσοδα, αν το αντισταθμιστικό μέσο αντισταθμίζει ένα συμμετοχικό τίτλο τον οποίο ο Όμιλος έχει επιλέξει να παρουσιάζει της μεταβολές στην εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων - FVOCI).

Αντιστάθμιση ταμειακών ροών (cash flow hedge):

Το μέρος του κέρδους ή της ζημίας του μέσου αντιστάθμισης που τεκμηριώνεται ως αποτελεσματικό αναγνωρίζεται απευθείας στα λοιπά συνολικά έσοδα και συγκεκριμένα στο αποθεματικό αντιστάθμισης ταμειακών ροών, ενώ το αναποτελεσματικό μέρος αναγνωρίζεται στα χρηματοοικονομικά έσοδα/έξοδα της κατάστασης συνολικών εσόδων.

Τα ποσά που αναγνωρίστηκαν ως λοιπά συνολικά έσοδα μεταφέρονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων κατά την ίδια περίοδο ή περιόδους που το αποκτηθέν περιουσιακό στοιχείο ή η αναληφθείσα υποχρέωση επηρεάζει τα αποτελέσματα (όπως κατά τις περιόδους που αναγνωρίζονται έσοδα ή έξοδα από τόκους ή μια προβλεπόμενη πώληση πραγματοποιηθεί).

Εάν η αντιστάθμιση δεν πληρεί πλέον τα κριτήρια για τη λογιστική αντιστάθμισης ή το μέσο αντιστάθμισης πωλείται, λήγει, τερματιστεί ή ασκηθεί, τότε η λογιστική αντιστάθμισης διακόπτεται μελλοντικά. Όταν η λογιστική αντιστάθμισης ταμειακών ροών διακόπτεται, το ποσό που έχει συσσωρευτεί στο αποθεματικό αντιστάθμισης και το κόστος του αποθεματικού αντιστάθμισης κινδύνου παραμένει στα ίδια κεφάλαια μέχρις ότου, για αντιστάθμιση μιας συναλλαγής με αποτέλεσμα την αναγνώριση μη χρηματοοικονομικού στοιχείου, συμπεριλαμβάνεται στο κόστος μη χρηματοοικονομικού στοιχείου κατά την αρχική αναγνώρισή του ή, για άλλες αντισταθμίσεις ταμειακών ροών, μεταφέρεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων κατά την ίδια περίοδο ή περιόδους κατά τις οποίες οι αντισταθμιζόμενες αναμενόμενες μελλοντικές ταμειακές ροές να επηρεάζουν

την κατάσταση αποτελεσμάτων.

Αν η προβλεπόμενη συναλλαγή ή δέσμευση δεν είναι πλέον πιθανό να συμβεί, το συσσωρευμένο κέρδος ή η ζημία που είχε προηγουμένως αναγνωριστεί στα λοιπά συνολικά έσοδα μεταφέρεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Αντιστάθμιση καθαρής επένδυσης σε εκμετάλλευση στο εξωτερικό:

Οι αντισταθμίσεις μιας καθαρής επένδυσης σε εκμετάλλευση στο εξωτερικό, συμπεριλαμβανομένων των αντισταθμίσεων των χρηματικών στοιχείων που αντιμετωπίζονται λογιστικά ως μέρος της καθαρής επένδυσης, αντιμετωπίζονται λογιστικά κατά τρόπο συναφή με τις αντισταθμίσεις ταμειακών ροών. Το μέρος του κέρδους ή της ζημίας του αντισταθμιστικού μέσου που τεκμηριώνεται ως αποτελεσματικό αναγνωρίζεται απευθείας στα λοιπά συνολικά έσοδα, ενώ το αναποτελεσματικό μέρος αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Κατά την πώληση της εκμετάλλευσης στο εξωτερικό, το κέρδος ή η ζημία από το μέσο αντιστάθμισης που έχει αναγνωριστεί απευθείας στα λοιπά συνολικά έσοδα αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

6.7.4. Συμψηφισμός χρηματοοικονομικών μέσων

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις συμψηφίζονται και το καθαρό ποσό παρουσιάζεται στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης, όταν υπάρχει το νομικά εκτελεστό δικαίωμα να συμψηφιστούν τα αναγνωρισμένα ποσά και παράλληλα υπάρχει η πρόθεση να διακανονιστούν σε καθαρή βάση ή να αναγνωριστεί η απαίτηση και να πραγματοποιηθεί ο διακανονισμός ως προς την υποχρέωση ταυτόχρονα. Το νομικά εκτελεστό δικαίωμα δεν πρέπει να εξαρτάται από μελλοντικά γεγονότα και πρέπει να ασκείται κατά τη συνήθη πορεία των εργασιών καθώς και σε περιπτώσεις αθέτησης των υποχρεώσεων, αφερεγγυότητας ή πτώχευσης της εταιρίας ή του αντισυμβαλλόμενου.

6.7.5. Παύση αναγνώρισης χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία: Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία (ή κατά περίπτωση το μέρος ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή το μέρος μίας ομάδας χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων) διαγράφονται όταν:

- Τα δικαιώματα για την εισροή ταμειακών ροών έχουν λήξει ή
- Ο Όμιλος διατηρεί το δικαίωμα στην εισροή ταμειακών ροών από το συγκεκριμένο περιουσιακό στοιχείο αλλά έχει αναλάβει ταυτόχρονα μία υποχρέωση προς τρίτους να πληρώσει τις συγκεκριμένες ταμειακές ροές χωρίς σημαντική καθυστέρηση, υπό την μορφή μίας σύμβασης μεταβίβασης.
- Ο Όμιλος έχει μεταβιβάσει το δικαίωμα εισροής ταμειακών ροών από το συγκεκριμένο περιουσιακό στοιχείο και παράλληλα είτε (α) έχει μεταβιβάσει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη της ιδιοκτησίας ή (β) δεν έχει μεταβιβάσει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη της ιδιοκτησίας, αλλά έχει μεταβιβάσει τον έλεγχο του συγκεκριμένου στοιχείου.

Όπου ο Όμιλος έχει μεταβιβάσει τα δικαιώματα εισροής ταμειακών πόρων από το συγκεκριμένο περιουσιακό στοιχείο αλλά παράλληλα δεν έχει μεταβιβάσει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη της ιδιοκτησίας ή τον έλεγχο του συγκεκριμένου περιουσιακού στοιχείου, τότε το στοιχείο του ενεργητικού αναγνωρίζεται στο βαθμό της συνεχιζόμενης συμμετοχής του Ομίλου στο περιουσιακό στοιχείο. Αναγνωρίζεται, επίσης, μια αντίστοιχη υποχρέωση.

Η συνεχιζόμενη συμμετοχή η οποία έχει τη μορφή εγγύησης επί του μεταβιβαζόμενου στοιχείου αποτιμάται στην χαμηλότερη αξία μεταξύ του αρχικού υπολοίπου του περιουσιακού στοιχείου και του μέγιστου ποσού που μπορεί ο Όμιλος να κληθεί να καταβάλει.

Χρηματοοικονομικά στοιχεία παθητικού: Ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο παθητικού παύει να αναγνωρίζεται όταν η σχετική υποχρέωση απαλλάσσεται, ακυρώνεται ή έχει λήξει. Στην περίπτωση που ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο παθητικού αντικαθίσταται από άλλο του ιδίου δανειστή με ουσιαστικά διαφορετικούς όρους, ή όπου οι όροι μιας υπάρχουσας υποχρέωσης έχουν ουσιαστικά τροποποιηθεί, η ανταλλαγή αυτή ή η τροποποίηση θεωρείται ως παύση αναγνώρισης της αρχικής υποχρέωσης και αναγνώρισης μιας νέας υποχρέωσης. Η διαφορά στις αντίστοιχες τρέχουσες αξίες αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

6.8. Αποθέματα

Τα αποθέματα αποτιμώνται στη χαμηλότερη αξία μεταξύ κόστους κτήσεως και καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας. Το κόστος κτήσεως προσδιορίζεται με την μέθοδο του μέσου σταθμικού κόστους. Το κόστος των ετοίμων προϊόντων και των ημιτελών αποθεμάτων περιλαμβάνει το κόστος των άμεσων υλικών, το άμεσο εργατικό κόστος και τα γενικά βιομηχανικά έξοδα. Κόστος δανεισμού δεν περιλαμβάνεται στο κόστος κτήσεως των αποθεμάτων. Η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία εκτιμάται με βάση τις τρέχουσες τιμές πώλησης των αποθεμάτων στα πλαίσια της συνήθους δραστηριότητας αφαιρουμένων και των τυχόν εξόδων όπου συντρέχει περίπτωση.

6.9. Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα

Τα ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα περιλαμβάνουν τα μετρητά τις καταθέσεις όψεως και τις βραχυπρόθεσμες μέχρι 3 μήνες επενδύσεις, υψηλής ρευστοποιησιμότητας και χαμηλού ρίσκου.

6.10. Μετοχικό κεφάλαιο

Το μετοχικό κεφάλαιο απεικονίζει την αξία των μετοχών της εταιρείας που έχουν εκδοθεί και είναι σε κυκλοφορία. Το τίμημα που καταβλήθηκε πλέον της ονομαστικής αξίας ανά μετοχή καταχωρείται στον λογαριασμό «υπέρ το άρτιο» στα Ίδια Κεφάλαια. Άμεσες δαπάνες που διενεργούνται σε σχέση με την έκδοση νέων μετοχών ή δικαιωμάτων καταχωρούνται στην καθαρή θέση αφαιρετικά από τα έσοδα της έκδοσης.

6.11. Δανεισμός

Τα τραπεζικά δάνεια παρέχουν βραχυπρόθεσμη και μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση των λειτουργιών του Ομίλου. Τα δάνεια καταχωρούνται στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις εκτός εάν ο Όμιλος διατηρεί ανεπιφύλακτα το δικαίωμα να μεταφέρει την τακτοποίηση της υποχρέωσης τουλάχιστον 12 μήνες μετά την ημερομηνία αναφοράς των Οικονομικών Καταστάσεων.

Τα δάνεια καταχωρούνται αρχικά στην εύλογη αξία τους μειωμένα με τα τυχόν άμεσα κόστη για την πραγματοποίηση της συναλλαγής. Μεταγενέστερα αποτιμώνται στο αποσβεσμένο κόστος με την χρήση του πραγματικού επιτοκίου. Κέρδη και ζημίες αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα χρήσης όταν οι υποχρεώσεις αποαναγνωρίζονται καθώς επίσης και κατά τη διάρκεια απόσβεσης μέσω της εφαρμογής της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου. Η απόσβεση αυτή περιλαμβάνεται στα χρηματοοικονομικά έξοδα των αποτελεσμάτων χρήσης.

Τα έξοδα των τόκων αναγνωρίζονται όταν καταβάλλονται και κατά την ημερομηνία σύνταξης της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης στο βαθμό που αυτά τα έξοδα είναι δεδουλευμένα και δεν έχουν καταβληθεί.

6.12. Αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος

Ο αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος προσδιορίζεται με την μέθοδο της υποχρέωσης που προκύπτει από τις προσωρινές διαφορές μεταξύ της λογιστικής αξίας και της φορολογικής βάσης των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων.

6.13. Παροχές στο προσωπικό

Σύμφωνα με τον Ν.2112/20 και 4093/2012 η εταιρεία καταβάλλει στους εργαζόμενους αποζημιώσεις επί απόλυσης ή αποχώρησης λόγω συνταξιοδότησης. Το ύψος των καταβαλλόμενων ποσών αποζημίωσης εξαρτάται από τα έτη προϋπηρεσίας, το ύψος των αποδοχών και τον τρόπο απομάκρυνσης από την υπηρεσία (απόλυση ή συνταξιοδότηση). Η θεμελίωση δικαιώματος συμμετοχής σε αυτά τα προγράμματα, βασίζεται συνήθως στα χρόνια προϋπηρεσίας του υπαλλήλου μέχρι την συνταξιοδότηση του.

Η υποχρέωση που αναγνωρίζεται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης για τα προγράμματα καθορισμένων παροχών αποτελεί την παρούσα αξία της υποχρέωσης για την καθορισμένη παροχή μείον την εύλογη αξία των στοιχείων του ενεργητικού του προγράμματος (αποθεματικό από τις καταβολές στην ασφαλιστική εταιρία) και τις μεταβολές που προκύπτουν από οποιοδήποτε αναλογιστικό κέρδος ή ζημία και το κόστος της προϋπηρεσίας. Η δέσμευση της καθορισμένης παροχής υπολογίζεται ετησίως από ανεξάρτητο αναλογιστή με τη χρήση της μεθόδου της προβεβλημένης πιστωτικής μονάδος (projected unit credit method).

Ένα πρόγραμμα συγκεκριμένων παροχών καθορίζει με βάση διάφορες παραμέτρους, όπως η ηλικία, τα έτη προϋπηρεσίας, ο μισθός, συγκεκριμένες υποχρεώσεις για καταβλητέες παροχές. Οι προβλέψεις που αφορούν την περίοδο περιλαμβάνονται στο σχετικό κόστος προσωπικού στις συνημμένες απλές και ενοποιημένες καταστάσεις αποτελεσμάτων και συνίστανται από το τρέχον και παρελθόν κόστος υπηρεσίας, το σχετικό χρηματοοικονομικό κόστος, τα αναλογιστικά κέρδη ή ζημιές και τις όποιες πιθανές πρόσθετες επιβαρύνσεις. Αναφορικά με τα μη αναγνωρισμένα αναλογιστικά κέρδη ή ζημιές, ακολουθείται το αναθεωρημένο ΔΛΠ 19R, το οποίο περιλαμβάνει μια σειρά από τροποποιήσεις στην λογιστική των προγραμμάτων καθορισμένων παροχών, μεταξύ άλλων:

- την αναγνώριση των αναλογιστικών κερδών /ζημιών στα λοιπά συνολικά έσοδα και την οριστική εξαίρεσή τους από τα αποτελέσματα της χρήσης,
- τη μη αναγνώριση πλέον των αναμενόμενων αποδόσεων των επενδύσεων του προγράμματος στα αποτελέσματα της χρήσης αλλά την αναγνώριση του σχετικού τόκου επί της καθαρής υποχρέωσης/(απαίτησης) της παροχής υπολογιζόμενου βάσει του προεξοφλητικού επιτοκίου που χρησιμοποιείται για την επιμέτρηση της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών,
- την αναγνώριση του κόστους προϋπηρεσίας στα αποτελέσματα της χρήσης την νωρίτερα εκ των ημερομηνιών τροποποίησης του προγράμματος ή όταν αναγνωρίζεται η σχετική αναδιάρθρωση ή η τερματική παροχή,

• λοιπές αλλαγές περιλαμβάνουν νέες γνωστοποιήσεις, όπως ποσοτική ανάλυση ευαισθησίας.

6.14. Κρατικές επιχορηγήσεις

Οι επιχορηγήσεις που αφορούν την επιδότηση ενσώματων παγίων περιουσιακών στοιχείων, αναγνωρίζονται στην εύλογή τους αξία όταν υπάρχει εύλογη βεβαιότητα ότι η επιχορήγηση θα εισπραχθεί και όλοι οι σχετικοί όροι λήψης της θα τηρηθούν.

Οι επιχορηγήσεις αυτές καταχωρούνται ως έσοδα επομένων χρήσεων και μεταφέρονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων σε ισόποσες ετήσιες δόσεις βάσει της αναμενόμενης ωφέλιμης ζωής των επιχορηγούμενων παγίων.

Οι επιχορηγήσεις που αφορούν έξοδα καταχωρούνται αφαιρετικά αυτών των εξόδων κατά τη διάρκεια της περιόδου που απαιτείται για την συστηματική συσχέτιση τους με τα επιχορηγούμενα έξοδα.

6.15. Αναγνώριση εσόδων

Βάσει του νέου πρότυπου ΔΠΧΑ 15 ο Όμιλος και η Εταιρία αναγνωρίζει έσοδα από συβάσεις με πελάτες ως εξής:

Τα έσοδα περιλαμβάνουν έσοδα από την πώληση αγαθών και την παροχή υπηρεσιών.

Τα έσοδα από πελάτες αναγνωρίζονται όταν ο έλεγχος των αγαθών ή των υπηρεσιών που παρέχονται έχουν μεταφερθεί στον πελάτη. Η μεταφορά του ελέγχου στον πελάτη γίνεται κατά το χρόνο παράδοσης των αγαθών ή παροχής των υπηρεσιών αντίστοιχα. Το ύψος του εσόδου που αναγνωρίζεται, είναι το ποσό που ο Όμιλος και η Εταιρία αναμένει πως θα λάβει ως αντάλλαγμα για την παροχή αυτών των αγαθών ή υπηρεσιών. Οι όροι πληρωμής συνήθως διαφοροποιούνται ανάλογα με το είδος της πώλησης και εξαρτώνται κατά κύριο λόγο από τη φύση των προϊόντων ή των υπηρεσιών, τα κανάλια διανομής αλλά και τα χαρακτηριστικά κάθε πελάτη.

Κατά τον προσδιορισμό της τιμής συναλλαγής, ο Όμιλος και η Εταιρία εξετάζει την επίδραση του μεταβλητού ανταλλάγματος καθώς και την ύπαρξη σημαντικού σκέλους χρηματοδότησης στη σύμβαση, ύπαρξη μη χρηματικού ανταλλάγματος και τυχόν ανταλλάγματος πληρωτέου στον πελάτη. Εάν μία σύβαση περιλαμβάνει περισσότερες από μία συμβατικές υποχρεώσεις η συνολική αξία της σύμβασης επιμερίζεται στις επιμέρους υποχρεώσεις με βάση τις επιμέρους αξίες πώλησης. Το ποσό του εσόδου που αναγνωρίζεται είναι το ποσό που έχει επιμεριστεί στην αντίστοιχη συμβατική υποχρέωση που εκπληρώθηκε, με βάση το αντίτιμο που αναμένει να λάβει ο Όμιλος σύμφωνα με τους όρους της σύμβασης.

Τα έσοδα από πώληση αγαθών αναγνωρίζονται όταν μεταβιβάζονται στον αγοραστή οι ουσιαστικοί κίνδυνοι και τα οφέλη που συνδέονται με την κυριότητά τους, εφόσον τα αγαθά αυτά γίνονται αποδεκτά από τον αγοραστή και εφόσον οικονομικά οφέλη από τη συναλλαγή μπορούν να επιμετρηθούν αξιόπιστα και θεωρείται σφόδρα πιθανή η εισροή τους στην οντότητα.

Ο Όμιλος και η Εταιρία εκτιμά επιπλέον εάν έχει ρόλο εντολέα ή εκπροσώπου σε κάθε σχετική συμφωνία. Η εκτίμηση του Ομίλου είναι πως στο σύνολο των συναλλαγών πώλησης στις οποίες προβαίνει έχει ρόλο εντολέα.

Τα έσοδα από συμβάσεις με πελάτες αναγνωρίζονται με βάση την ακόλουθη προσέγγιση πέντε βημάτων:

Βήμα 1: Προσδιορισμό των συμβάσεων με τους πελάτες

Βήμα 2: Προσδιορισμό των υποχρεώσεων εκτέλεσης στη σύμβαση

Βήμα 3: Προσδιορισμό της τιμής συναλλαγής

Βήμα 4: Κατανομή της τιμής συναλλαγής στις υποχρεώσεις εκτέλεσης της σύμβασης

Βήμα 5: Αναγνώριση εσόδων όταν (ή ως) ικανοποιείται μια υποχρέωση εκτέλεσης.

Πώληση αγαθών

Η πώληση προϊόντων περιλαμβάνει την πώληση εμπορευμάτων, προϊόντων, ημιετοίμων προϊόντων και πρώτων υλών και αναγνωρίζεται μόλις η Εταιρεία μεταβιβάσει στον πελάτη τον έλεγχο των παραδοθέντων αγαθών, γενικά μετά την αδιαμφισβήτητη παράδοση των αγαθών.

Τα έσοδα από την πώληση αγαθών αναγνωρίζονται γενικά σε συγκεκριμένη χρονική στιγμή με βάση την τιμή που καθορίζεται από τη σύμβαση, μείον εκτιμώμενες προσαρμογές τιμών, εκπτώσεις, επιστροφές και εκκαθαρίσεις πωλήσεων. Τα προϊόντα πωλούνται συχνά με αναδρομικές προσαρμογές τιμών βάσει των πραγματικών τιμών πώλησης που πραγματοποιούν οι πελάτες τους σε συγκεκριμένες αγορές. Οι αναπροσαρμογές τιμών εκτιμώνται κυρίως με βάση την ιστορική εμπειρία, τους ειδικούς συμβατικούς όρους και τις μελλοντικές προσδοκίες ανάπτυξης πωλήσεων.

Δικαιώματα σε πωλήσεις τρίτων

Οι συμφωνίες αδειοδότησης σε κάποιες περιπτώσεις περιλαμβάνουν δικαιώματα της Εταιρείας επί των πωλήσεων που πραγματοποιούν οι πελάτες, συμπεριλαμβανομένων εμπορικών ορόσημων που βασίζονται σε προκαθορισμένο επίπεδο πωλήσεων και η άδεια θεωρείται ως το

κυρίαρχο αντικείμενο στο οποίο αναφέρονται τα δικαιώματα. Το σχετικά έσοδα αναγνωρίζονται με την πραγματοποίηση των υποκείμενων πωλήσεων.

Επιμέτρηση των εσόδων από εκκαθαρίσεις πωλήσεων (price reconciliations)

Η βάση επιμέτρησης των προσαρμογών που απορρέουν από τις εκκαθαρίσεις πωλήσεων (price reconciliations) είναι σύμφωνη με την αρχή της συσχέτισης (matching principle), συσχετίζοντας το αναφερόμενο έσοδο με τα σχετικά έξοδα σε κάθε έτος. Η Διοίκηση της Εταιρείας υλοποιεί μια πολιτική βασισμένη στις πωληθείσες ποσότητες προς τους πελάτες της. Η Εταιρεία θεωρεί ότι η εν λόγω πολιτική είναι πιο συναφής με την πρακτική που ακολουθείται από τον κλάδο.

6.16. Μισθώσεις

Μισθώσεις στις οποίες ουσιαστικά όλοι οι κίνδυνοι και οι ωφέλειες της ιδιοκτησίας διατηρούνται από τους εκμισθωτές ταξινομούνται ως λειτουργικές μισθώσεις. Οι λοιπές μισθώσεις κατατάσσονται ως χρηματοδοτικές μισθώσεις.

Η εταιρεία διατηρεί λειτουργικές μισθώσεις και οι πληρωμές των μισθωμάτων αυτών καταχωρούνται στα έξοδα με βάση τη σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της μίσθωσης.

6.17. Διανομή μερισμάτων

Η διανομή των μερισμάτων στους μετόχους της εταιρείας καταχωρείται ως υποχρέωση στις οικονομικές καταστάσεις όταν η διανομή εγκρίνεται από τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων.

Το Διοικητικό Συμβούλιο θα προτείνει προς τη Γενική Συνέλευση τη διανομή μερίσματος έως του ποσού € 2,5 εκ ποσού για τη χρήση 2018.

6.18. Διαχείριση χρηματοοικονομικού κινδύνου

6.18.1 Παράγοντες χρηματοοικονομικού κινδύνου

Ο Όμιλος και η Εταιρεία εκτίθενται σε αρκετούς χρηματοοικονομικούς όπως κίνδυνο τιμών αγοράς, πιστωτικό κίνδυνο και κίνδυνο ταμειακών ροών από μεταβολή των επιτοκίων. Η διαχείριση του κινδύνου διεκπεραιώνεται από την Οικονομική Διεύθυνση, η οποία λειτουργεί με συγκεκριμένους κανόνες, προσδιορίζει και εκτιμά τους χρηματοοικονομικούς κινδύνους.

6.18.2 Συναλλαγματικός κίνδυνος

Ο συναλλαγματικός κίνδυνος αναφέρεται στον κίνδυνο διακύμανσης της αξίας ή των ταμειακών ροών ενός χρηματοοικονομικού μέσου, λόγω των μεταβολών στις συναλλαγματικές ισοτιμίες.

Ο Όμιλος και η Εταιρεία δεν υπόκεινται σε συναλλαγματικό κίνδυνο διότι το σημαντικότερο μέρος των συναλλαγών πραγματοποιούνται σε ευρώ.

6.18.3 Πιστωτικός κίνδυνος

Αναφέρεται στο ενδεχόμενο να υποστεί ζημιά ο Όμιλος και η Εταιρεία σε περίπτωση που κάποιος πελάτης δεν εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του που απορρέουν από την συναλλαγή της μεταβίβασης κυριότητας προϊόντων, εμπορευμάτων και υπηρεσιών.

Για την ελαχιστοποίηση των κινδύνων των απαιτήσεων, ο Όμιλος και η Εταιρεία προβαίνουν στην εφαρμογή αυστηρών διαδικασιών πιστωτικού ελέγχου βάσει των οποίων εξετάζεται – και όπου κρίνεται αναγκαίο – αναθεωρείται η πιστοληπτική ικανότητα και φερεγγυότητα κάθε νέου ή υφιστάμενου πελάτη. Επίσης η εταιρεία είναι μέλος της Π.Ε.Φ και του Σ.Φ.Ε.Ε.. Ανάλογα με το ιστορικό του πελάτη και την ιδιότητα του, η εταιρεία για την εξασφάλιση των απαιτήσεων του ζητά – όπου αυτό είναι δυνατό – εξασφαλίσεις (π.χ. εγγυητικές επιστολές).

Η μέγιστη έκθεση στον πιστωτικό κίνδυνο κατά την ημερομηνία σύνταξης των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων ήταν η ακόλουθη:

	Ο Όμιλος		Η εταιρεία	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	23.500.556,43	30.303.838,28	23.281.864,09	30.002.900,89
Πελάτες & Λοιπές Εμπορικές Απαιτήσεις	45.190.942,59	45.082.195,44	45.361.760,40	45.407.960,98
Λοιπές Απαιτήσεις	14.597.528,86	16.313.758,99	14.154.819,91	16.292.575,28
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	239.812,68	239.812,68	239.812,68	239.812,68
Σύνολο	**83.528.840,56**	**91.939.605,39**	**83.038.257,08**	**91.943.249,83**

Η ληκτότητα των απαιτήσεων του Ομίλου και της Εταιρείας αναλύεται ως εξής :

Ληκτότητα απαιτήσεων

	Ο Όμιλος		Η εταιρεία	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Δεν είναι ληξιπρόθεσμα και δεν είναι απομειωμένα	51.342.390,87	51.949.129,56	51.070.499,73	52.253.711,39
Είναι σε καθυστέρηση αλλά όχι απομειωμένα				
<30 ημέρες	433.098,56	1.410.231,03	433.098,56	1.410.231,03
31-60 ημέρες	1.603.899,19	1.335.051,26	1.603.899,19	1.335.051,26
61-90 ημέρες	746.233,23	549.685,57	746.233,23	549.685,57
91-180 ημέρες	1.315.737,47	1.123.573,45	1.315.737,47	1.123.573,45
181-360 ημέρες	1.473.552,82	2.007.939,89	1.473.552,82	2.007.939,89
>361 ημέρες	3.113.371,99	3.260.156,35	3.113.371,99	3.260.156,35
Σύνολο	**60.028.284,13**	**61.635.767,11**	**59.756.392,99**	**61.940.348,94**

Μεγάλο μέρος των εμπορικών απαιτήσεων προέρχεται από δημόσιους ασφαλιστικούς οργανισμούς και Δημόσια Νοσοκομεία, ο πιστωτικός κίνδυνος των οποίων δεν θεωρείται σημαντικός ως προς τα μεγέθη της Εταιρείας με εξαίρεση έκτακτα γεγονότα. Οι χονδρικές πωλήσεις γίνονται κυρίως σε πελάτες με μειωμένο βαθμό απωλειών.

Όσον αφορά τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα, ο Όμιλος και η Εταιρεία συναλλάσσονται μόνο με αναγνωρισμένα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα της Ελλάδας και του εξωτερικού, υψηλής πιστωτικής διαβάθμισης.

6.18.4 Κίνδυνος ταμειακών ροών και κίνδυνος μεταβολών εύλογης αξίας λόγω μεταβολών των επιτοκίων

Ο κίνδυνος επιτοκίου του Ομίλου και της Εταιρείας συναρτάται κατά κύριο λόγο από τις μακροπρόθεσμες και βραχυπρόθεσμες τραπεζικές υποχρεώσεις. Οι δανειακές συμβάσεις που έχει υπογράψει ο Όμιλος και η Εταιρεία με τις Τράπεζες αναφέρονται σε σταθερό τμήμα περιθωρίου επιτοκίου πλέον του εκάστοτε EURIBOR. Ανάλογα με τα εκάστοτε επίπεδα καθαρού δανεισμού, η μεταβολή των επιτοκίων βάσης δανεισμού (EURIBOR), έχει αναλογική επίπτωση στα αποτελέσματα του Ομίλου και της Εταιρείας.

Πολιτική του Ομίλου και της Εταιρείας είναι η ελαχιστοποίηση του κινδύνου διακύμανσης των ταμειακών εκροών αναφορικά με τον δανεισμό, η διατήρηση των δανειακών τους υπολοίπων σε χαμηλά επίπεδα με ταυτόχρονη όμως διασφάλιση γραμμών χρηματοδότησης από τις συνεργαζόμενες τράπεζες που να ικανοποιούν απρόσκοπτα τη σχεδιαζόμενη ανάπτυξη του Ομίλου και της Εταιρείας.

Παρακάτω παρουσιάζεται η επίδραση στα αποτελέσματα καθώς και στα ίδια κεφάλαια, του Ομίλου και της Εταιρείας, για τις χρήσεις 2018 και 2017 αντίστοιχα (ανάλυση ευαισθησίας), σε μια υποτιθέμενη μεταβολή (αύξηση / μείωση) του επιτοκίου (EURIBOR) κατά 1%:

	Ο Όμιλος				Η εταιρεία			
	2018	2018	2017	2017	2018	2018	2017	2017
Αύξηση / μείωση	+1%	-1%	+1%	-1%	+1%	-1%	+1%	-1%
Επίδραση κέρδος/(ζημιά) στα Αποτελέσματα Χρήσης	-567.151,50	567.151,50	-594.938,74	594.938,74	-567.151,50	567.151,50	-594.938,74	594.938,74
Επίδραση κέρδος/(ζημιά) στα Ίδια Κεφάλαια	-567.151,50	567.151,50	-594.938,74	594.938,74	-567.151,50	567.151,50	-594.938,74	594.938,74

7. Αλλαγές σε Λογιστικές Πολιτικές

7.1 Νέα Πρότυπα, Διερμηνείες, Αναθεωρήσεις και Τροποποιήσεις υφιστάμενων Προτύπων τα οποία έχουν τεθεί σε ισχύ και έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση

Τα ακόλουθα νέα Πρότυπα, Διερμηνείες και τροποποιήσεις Προτύπων έχουν εκδοθεί από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB), έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση και η εφαρμογή τους είναι υποχρεωτική από την 01/01/2018 ή μεταγενέστερα.

- ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά Μέσα» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)

Τον Ιούλιο του 2014, το IASB προέβη στην τελική έκδοση του ΔΠΧΑ 9. Οι βελτιώσεις που επέφερε το νέο Πρότυπο περιλαμβάνουν τη δημιουργία ενός λογικού μοντέλου για την ταξινόμηση και την επιμέτρηση, ένα ενιαίο προνοητικό μοντέλο για «αναμενόμενες ζημιές» απομείωσης, και επίσης, μία ουσιαστικά αναμορφωμένη προσέγγιση για την λογιστική αντιστάθμισης.

Ταξινόμηση και Επιμέτρηση

Η ταξινόμηση καθορίζει τον τρόπο με τον οποίο τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις λογιστικοποιούνται στις οικονομικές καταστάσεις, και ειδικότερα πώς επιμετρώνται σε συνεχή βάση. Το ΔΠΧΑ 9 εισάγει μια λογική προσέγγιση για την ταξινόμηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, η οποία οδηγείται από τα χαρακτηριστικά των ταμειακών ροών και το επιχειρηματικό μοντέλο στο οποίο ένα περιουσιακό στοιχείο ανήκει. Αυτή η μοναδική και βασισμένη σε αρχές προσέγγιση αντικαθιστά τις ισχύουσες απαιτήσεις που βασίζονταν σε κανόνες οι οποίοι γενικά θεωρούνται ως υπερβολικά πολύπλοκοι και δύσκολα εφαρμόσιμοι. Το νέο μοντέλο έχει επίσης ως αποτέλεσμα την εφαρμογή ενός μοναδικού μοντέλου απομείωσης που εφαρμόζεται σε όλα τα χρηματοπιστωτικά μέσα, καταργώντας έτσι μια πηγή πολυπλοκότητας που σχετίζεται με τις προηγούμενες λογιστικές απαιτήσεις.

Απομείωση

Κατά τη διάρκεια της χρηματοπιστωτικής κρίσης, η καθυστερημένη αναγνώριση των πιστωτικών ζημιών από δάνεια (και άλλα χρηματοδοτικά μέσα) αναγνωρίστηκε ως αδυναμία των υφιστάμενων λογιστικών προτύπων. Ως μέρος του ΔΠΧΑ 9, το ΣΔΛΠ εισήγαγε ένα νέο μοντέλο απομείωσης βασισμένο στις αναμενόμενες ζημιές, το οποίο θα απαιτεί την πιο έγκαιρη αναγνώριση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών. Συγκεκριμένα, το νέο Πρότυπο απαιτεί από τις εταιρίες να λογιστικοποιήσουν τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες από τη στιγμή που αναγνωρίζονται για πρώτη φορά τα χρηματοοικονομικά μέσα και να αναγνωρίσουν τις αναμενόμενες ζημιές καθ' όλη τη διάρκεια ζωή τους σε μια πιο έγκαιρη βάση.

Λογιστική αντιστάθμισης

Το ΔΠΧΑ 9 εισάγει ένα ουσιαστικά αναμορφωμένο μοντέλο για λογιστική αντιστάθμισης, με ενισχυμένες γνωστοποιήσεις σχετικά με τη δραστηριότητα της διαχείρισης των κινδύνων. Το νέο μοντέλο αποτελεί μια σημαντική αναμόρφωση της λογιστικής αντιστάθμισης που ευθυγραμμίζει το λογιστικό χειρισμό με τις δραστηριότητες διαχείρισης του κινδύνου, δίνοντας την δυνατότητα στις εταιρίες να αντικατοπτρίζουν καλύτερα τις δραστηριότητες αυτές στις οικονομικές καταστάσεις τους. Επιπλέον, ως αποτέλεσμα αυτών των αλλαγών, οι χρήστες των οικονομικών καταστάσεων θα έχουν καλύτερη πληροφόρηση σχετικά με τη διαχείριση των κινδύνων και την επίδραση της λογιστικής αντιστάθμισης στις οικονομικές καταστάσεις.

Ίδιος πιστωτικός κίνδυνος

Το ΔΠΧΑ 9 καταργεί επίσης τη μεταβλητότητα στο κέρδος ή τη ζημία που προκαλούνταν από τις αλλαγές του πιστωτικού κινδύνου των υποχρεώσεων για τις οποίες είχε επιλεγεί να αποτιμώνται στην εύλογη αξία. Αυτή η αλλαγή στη λογιστική σημαίνει ότι τα κέρδη που δημιουργούνται από την επιδείνωση ίδιου πιστωτικού κινδύνου της οντότητας για τέτοιες υποχρεώσεις δεν αναγνωρίζονται πλέον στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Πρόωρη εφαρμογή της εν λόγω βελτίωσης της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης, πριν από οποιεσδήποτε άλλες αλλαγές στη λογιστική των χρηματοπιστωτικών μέσων, επιτρέπεται από το ΔΠΧΑ 9.

Ο Όμιλος ολοκλήρωσε μέσα στο 2018 την ανάλυση των επιπτώσεων από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 και έχει αξιολογήσει τις ακόλουθες ως τις σημαντικότερες επιπτώσεις από την υιοθέτηση του εν λόγω Προτύπου ανά πεδίο εφαρμογής:

Ταξινόμηση και Επιμέτρηση

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που κατείχε την 1/1/2018 ο Όμιλος θα συνεχίσουν να επιμετρώνται στην ίδια βάση με το νέο πρότυπο και επομένως δεν αναμένονται σημαντικές μεταβολές στην ταξινόμηση και επιμέτρηση των περιουσιακών στοιχείων.

Απομείωση

Η εφαρμογή του νέου μοντέλου απομείωσης, βασισμένο στις αναμενόμενες ζημιές, κατά την 1/1/2018 οδήγησε σε σωρευτική επίδραση ποσού €515

χιλ. μετά από φόρους στον Όμιλο και στην Εταιρία, η οποία κατ' εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 και της «Τροποποιημένης αναδρομικής μεθόδου» ("Modified retrospective method") καταχωρήθηκε ως αναπροσαρμογή στα «Κέρδη εις Νέον» την 1/1/2018, χωρίς να απαιτείται η αναδιατύπωση των συγκριτικών κονδυλίων του 2017.

Λογιστική αντιστάθμισης

Η εφαρμογή του αναμορφωμένου μοντέλου για λογιστική αντιστάθμισης δεν αναμένεται να έχει επίπτωση στον Όμιλο.

Ίδιος πιστωτικός κίνδυνος

Το νέο πρότυπο δεν αναμένεται να επηρεάσει τον λογιστικό χειρισμό των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων του Ομίλου, καθώς ο Όμιλος δεν έχει χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις αποτιμώμενες στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, αλλά μόνο χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις αποτιμώμενες στο αποσβεσμένο κόστος.

- *ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από Συμβάσεις με Πελάτες» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)*

Τον Μάιο του 2014, το IASB προέβη στην έκδοση ενός νέου Προτύπου, του ΔΠΧΑ 15. Το εν λόγω Πρότυπο είναι πλήρως εναρμονισμένο με τις απαιτήσεις που αφορούν στην αναγνώριση των εσόδων σύμφωνα με τις αρχές τόσο των ΔΠΧΑ όσο και των Αμερικανικών Γενικά Παραδεκτών Λογιστικών Αρχών (US GAAP). Οι βασικές αρχές στις οποίες βασίζεται το εν λόγω Πρότυπο είναι συνεπείς με σημαντικό μέρος της τρέχουσας πρακτικής. Το νέο Πρότυπο αναμένεται να βελτιώσει τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση, καθιερώνοντας ένα πιο ισχυρό πλαίσιο για την επίλυση θεμάτων που προκύπτουν, ενισχύοντας τη συγκρισιμότητα μεταξύ κλάδων και κεφαλαιαγορών, παρέχοντας πρόσθετες γνωστοποιήσεις και διευκρινίζοντας τον λογιστικό χειρισμό του κόστους των συμβάσεων. Το νέο Πρότυπο έρχεται να αντικαταστήσει το ΔΛΠ 18 «Έσοδα», το ΔΛΠ 11 «Κατασκευαστικές Συμβάσεις», καθώς και ορισμένες Διερμηνείες που σχετίζονται με τα έσοδα. Η βασική αρχή είναι ότι μία οικονομική οντότητα αναγνωρίζει τα έσοδα με τρόπο που να απεικονίζει τη μεταβίβαση των αγαθών ή υπηρεσιών στους πελάτες στο ποσό το οποίο αναμένει να δικαιούται σε αντάλλαγμα για αυτά τα αγαθά ή τις υπηρεσίες.

Την 1 Ιανουαρίου 2018, ο Όμιλος και η Εταιρία υιοθέτησαν το ΔΧΠΑ 15, χρησιμοποιώντας την τροποποιημένη αναδρομική μέθοδο, δηλαδή η επίδραση από τη μετάβαση αναγνωρίστηκε συσσωρευτικά στο «Υπόλοιπο κερδών εις νέο», ενώ τα συγκριτικά ποσά δεν επαναδιατυπώθηκαν. Ωστόσο, Ο Όμιλος και η Εταιρία δεν είχαν καμία επίδραση στην κερδοφορία, ή την χρηματοοικονομική θέση τους κατά την πρώτη εφαρμογή του ΔΧΠΑ 15. Επομένως, δεν έγινε καμία προσαρμογή στο «Υπόλοιπο κερδών εις νέο» την 1 Ιανουαρίου 2018.

Επιπλέον, ο Όμιλος άλλαξε την λογιστική πολιτική του, έτσι ώστε να την προσαρμόσει στις απαιτήσεις του νέου προτύπου (Σημ. 6.15).

- *Διευκρινίσεις στο ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από Συμβάσεις με Πελάτες» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)*

Τον Απρίλιο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση διευκρινίσεων στο ΔΠΧΑ 15. Οι τροποποιήσεις του ΔΠΧΑ 15 δεν μεταβάλλουν τις βασικές αρχές του Προτύπου, αλλά παρέχουν διευκρινίσεις ως προς την εφαρμογή των εν λόγω αρχών. Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν τον τρόπο με τον οποίο αναγνωρίζεται μία δέσμευση εκτέλεσης σε μία σύμβαση, πώς προσδιορίζεται αν μία οικονομική οντότητα αποτελεί τον εντολέα ή τον εντολοδόχο, και πώς προσδιορίζεται αν το έσοδο από τη χορήγηση μίας άδειας θα πρέπει να αναγνωριστεί σε μία συγκεκριμένη χρονική στιγμή ή με την πάροδο του χρόνου. Οι τροποποιήσεις έχουν επίδραση στις ενοποιημένες και εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις.

- *Τροποποίηση στο ΔΠΧΑ 2: «Ταξινόμηση και Επιμέτρηση Συναλλαγών Πληρωμής βασιζόμενων σε Συμμετοχικούς Τίτλους» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)*

Τον Ιούνιο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποίησης περιορισμένου σκοπού στο ΔΠΧΑ 2. Σκοπός της εν λόγω τροποποίησης είναι να παράσχει διευκρινίσεις σχετικά με τον λογιστικό χειρισμό συγκεκριμένων τύπων συναλλαγών πληρωμής βασιζόμενων σε συμμετοχικούς τίτλους. Πιο συγκεκριμένα, η τροποποίηση εισάγει τις απαιτήσεις σχετικά με τον λογιστικό χειρισμό της επίδρασης των προϋποθέσεων κατοχύρωσης και μη κατοχύρωσης στην επιμέτρηση των πληρωμών βασιζόμενων σε συμμετοχικούς τίτλους που διακανονίζονται με μετρητά, τον λογιστικό χειρισμό των συναλλαγών πληρωμών βασιζόμενων σε συμμετοχικούς τίτλους που φέρουν ένα χαρακτηριστικό διακανονισμού σε συμψηφιστική βάση για υποχρέωση παρακράτησης φόρου, καθώς και μία τροποποίηση στους όρους και προϋποθέσεις μίας πληρωμής βασιζόμενης σε συμμετοχικούς τίτλους, η οποία μεταβάλλει την ταξινόμηση της συναλλαγής από διακανονιζόμενη με μετρητά σε διακανονιζόμενη με συμμετοχικούς τίτλους. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν επίδραση στις ενοποιημένες και εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις

- *Τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 4: «Εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 Χρηματοοικονομικά Μέσα σε συνδυασμό με το ΔΠΧΑ 4 Ασφαλιστικές Συμβάσεις» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)*

Τον Σεπτέμβριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων στο ΔΠΧΑ 4. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι να προσδιοριστεί ο χειρισμός των προσωρινών λογιστικών επιδράσεων λόγω της διαφορετικής ημερομηνίας έναρξης ισχύος του ΔΠΧΑ 9 Χρηματοοικονομικά Μέσα και του υπό έκδοση Προτύπου για τις ασφαλιστικές συμβάσεις. Οι τροποποιήσεις στις υφιστάμενες απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 4 επιτρέπουν στις οικονομικές οντότητες των οποίων οι κύριες δραστηριότητες συνδέονται με ασφάλιση να αναβάλλουν την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 έως το 2021 («προσωρινή απαλλαγή»), και επιτρέπουν σε όλους τους εκδότες ασφαλιστικών συμβάσεων να αναγνωρίσουν στα λοιπά συνολικά έσοδα, αντί στα κέρδη ή στις ζημιές, τη μεταβλητότητα που ενδέχεται να προκύψει από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 πριν την έκδοση του νέου Προτύπου για τις ασφαλιστικές συμβάσεις («προσέγγιση επικάλυψης»). Οι τροποποιήσεις δεν έχουν επίδραση στις ενοποιημένες και εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις.

- *Ετήσιες Βελτιώσεις των ΔΠΧΑ – Κύκλος 2014-2016 (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)*

Τον Δεκέμβριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση «Ετήσιες Βελτιώσεις των ΔΠΧΑ – Κύκλος 2014-2016», η οποία αποτελείται από μία σειρά τροποποιήσεων σε ορισμένα Πρότυπα και αποτελεί μέρος του προγράμματος για τις ετήσιες βελτιώσεις στα ΔΠΧΑ. Οι τροποποιήσεις που περιλαμβάνονται στον κύκλο αυτόν και έχουν εφαρμογή για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2018 είναι οι εξής: **ΔΠΧΑ 1:** Διαγραφή των βραχυπρόθεσμων εξαιρέσεων για τους υιοθετούντες για πρώτη φορά τα ΔΠΧΑ, **ΔΛΠ 28:** Επιμέτρηση μίας συγγενούς ή μίας κοινοπραξίας στην εύλογη αξία. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν επίδραση στις ενοποιημένες και εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις

- *Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 40: «Μεταφορές Επενδύσεων σε Ακίνητα από ή σε άλλες κατηγορίες» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)*

Τον Δεκέμβριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΛΠ 40. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι να ενισχυθεί η αρχή για τις μεταφορές από, ή σε επενδύσεις σε ακίνητα, ώστε να καθοριστεί ότι (α) μία μεταβίβαση από, ή σε επενδύσεις σε ακίνητα θα πρέπει να πραγματοποιείται μόνο εφόσον υπάρχει μεταβολή στη χρήση του ακινήτου, και (β) μία τέτοια μεταβολή στη χρήση του ακινήτου θα περιελάβανε την αξιολόγηση του κατά ποσόν το εν λόγω ακίνητο πληροί τα κριτήρια ταξινόμησής του ως επενδυτικό ακίνητο. Η εν λόγω μεταβολή στη χρήση θα πρέπει να υποστηρίζεται από σχετική τεκμηρίωση /αποδεικτικά στοιχεία. Οι τροποποιήσεις έχουν επίδραση στις ενοποιημένες και εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις.

- *ΕΔΔΠΧΑ 22 «Συναλλαγές σε Ξένο Νόμισμα και Προκαταβλητέο Αντάλλαγμα» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)*

Τον Δεκέμβριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση μίας νέας Διερμηνείας, της ΕΔΔΠΧΑ 22. Η εν λόγω Διερμηνεία περιλαμβάνει τις απαιτήσεις σχετικά με τη συναλλαγματική ισοτιμία που θα πρέπει να χρησιμοποιείται κατά την παρουσίαση συναλλαγών σε ξένο νόμισμα (π.χ. συναλλαγές εσόδων) όταν έχει ληφθεί ή δοθεί πληρωμή προκαταβολικά. Η νέα Διερμηνεία έχει επίδραση στις ενοποιημένες και εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις.

7.2 Νέα Πρότυπα, Διερμηνείες, Αναθεωρήσεις και Τροποποιήσεις υφιστάμενων Προτύπων τα οποία δεν έχουν ακόμα τεθεί σε ισχύ ή δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση

Τα ακόλουθα νέα Πρότυπα, Διερμηνείες και τροποποιήσεις Προτύπων έχουν εκδοθεί από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB), αλλά είτε δεν έχουν ακόμη τεθεί σε ισχύ είτε δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- *ΔΠΧΑ 16 «Μισθώσεις» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2019)*

Τον Ιανουάριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση ενός νέου Προτύπου, του ΔΠΧΑ 16. Σκοπός του έργου του IASB ήταν η ανάπτυξη ενός νέου Προτύπου για μισθώσεις που καθορίζει τις αρχές τις οποίες εφαρμόζουν και τα δύο μέρη σε μία σύμβαση - δηλαδή και ο πελάτης («ο μισθωτής») και ο προμηθευτής («ο εκμισθωτής») - για την παροχή σχετικών πληροφοριών για τις μισθώσεις κατά τρόπο που απεικονίζει πιστά αυτές τις συναλλαγές. Για την επίτευξη αυτού του σκοπού, ο μισθωτής θα πρέπει να αναγνωρίσει τα περιουσιακά στοιχεία και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τη μίσθωση. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2019.

- *Τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 9: «Προπληρωθέντα Στοιχεία με Αρνητική Απόδοση» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2019)*

Τον Οκτώβριο του 2017, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΠΧΑ 9. Βάσει των υφιστάμενων απαιτήσεων του ΔΠΧΑ 9, μία οικονομική οντότητα θα επιμετρούσε ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού με αρνητική απόδοση στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, καθώς το χαρακτηριστικό της «αρνητικής απόδοσης» θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι δημιουργεί ενδεχόμενες ταμειακές ροές οι οποίες δεν αποτελούνται μόνο από πληρωμές κεφαλαίου και τόκου. Βάσει των τροποποιήσεων, οι οικονομικές οντότητες επιτρέπεται να επιμετρούν συγκεκριμένα προπληρωτέα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού με αρνητική απόδοση στο αποσβεσμένο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων, εφόσον πληρείται μία συγκεκριμένη προϋπόθεση. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2019.

- *ΕΔΔΠΧΑ 23 «Αβεβαιότητα σχετικά με Χειρισμούς Φόρου Εισοδήματος» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2019)*

Τον Ιούνιο του 2017, το IASB προέβη στην έκδοση μίας νέας Διερμηνείας, της ΕΔΔΠΧΑ 23. Το ΔΛΠ 12 «Φόροι Εισοδήματος» προσδιορίζει τον λογιστικό χειρισμό του τρέχοντος και αναβαλλόμενου φόρου, αλλά δεν προσδιορίζει τον τρόπο με τον οποίο θα πρέπει να αντικατοπτρίζονται οι επιπτώσεις της αβεβαιότητας. Η ΕΔΔΠΧΑ 23 περιλαμβάνει τις επιπρόσθετες του ΔΛΠ 12 απαιτήσεις, προσδιορίζοντας τον τρόπο με τον οποίο θα πρέπει να αντικατοπτρίζονται οι επιπτώσεις της αβεβαιότητας στον λογιστικό χειρισμό των φόρων εισοδήματος Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2019.

- *Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 28: «Μακροπρόθεσμες Συμμετοχές σε Συγγενείς και Κοινοπραξίες» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2019)*

Τον Οκτώβριο του 2017, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΛΠ 28. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι η παροχή διευκρινίσεων σχετικά με τον λογιστικό χειρισμό των μακροπρόθεσμων συμμετοχών σε μία συγγενή ή κοινοπραξία – στις οποίες δεν εφαρμόζεται η μέθοδος της καθαρής θέσης – βάσει του ΔΠΧΑ 9. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2019.

- *Ετήσιες Βελτιώσεις των ΔΠΧΑ – Κύκλος 2015-2017 (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2019)*

Τον Δεκέμβριο του 2017, το IASB προέβη στην έκδοση «Ετήσιες Βελτιώσεις των ΔΠΧΑ – Κύκλος 2015-2017», η οποία αποτελείται από μία σειρά τροποποιήσεων σε ορισμένα Πρότυπα και αποτελεί μέρος του προγράμματος για τις ετήσιες βελτιώσεις στα ΔΠΧΑ. Οι τροποποιήσεις που περιλαμβάνονται στον κύκλο αυτόν είναι οι εξής: **ΔΠΧΑ 3 - ΔΠΧΑ 11:** Συμμετοχικά δικαιώματα που κατείχε προηγουμένως ο αποκτών σε μία από κοινού λειτουργία, **ΔΛΠ 12:** Επιπτώσεις στον φόρο εισοδήματος από πληρωμές για χρηματοοικονομικά μέσα ταξινομημένα ως στοιχεία των ιδίων κεφαλαίων, **ΔΛΠ 23:** Κόστη δανεισμού επιλέξιμα για κεφαλαιοποίηση. Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2019. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις**.** Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- *Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 19: «Τροποποίηση, Περικοπή ή Διακανονισμός Προγράμματος Καθορισμένων Παροχών» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2019)*

Τον Φεβρουάριο του 2018, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΛΠ 19, βάσει των οποίων μία οικονομική οντότητα απαιτείται να χρησιμοποιεί επικαιροποιημένες αναλογιστικές παραδοχές κατά τον προσδιορισμό του κόστους τρέχουσας υπηρεσίας και του καθαρού τόκου για την εναπομένουσα περίοδο μετά την τροποποίηση, την περικοπή ή τον διακανονισμό ενός προγράμματος καθορισμένων παροχών. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι η ενίσχυση της κατανόησης των οικονομικών καταστάσεων και η παροχή περισσότερο χρήσιμων πληροφοριών στους χρήστες αυτών. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις**.** Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- *Αναθεώρηση του Εννοιολογικού Πλαισίου της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2020)*

Τον Μάρτιο του 2018, το IASB προέβη στην αναθεώρηση του Εννοιολογικού Πλαισίου της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, σκοπός της οποίας ήταν η ενσωμάτωση σημαντικών θεμάτων τα οποία δεν καλύπτονταν, καθώς επίσης και η επικαιροποίηση και παροχή διευκρινίσεων σε σχέση με συγκεκριμένες καθοδηγήσεις. Το αναθεωρημένο Εννοιολογικό Πλαίσιο της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς περιλαμβάνει ένα νέο κεφάλαιο σχετικά με την επιμέτρηση, στο οποίο αναλύεται η έννοια της επιμέτρησης, συμπεριλαμβανομένων παραγόντων που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά την επιλογή μίας βάσης επιμέτρησης, θέματα σχετικά με την παρουσίαση και γνωστοποίηση στις Οικονομικές Καταστάσεις και καθοδήγηση αναφορικά με την αποαναγνώριση στοιχείων του ενεργητικού και υποχρεώσεων από τις Οικονομικές Καταστάσεις. Περαιτέρω, το αναθεωρημένο Εννοιολογικό Πλαίσιο της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς περιλαμβάνει βελτιωμένους ορισμούς των στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων, καθοδήγηση που υποβοηθά την εφαρμογή των εν λόγω ορισμών, επικαιροποίηση των κριτηρίων για την αναγνώριση των στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων, καθώς επίσης και διευκρινίσεις σε σημαντικούς τομείς, όπως οι ρόλοι της διαχείρισης, της συντηρητικότητας και της αβεβαιότητας κατά την επιμέτρηση στην χρηματοοικονομική πληροφόρηση. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις**.** Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- *Τροποποιήσεις στις Αναφορές του Εννοιολογικού Πλαισίου της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2020)*

Τον Μάρτιο του 2018, το IASB προέβη στην έκδοση Τροποποιήσεων στις Αναφορές του Εννοιολογικού Πλαισίου της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, σε συνέχεια της αναθεώρησής του. Ορισμένα Πρότυπα περιλαμβάνουν ρητές αναφορές σε προγενέστερες εκδόσεις του Εννοιολογικού Πλαισίου της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι η επικαιροποίηση των ως άνω αναφορών και η υποστήριξη για τη μετάβαση στο αναθεωρημένο Εννοιολογικό Πλαίσιο της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις**.** Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- *Τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 3: «Ορισμός μίας Επιχείρησης» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2020)*

Τον Οκτώβριο του 2018, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΠΧΑ 3 προκειμένου να βελτιώσει τον ορισμό μίας επιχείρησης. Οι τροποποιήσεις θα βοηθήσουν τις εταιρείες να προσδιορίσουν αν μία απόκτηση αποτελεί συνένωση επιχειρήσεων ή απόκτηση στοιχείων του ενεργητικού. Ο τροποποιημένος ορισμός επισημαίνει ότι η εκροή μίας επιχείρησης είναι να παρέχει αγαθά και υπηρεσίες στους πελάτες, ενώ ο προγενέστερος ορισμός εστίαζε στις αποδόσεις υπό τη μορφή μερισμάτων, χαμηλότερου κόστους ή άλλων οικονομικών οφελών στους επενδυτές και σε τρίτους. Επιπλέον της τροποποίησης του ορισμού της επιχείρησης, το IASB μέσω της εν λόγω έκδοσης παρέχει συμπληρωματική καθοδήγηση. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- *Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 1 και στο ΔΛΠ 8: «Ορισμός του Ουσιώδους» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2020)*

Τον Οκτώβριο του 2018, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων στον ορισμό του ουσιώδους, προκειμένου να καταστεί ευκολότερο για τις εταιρείες να προβούν σε άσκηση κρίσης σχετικά με το ουσιώδες μέγεθος. Ο ορισμός του ουσιώδους βοηθά τις εταιρείες να αποφασίσουν ποιες πληροφορίες θα πρέπει να περιληφθούν στις Οικονομικές τους Καταστάσεις. Ο νέος ορισμός τροποποιεί το ΔΛΠ 1 και το ΔΛΠ 8. Οι τροποποιήσεις αποσαφηνίζουν τον ορισμό του ουσιώδους και πώς αυτός θα πρέπει να εφαρμοστεί, συμπεριλαμβάνοντας στον ορισμό καθοδήγηση η οποία μέχρι τώρα περιλαμβανόταν σε άλλα Πρότυπα. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- *ΔΠΧΑ 17 «Ασφαλιστικές Συμβάσεις» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2021)*

Τον Μάιο του 2017, το IASB προέβη στην έκδοση ενός νέου Προτύπου, του ΔΠΧΑ 17, το οποίο αντικαθιστά ένα ενδιάμεσο Πρότυπο, το ΔΠΧΑ 4. Σκοπός του έργου του IASB ήταν η ανάπτυξη ενός ενιαίου Προτύπου βασισμένου στις αρχές (principle-based standard) για τον λογιστικό χειρισμό όλων των τύπων ασφαλιστικών συμβάσεων, συμπεριλαμβανομένων και των συμβάσεων αντασφάλισης που κατέχει ένας ασφαλιστικός φορέας. Ένα ενιαίο Πρότυπο βασισμένο στις αρχές θα ενισχύσει τη συγκρισιμότητα της χρηματοοικονομικής αναφοράς μεταξύ οικονομικών οντοτήτων, δικαιοδοσιών και κεφαλαιαγορών. Το ΔΠΧΑ 17 καθορίζει τις απαιτήσεις που θα πρέπει να εφαρμόζει μία οικονομική οντότητα στη χρηματοοικονομική πληροφόρηση που σχετίζεται με ασφαλιστικές συμβάσεις που εκδίδει και συμβάσεις αντασφάλισης που κατέχει. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία**.** Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

8. Πληροφόρηση κατά κανάλι διανομής

Κατά την 31η Δεκεμβρίου 2018 οι πωλήσεις της μητρικής εταιρείας διαχωρίζονται σε δύο βασικά κανάλια διανομής:

1. Πωλήσεις Εσωτερικού
2. Πωλήσεις Εξωτερικού

Οι πωλήσεις στο εσωτερικό ουσιαστικά χωρίζονται σε δύο τομείς, τον Δημόσιο Τομέα (Δημόσια / Στρατιωτικά Νοσοκομεία, Ασφαλιστικοί Οργανισμοί) και τον Ιδιωτικό Τομέα (Ιδιωτικές Κλινικές, Φαρμακαποθήκες, Φαρμακεία). Οι κύριοι τομείς πωλήσεων στο Εσωτερικό είναι τα Παραγόμενα Φάρμακα, τα Εισαγόμενα Φάρμακα και τα Ιατροτεχνολογικά Προϊόντα.

Στο Εξωτερικό, η διεθνής δραστηριότητα της μητρικής DEMO ABEE την έχει οδηγήσει στο να εξάγει το 81% των τεμαχίων που παράγει και να διατηρεί για αρκετά χρόνια μερίδια αγοράς της τάξεως του 30% σε πολλές χώρες. Αναλυτικότερα στον παρακάτω πίνακα, παρουσιάζονται οι πωλήσεις της Εταιρείας στην Ελλάδα και το εξωτερικό για τα έτη 2018 και 2017.

Πωλήσεις	2018	2017	% Συμμετοχ. 2018	% Συμμετοχ. 2017
Πωλήσεις Εσωτερικού	**82.862**	**84.935**	**59,95%**	**62,48%**
Προϊόντα	38.118	36.945	**27,58%**	27,18%
Εμπορεύματα	42.046	44.821	30,42%	32,97%
Υπηρεσίες	2.060	2.401	1,49%	1,77%
Λοιπά	638	768	0,46%	0,57%
Πωλήσεις Εξωτερικού	**55.353**	**51.003**	**40,05%**	**37,52%**
Προϊόντα	51.577	46.955	37,32%	34,54%
Εμπορεύματα	3.158	2.449	2,28%	1,80%
Υπηρεσίες	618	1.600	0,45%	1,18%
Λοιπά	0,00	0,00	0,00%	0,00%
Σύνολο	**138.215**	**135.938**	**100,00%**	**100,00%**

Πίνακας 1: Πωλήσεις σε χιλ. € DEMO 2018 vs. 2017

Οι πωλήσεις της θυγατρικής εταιρείας DEMO Pharmaceuticals GmbH το 2018 ποσού €3.548 χιλ. αφορούν στο σύνολο τους την τοπική αγορά στη Γερμανία.

9. Σημειώσεις στις Οικονομικές καταστάσεις

9.1. Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία

Ο Όμιλος

	Γήπεδα - Οικόπεδα	Κτίρια	Μηχανήματα	Μεταφορικά μέσα	Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	ΣΥΝΟΛΟ
			ΑΞΙΑ ΚΤΗΣΗΣ			
Αξία έναρξης 1/1/2017	**9.875.000,00**	**57.037.299,02**	**70.095.643,63**	**813.007,67**	**7.740.509,40**	**145.561.459,72**
Προσθήκες	50.000,00	637.166,52	3.372.983,74	83.815,00	804.085,14	**4.948.050,40**
Μειώσεις	0,00	0,00	-208.400,67	-112.691,36	-11.760,51	**-332.852,54**
Λοιπές προσαρμογές	0,00	0,00	23.920,06	-17.997,06	-202.503,63	**-196.580,63**
Αξία έναρξης 1/1/2018	**9.925.000,00**	**57.674.465,54**	**73.284.146,76**	**766.134,25**	**8.330.330,40**	**149.980.076,95**
Προσθήκες	201.613,39	2.021.077,24	13.235.949,40	98.809,80	812.986,58	**16.370.436,41**
Μειώσεις	0,00	-200,00	-526.525,14	-153.182,91	-654,30	**-680.562,35**
Λοιπές προσαρμογές	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**0,00**
Σύνολο 31/12/2018	**10.126.613,39**	**59.695.342,78**	**85.993.571,02**	**711.761,14**	**9.142.662,68**	**166.350.513,36**
			ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ			
Αξία έναρξης 1/1/2017	**0,00**	**-21.038.131,45**	**-44.360.562,60**	**-652.505,19**	**-5.672.946,12**	**-71.724.145,36**
Προσθήκες (-)	0,00	-997.717,63	-2.456.303,91	-43.797,29	-575.064,15	**-4.072.882,98**
Μειώσεις	0,00	0,00	56.702,02	112.691,32	11.760,31	**181.153,65**
Λοιπές προσαρμογές	0,00	0,00	-23.920,06	17.997,06	202.503,63	**196.580,63**
Αξία έναρξης 1/1/2018	**0,00**	**-22.035.849,08**	**-46.784.084,55**	**-565.614,10**	**-6.033.746,33**	**-75.419.294,06**
Προσθήκες (-)	0,00	-1.026.456,15	-2.868.588,05	-37.449,63	-625.195,47	**-4.557.689,30**
Μειώσεις	0,00	0,00	62.419,31	69.484,22	0,00	**131.903,53**
Λοιπές προσαρμογές	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**0,00**
Σύνολο 31/12/2018	**0,00**	**-23.062.305,23**	**-49.590.253,29**	**-533.579,51**	**-6.658.941,80**	**-79.845.079,83**
Αναπόσβεστη αξία 31/12/2017	**9.925.000,00**	**35.638.616,46**	**26.500.062,21**	**200.520,15**	**2.296.584,07**	**74.560.782,89**
Αναπόσβεστη αξία 31/12/2018	**10.126.613,39**	**36.633.037,55**	**36.403.317,73**	**178.181,63**	**2.483.720,88**	**85.824.871,18**

Η Εταιρεία

	Γήπεδα - Οικόπεδα	Κτίρια	Μηχανήματα	Μεταφορικά μέσα	Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	ΣΥΝΟΛΟ
			ΑΞΙΑ ΚΤΗΣΗΣ			
Αξία έναρξης 1/1/2017	**9.875.000,00**	**57.037.299,02**	**70.095.643,63**	**813.007,67**	**7.735.470,56**	**145.556.420,88**
Προσθήκες	50.000,00	637.166,52	3.372.983,74	83.815,00	804.085,14	**4.948.050,40**
Μειώσεις	0,00	0,00	-208.400,67	-112.691,36	-11.760,51	**-332.852,54**
Λοιπές προσαρμογές	0,00	0,00	23.920,06	-17.997,06	-202.503,63	**-196.580,63**
Αξία έναρξης 1/1/2018	**9.925.000,00**	**57.674.465,54**	**73.284.146,76**	**766.134,25**	**8.325.291,56**	**149.975.038,11**
Προσθήκες	201.613,39	2.021.077,24	13.235.949,40	98.809,80	811.667,58	**16.369.117,41**
Μειώσεις	0,00	-200,00	-526.525,14	-153.182,91	-654,30	**-680.562,35**
Λοιπές προσαρμογές	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**0,00**
Σύνολο 31/12/2018	**10.126.613,39**	**59.695.342,78**	**85.993.571,02**	**711.761,14**	**9.136.304,84**	**165.663.593,17**
			ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ			
Αξία έναρξης 1/1/2017	**0,00**	**-21.038.131,45**	**-44.360.562,60**	**-652.505,19**	**-5.670.613,59**	**-71.721.812,83**
Προσθήκες (-)	0,00	-997.717,63	-2.456.303,91	-43.797,29	-574.578,20	**-4.072.397,03**
Μειώσεις	0,00	0,00	56.702,02	112.691,32	11.760,31	**181.153,65**
Λοιπές προσαρμογές	0,00	0,00	-23.920,06	17.997,06	202.503,63	**196.580,63**
Αξία έναρξης 1/1/2018	**0,00**	**-22.035.849,08**	**-46.784.084,55**	**-565.614,10**	**-6.030.927,85**	**-75.416.475,58**
Προσθήκες (-)	0,00	-1.026.456,15	-2.868.588,05	-37.449,63	-624.624,96	**-4.557.118,79**
Μειώσεις	0,00	0,00	62.419,31	69.484,22	0,00	**131.903,53**
Λοιπές προσαρμογές	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**0,00**
Σύνολο 31/12/2018	**0,00**	**-23.062.305,23**	**-49.590.253,29**	**-533.579,51**	**-6.655.552,81**	**-79.841.690,84**
Αναπόσβεστη αξία 31/12/2017	**9.925.000,00**	**35.638.616,46**	**26.500.062,21**	**200.520,15**	**2.294.363,71**	**74.558.562,53**
Αναπόσβεστη αξία 31/12/2018	**10.126.613,39**	**36.633.037,55**	**36.403.317,73**	**178.181,63**	**2.480.752,03**	**85.821.902,33**

Η εταιρεία έχει νόμιμους τίτλους κυριότητας επί των περιουσιακών της στοιχείων και δεν υπάρχουν εμπράγματα ή άλλα βάρη, πέρα από αυτά που αναφέρονται στη σημείωση 9.25.3.

9.2. Άυλα περιουσιακά στοιχεία

Ο Όμιλος

	Λογισμικά	Εσωτερικά δημιουργούμενα άυλα	Δικαιώματα	ΣΥΝΟΛΟ
		ΑΞΙΑ ΚΤΗΣΗΣ		
Αξία έναρξης 1/1/2017	**2.173.712,67**	**3.806.008,45**	**10.801.637,11**	**16.781.358,23**
Προσθήκες	120.739,54	0,00	1.843.077,20	1.963.816,74
Μειώσεις	0,00	0,00	-11.236,59	-11.236,59
Λοιπές προσαρμογές	0,00	0,00	0,00	0,00
Αξία έναρξης 1/1/2018	**2.294.452,21**	**3.806.008,45**	**12.633.477,72**	**18.733.938,38**
Προσθήκες	174.942,11	0,00	1.693.543,48	1.868.485,59
Μειώσεις	-4.125,00	0,00	-5.454,84	-9.579,84
Λοιπές προσαρμογές	0,00	0,00	0,00	0,00
Σύνολο 31/12/2018	**2.465.269,32**	**3.806.008,45**	**14.321.566,36**	**20.592.844,13**
		ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ		
Αξία έναρξης 1/1/2017	**-1.931.502,39**	**-1.266.221,81**	**-3.571.593,25**	**-6.769.317,45**
Προσθήκες	-166.177,78	-253.978,68	-785.601,85	-1.205.758,31
Μειώσεις	0,00	0,00	0,00	0,00
Λοιπές προσαρμογές	0,00	0,00	0,00	0,00
Αξία έναρξης 1/1/2018	**-2.097.680,17**	**-1.520.200,49**	**-4.357.195,10**	**-7.975.075,76**
Προσθήκες	-132.964,05	-253.978,65	-961.908,12	-1.348.850,82
Μειώσεις	0,00	0,00	0,00	0,00
Λοιπές προσαρμογές	0,00	0,00	0,00	0,00
Σύνολο 31/12/2018	**-2.230.644,22**	**-1.774.179,14**	**-5.319.103,22**	**-9.323.926,58**
Αναπόσβεστο υπόλοιπο 31/12/2017	**196.772,04**	**2.285.807,96**	**8.276.282,62**	**10.758.862,62**
Αναπόσβεστο υπόλοιπο 31/12/2018	**234.625,10**	**2.031.829,31**	**9.002.463,14**	**11.268.917,55**

Η Εταιρεία

	Λογισμικά	Εσωτερικά δημιουργούμενα άυλα	Δικαιώματα	ΣΥΝΟΛΟ
		ΑΞΙΑ ΚΤΗΣΗΣ		
Αξία έναρξης 1/1/2017	**2.163.706,47**	**3.806.008,45**	**10.801.637,11**	**16.771.352,03**
Προσθήκες	120.739,54	0,00	1.843.077,20	1.963.816,74
Μειώσεις	0,00	0,00	-11.236,59	-11.236,59
Λοιπές προσαρμογές	0,00	0,00	0,00	0,00
Αξία έναρξης 1/1/2018	**2.284.446,01**	**3.806.008,45**	**12.633.477,72**	**18.723.932,18**
Προσθήκες	174.942,11	0,00	1.693.543,48	1.868.485,59
Μειώσεις	-4.125,00	0,00	-5.454,84	-9.579,84
Λοιπές προσαρμογές	0,00	0,00	0,00	0,00
Σύνολο 31/12/2018	**2.455.263,12**	**3.806.008,45**	**14.321.566,36**	**20.582.837,93**
		ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ		
Αξία έναρξης 1/1/2017	**-1.928.333,76**	**-1.266.221,81**	**-3.571.593,25**	**-6.766.148,82**
Προσθήκες	-164.176,54	-253.978,68	-785.601,85	-1.203.757,07
Μειώσεις	0,00	0,00	0,00	0,00
Λοιπές προσαρμογές	0,00	0,00	0,00	0,00
Αξία έναρξης 1/1/2018	**-2.092.510,30**	**-1.520.200,49**	**-4.357.195,10**	**-7.969.905,89**
Προσθήκες	-130.962,81	-253.978,65	-961.908,12	-1.346.849,58
Μειώσεις	0,00	0,00	0,00	0,00
Λοιπές προσαρμογές	0,00	0,00	0,00	0,00
Σύνολο 31/12/2018	**-2.223.473,11**	**-1.774.179,14**	**-5.319.103,22**	**-9.316.755,47**
Αναπόσβεστο υπόλοιπο 31/12/2017	**191.935,71**	**2.285.807,96**	**8.276.282,62**	**10.754.026,29**
Αναπόσβεστο υπόλοιπο 31/12/2018	**231.790,01**	**2.031.829,31**	**9.002.463,14**	**11.266.082,46**

9.3. Προκαταβολές ακινητοποιήσεων

Οι προκαταβολές ακινητοποιήσεων αναλύονται ως ακολούθως :

ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΕΣ ΑΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΕΩΝ	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΕΣ ΠΑΓΙΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ	7.021.932,86	11.180.346,86	7.021.932,86	11.180.346,86
ΑΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΥΠΟ ΕΚΤΕΛΕΣΗ / ΚΤΙΡΙΩΝ	4.900.309,90	1.571.842,58	4.900.309,90	1.571.842,58
	11.922.242,76	**12.752.189,44**	**11.922.242,76**	**12.752.189,44**

9.4. Λοιπές Μακροπρόθεσμες Απαιτήσεις

Οι μακροπρόθεσμες απαιτήσεις αντιπροσωπεύουν απαιτήσεις που θα εισπραχθούν μετά το τέλος του επόμενου έτους και αναλύονται ως ακολούθως:

	Ο Όμιλος		Η εταιρεία	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
ΟΜΟΛΟΓΑ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ	98.665,28	98.665,28	98.665,28	98.665,28
ΔΟΘΕΙΣΕΣ ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ	141.147,40	141.147,40	141.147,40	141.147,40
	239.812,68	**239.812,68**	**239.812,68**	**239.812,68**

9.5. Συμμετοχές

Η εταιρεία έχει ιδρύσει στην Γερμανία κατά 100% θυγατρική εταιρεία με την επωνυμία «Demo Pharmaceuticals GmbH», με σκοπό την είσοδο της στην Γερμανική αγορά φαρμάκου. Την 31/12/2018 η αξία της συμμετοχής είναι πλήρως απομειωμένη.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ	Ο Όμιλος		Η εταιρεία	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ-ΚΟΣΤΟΣ ΚΤΗΣΗΣ	0,00	0,00	717.000,00	717.000,00
ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ-ΖΗΜΙΑ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗΣ	0,00	0,00	-717.000,00	-717.000,00
	0,00	**0,00**	**0,00**	**0,00**

9.6. Αποθέματα

Τα αποθέματα του Ομίλου και της Εταιρείας αναλύονται ως ακολούθως :

	Ο Όμιλος		Η εταιρεία	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΑ	6.883.909,26	7.873.072,65	6.877.996,31	7.852.017,20
ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΕΤΟΙΜΑ & ΗΜΙΤΕΛΗ	9.785.426,06	7.842.578,44	9.785.426,06	7.842.578,44
ΠΡΩΤΕΣ ΚΑΙ ΒΟΗΘΗΤΙΚΕΣ ΥΛΕΣ	17.806.103,52	17.922.345,79	17.806.103,52	17.922.345,79
ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΕΣ ΓΙΑ ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ	0,00	58.233,72	0,00	58.233,72
	34.475.438,84	**33.696.230,60**	**34.469.525,89**	**33.675.175,15**

Επί των αποθεμάτων δεν υφίστανται εμπράγματα ή άλλα βάρη.

9.7. Πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις

Οι πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις του Ομίλου και της Εταιρείας αναλύονται ως παρακάτω:

ΠΕΛΑΤΕΣ & ΛΟΙΠΕΣ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ	Ο Όμιλος		Η εταιρεία	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
ΠΕΛΑΤΕΣ	42.840.109,85	42.492.075,20	43.010.927,66	42.817.840,71
ΓΡΑΜΜΑΤΙΑ ΕΙΣΠΡΑΚΤΕΑ	0,00	3.728,96	0,00	3.728,96
ΕΠΙΤΑΓΕΣ ΕΙΣΠΡΑΚΤΕΕΣ (ΜΕΤ/ΝΕΣ)	3.657.494,33	2.925.497,61	3.657.494,33	2.925.497,61
ΕΠΙΤΑΓΕΣ ΕΙΣΠΡΑΚΤΕΕΣ (ΜΕΤ/ΝΕΣ) ΣΕ ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΣΗ	1.412.083,78	1.386.709,39	1.412.083,78	1.386.709,39
ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΕΠΙΣΦΑΛΕΙΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ	-2.718.745,36	-1.725.815,69	-2.718.745,36	-1.725.815,69
	45.190.942,60	**45.082.195,47**	**45.361.760,41**	**45.407.960,98**

Οι λογιστικές αξίες κατά την ημερομηνία του ισολογισμού προσεγγίζουν τις εύλογες αξίες και όλα τα υπόλοιπα είναι σε ευρώ.

ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΠΡΟΒΛΕΨΗΣ ΓΙΑ ΕΠΙΣΦΑΛΕΙΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ

	Ο Όμιλος		Η εταιρεία	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Υπόλοιπο έναρξης περιόδου πριν την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9	**-1.725.815,69**	**-1.744.284,44**	**-1.725.815,69**	**-1.744.284,44**
Επίδραση από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9	-725.801,50	0,00	-725.801,50	0,00
Υπόλοιπο έναρξης περιόδου μετά την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9	**-2.451.617,19**	**-1.744.284,44**	**-2.451.617,19**	**-1.744.284,44**
Διενέργεια επιπλέον προβλέψεων	-267.128,17	0,00	-267.128,17	0,00
Αντιστροφή Αχρησιμοποίητων Προβλέψεων	0,00	18.468,75	0,00	18.468,75
Υπόλοιπο τέλους περιόδου	**-2.718.745,36**	**-1.725.815,69**	**-2.718.745,36**	**-1.725.815,69**

9.8. Χρηματοοικονομικά Μέσα

31/12/2018

Στοιχεία ενεργητικού όπως εμφανίζονται στην κατάσταση οικονομικής θέσης

Ο Όμιλος	**Δάνεια και απαιτήσεις**	**Χρηματοοικονομικά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία τους μέσω της κατάστασης αποτελεσμάτων**	**Σύνολο**
Απαιτήσεις από πελάτες και λοιπές απαιτήσεις	55.124.772,61	0,00	55.124.772,61
Χρηματοοικονομικά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	0,00	4.663.698,84	4.663.698,84
Ταμιακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	23.500.556,43	0,00	23.500.556,43
Σύνολο	**78.625.329,04**	**4.663.698,84**	**83.289.027,88**

31/12/2017

Στοιχεία ενεργητικού όπως εμφανίζονται στην κατάσταση οικονομικής θέσης

Ο Όμιλος	**Δάνεια και απαιτήσεις**	**Χρηματοοικονομικά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία τους μέσω της κατάστασης αποτελεσμάτων**	**Σύνολο**
Απαιτήσεις από πελάτες και λοιπές απαιτήσεις	60.560.332,23	0,00	60.560.332,23
Χρηματοοικονομικά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	0,00	835.622,20	835.622,20
Ταμιακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	30.303.838,28	0,00	30.303.838,28
Σύνολο	**90.864.170,51**	**835.622,20**	**91.699.792,71**

31/12/2018

Στοιχεία υποχρεώσεων όπως εμφανίζονται στην κατάσταση οικονομικής θέσης

Ο Όμιλος	**Υποχρεώσεις αποτιμώμενες στην εύλογη αξία τους μέσω της κατάστασης αποτελεσμάτων**	**Λοιπές χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις**	**Σύνολο**
Δάνεια	0,00	53.947.655,94	53.947.655,94
Προμηθευτές & λοιπές υποχρεώσεις (εκτός από υποχρεώσεις που προβλέπονται από το νόμο)	0,00	43.109.128,98	43.109.128,98
Σύνολο	**0,00**	**97.056.784,92**	**97.056.784,92**

31/12/2017

Στοιχεία υποχρεώσεων όπως εμφανίζονται στην κατάσταση οικονομικής θέσης

Ο Όμιλος	**Υποχρεώσεις αποτιμώμενες στην εύλογη αξία τους μέσω της κατάστασης αποτελεσμάτων**	**Λοιπές χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις**	**Σύνολο**
Δάνεια	0,00	59.482.644,67	59.482.644,67
Προμηθευτές & λοιπές υποχρεώσεις (εκτός από υποχρεώσεις που προβλέπονται από το νόμο)	0,00	49.041.022,10	49.041.022,10
Σύνολο	**0,00**	**108.523.666,77**	**108.523.666,77**

31/12/2018

Στοιχεία ενεργητικού όπως εμφανίζονται στην κατάσταση οικονομικής θέσης

Η Εταιρεία	Δάνεια και απαιτήσεις	Χρηματοοικονομικά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία τους μέσω της κατάστασης αποτελεσμάτων	Σύνολο
Απαιτήσεις από πελάτες και λοιπές απαιτήσεις	54.852.881,47	0,00	54.852.881,47
Χρηματοοικονομικά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	0,00	4.663.698,84	4.663.698,84
Ταμιακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	23.281.864,09	0,00	23.281.864,09
Σύνολο	**78.134.745,56**	**4.663.698,84**	**82.798.444,40**

31/12/2017

Στοιχεία ενεργητικού όπως εμφανίζονται στην κατάσταση οικονομικής θέσης

Η Εταιρεία	Δάνεια και απαιτήσεις	Χρηματοοικονομικά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία τους μέσω της κατάστασης αποτελεσμάτων	Σύνολο
Απαιτήσεις από πελάτες και λοιπές απαιτήσεις	60.864.914,06	0,00	60.864.914,06
Χρηματοοικονομικά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	0,00	835.622,20	835.622,20
Ταμιακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	30.002.900,89	0,00	30.002.900,89
Σύνολο	**90.867.814,95**	**835.622,20**	**91.703.437,15**

31/12/2018

Στοιχεία υποχρεώσεων όπως εμφανίζονται στην κατάσταση οικονομικής θέσης

Η Εταιρεία	Υποχρεώσεις αποτιμώμενες στην εύλογη αξία τους μέσω της κατάστασης αποτελεσμάτων	Λοιπές χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις	Σύνολο
Δάνεια	0,00	53.947.655,94	53.947.655,94
Προμηθευτές & λοιπές υποχρεώσεις (εκτός από υποχρεώσεις που προβλέπονται από το νόμο)	0,00	41.539.514,38	41.539.514,38
Σύνολο	**0,00**	**95.487.170,32**	**95.487.170,32**

31/12/2017

Στοιχεία υποχρεώσεων όπως εμφανίζονται στην κατάσταση οικονομικής θέσης

Η Εταιρεία	Υποχρεώσεις αποτιμώμενες στην εύλογη αξία τους μέσω της κατάστασης αποτελεσμάτων	Λοιπές χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις	Σύνολο
Δάνεια	0,00	59.482.644,67	59.482.644,67
Προμηθευτές & λοιπές υποχρεώσεις (εκτός από υποχρεώσεις που προβλέπονται από το νόμο)	0,00	48.838.062,82	48.838.062,82
Σύνολο	**0,00**	**108.320.707,49**	**108.320.707,49**

9.9. Λοιπές απαιτήσεις

Οι λοιπές απαιτήσεις του Ομίλου και της Εταιρείας αναλύονται ως παρακάτω:

ΛΟΙΠΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ	Ο Όμιλος		Η εταιρεία	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
ΕΛΛ.ΔΗΜΟΣΙΟ-ΠΡΟΚ.& ΠΑΡ.ΦΟΡΟΙ	6.297.666,23	11.077.156,61	5.870.999,46	11.077.156,61
ΛΟΙΠΟΙ ΧΡΕΩΣΤΕΣ ΔΙΑΦΟΡΟΙ	3.517.692,84	3.646.795,89	3.517.692,84	3.646.795,89
ΔΑΝΕΙΑ ΣΤΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ	13.742,73	10.352,73	13.742,73	10.352,73
ΜΕΤΟΧΕΣ	251.708,84	835.622,20	251.708,84	835.622,20
ΧΡΕΩΣΤΙΚΑ.ΥΠΟΛΟΙΠΑ ΠΙΣΤΩΤΩΝ	1.955,59	34.601,94	0,00	32.646,35
ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΕΣ ΣΕ ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΕΣ	267.675,77	513.665,39	253.589,18	494.437,27
ΠΡΟΠΛΗΡΩΘΕΝΤΑ ΕΞΟΔΑ	0,00	188.294,22	0,00	188.294,22
ΕΣΟΔΑ ΧΡΗΣΕΩΣ ΕΙΣΠΡΑΚΤΕΑ	0,00	93.637,37	0,00	93.637,37
ΕΞΟΔΑ ΕΠΟΜΕΝΩΝ ΧΡΗΣΕΩΝ	81.265,47	91.881,92	81.265,47	91.881,92
ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟ ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΟ	4.411.990,00	0,00	4.411.990,00	0,00
ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΕΠΙΣΦΑΛΕΙΣ ΧΡΕΩΣΤΕΣ	-246.168,61	-178.249,28	-246.168,61	-178.249,28
	14.597.528,86	**16.313.758,99**	**14.154.819,91**	**16.292.575,28**

ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΠΡΟΒΛΕΨΗΣ ΓΙΑ ΕΠΙΣΦΑΛΕΙΣ ΧΡΕΩΣΤΕΣ

	Ο Όμιλος		Η εταιρεία	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Υπόλοιπο έναρξης περιόδου	**-178.249,28**	**-178.249,28**	**-178.249,28**	**-178.249,28**
Διενέργεια επιπλέον προβλέψεων	-67.919,33	0,00	-67.919,33	0,00
Αντιστροφή Αχρησιμοποίητων Προβλέψεων	0,00	0,00	0,00	0,00
Υπόλοιπο τέλους περιόδου	**-246.168,61**	**-178.249,28**	**-246.168,61**	**-178.249,28**

Μεταξύ των απαιτήσεων από το Ελληνικό Δημόσιο το 2018, περιλαμβάνεται απαίτηση Φ.Π.Α. ποσού €1.488.590,33. Βάσει αίτησης της μητρικής εταιρείας προς το Ελληνικό Δημόσιο, έχει ήδη εγκριθεί η επιστροφή ποσού €1.300.000,00, το οποίο και εισπράχθηκε εντός του 2019.

Επίσης το 2018 περιλαμβάνονται προκαταβεβλημένοι και παρακρατημένοι φόροι εισοδήματος της μητρικής εταιρείας ποσού €369.810,72, έναντι €5.055.763,28 της προηγούμενης χρήσης.

Στο κονδύλι «Λοιποί χρεώστες διάφοροι» περιλαμβάνεται ποσό ύψους €2.359.789,55, που αφορά προκαταβολές σε προμηθευτές.

Η μητρική εταιρεία έχει στην κατοχή της μετοχές εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αθηνών που κατά την 31/12/2018 έχουν αποτιμηθεί στην εύλογη αξία €251.708,84. Η τρέχουσα αξία έχει υπολογιστεί με βάση την τελευταία τιμή κλεισίματος του Χρηματιστηρίου την 31/12/2018.

Το επενδυτικό χαρτοφυλάκιο ποσού €4.411.990,00 αφορά επενδύσεις σε μετοχικούς τίτλους, ομόλογα κι αμοιβαία κεφάλαια, μέσω διαχείρισης χαρτοφυλακίου από τον επενδυτικό οίκο Bedrock και σχετικής σύμβασης με την Τράπεζα UBS, κι έχει αποτιμηθεί με ημερομηνία αποτίμησης την 31/12/2018.

9.10. Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα

	Ο Όμιλος		Η εταιρεία	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
ΤΑΜΕΙΟ	12.247,14	7.402,61	12.247,14	7.402,61
ΚΑΤΑΘ.ΟΨΕΩΣ & ΠΡΟΘΕΣΜΙΑΣ	23.488.309,29	30.296.435,67	23.269.616,95	29.995.498,28
	23.500.556,43	**30.303.838,28**	**23.281.864,09**	**30.002.900,89**

Οι καταθέσεις σε τράπεζες τοκίζονται με κυμαινόμενα επιτόκια που βασίζονται στα επιτόκια καταθέσεων τραπεζών.

9.11. Μετοχικό κεφάλαιο

	31/12/2018	31/12/2017
ΚΑΤΑΒΛ.ΚΕΦΑΛΑΙΟ	31.908.992,13	31.908.992,13
	31.908.992,13	**31.908.992,13**

Το μετοχικό κεφάλαιο της μητρικής εταιρείας ανέρχεται σε €31.908.992,13 και διαιρείται σε 10.890.441 ονομαστικές μετοχές των €2,93. Όλες οι εκδοθείσες μετοχές έχουν εξοφληθεί πλήρως.

9.12. Αποθεματικά

ΛΟΙΠΑ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ	Ο Όμιλος		Η εταιρεία	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
ΤΑΚΤΙΚΟ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟ	1.230.177,86	695.445,98	1.230.177,86	695.445,98
ΑΦΟΡΟΛΟΓΗΤΑ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ ΕΙΔ.ΔΙΑΤ.ΝΟΜΩΝ	2.799.592,88	2.799.592,88	2.799.592,88	2.799.592,88
ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟ ΑΝΑΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ	-510.715,29	-1.463.564,35	-510.715,29	-1.463.564,35
ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟ ΑΠΌ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΠΑΓΙΩΝ ΣΤΗΝ ΕΥΛΟΓΗ ΑΞΙΑ	34.654.589,62	34.654.589,62	34.654.589,62	34.654.589,62
	38.173.645,07	**36.686.064,13**	**38.173.645,07**	**36.686.064,13**

9.12.1 Τακτικό Αποθεματικό

Σύμφωνα με την ελληνική εμπορική νομοθεσία, οι εταιρείες υποχρεούνται, από τα κέρδη της χρήσης, να σχηματίσουν το 5% σαν τακτικό αποθεματικό μέχρις ότου αυτό φτάσει το ένα τρίτο του καταβλημένου μετοχικού τους κεφαλαίου.

9.12.2 Αποθεματικό από αποτίμηση παγίων στην εύλογη αξία

Οι εδαφικές εκτάσεις και τα κτίρια έχουν αποτιμηθεί κατά την 1η Ιανουαρίου 2010 στις εύλογες αξίες. Καθώς η Εταιρεία έχει υιοθετήσει τα ΔΠΧΑ για πρώτη φορά αυτές οι εύλογες αξίες έχουν χρησιμοποιηθεί ως τεκμαρτό κόστος σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ. Η αποτίμηση σε εύλογη αξία πραγματοποιήθηκε από ανεξάρτητους εκτιμητές και το πλεόνασμα της παραπάνω αναπροσαρμογής κατά την ημερομηνία μετατροπής καταγράφηκε σε ξεχωριστό λογαριασμό στην καθαρή θέση, δηλαδή στο αποθεματικό εύλογης αξίας. Το ποσό του αποθεματικού κατά την 31η Δεκεμβρίου 2018 είναι €34.654.589,62.

Η Εταιρεία δεν έχει πρόθεση να διανείμει αυτά τα αποθεματικά και, κατ' αντιστοιχία, δεν έχει προβεί σε προβλέψεις για υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους για οποιονδήποτε φόρο καταστεί πληρωτέος σε περίπτωση διανομής των παραπάνω αποθεματικών.

9.13. Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις

Οι Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις αφορούν επιχορηγήσεις παγίων της μητρικής εταιρείας.

ΛΟΙΠΕΣ ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	Ο Όμιλος		Η εταιρεία	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΠΑΓΙΩΝ	7.958.456,98	8.378.956,83	7.958.456,98	8.378.956,83
	7.958.456,98	**8.378.956,83**	**7.958.456,98**	**8.378.956,83**

9.14. Αναβαλλόμενες φορολογικές (απαιτήσεις) / υποχρεώσεις

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις υπολογίζονται βάσει του συντελεστή φορολογίας εισοδήματος που θα ισχύει κατά τις χρήσεις που αναμένεται να ανακτηθούν τα στοιχεία του ενεργητικού και να τακτοποιηθούν οι υποχρεώσεις.

Ο Όμιλος

	ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΤΗΝ 01/01/2018	ΧΡΕΩΣΗ/(ΠΙΣΤΩΣΗ) ΣΤΗΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ	ΧΡΕΩΣΗ/(ΠΙΣΤΩΣΗ) ΣΤΑ ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΕΣΟΔΑ/(ΕΞΟΔΑ) ΧΡΗΣΗΣ	ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΤΗΝ 31/12/2018
ΑΝΑΒΑΛΛΟΜΕΝΕΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ				
ΑΠΟΜΕΙΩΣΗ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ*	241.345,31	51.200,58	0,00	292.545,88
ΠΡΟΒΛΕΨΗ ΑΠΟΖ.ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΛΟΓΩ ΕΞ.ΑΠΟ ΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ	361.473,83	22.484,13	-3.211,74	380.746,22
ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΦΟΡΕΣ	2.756,59	-2.756,59	0,00	0,00
ΑΠΟΜΕΙΩΣΗ ΟΜΟΛΟΓΩΝ ΕΛΛ.ΔΗΜΟΣΙΟΥ	6.870.718,92	-323.985,20	0,00	6.546.733,72
ΣΥΝΟΛΟ ΑΝΑΒΑΛΛΟΜΕΝΗΣ ΦΟΡΟΛ.ΑΠΑΙΤΗΣΗΣ	**7.476.294,65**	**-253.057,08**	**-3.211,74**	**7.220.025,83**
ΑΝΑΒΑΛΛΟΜΕΝΕΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ				
ΕΝΣΩΜΑΤΑ ΠΑΓΙΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	-11.928.888,50	427.772,39	0,00	-11.501.116,11
ΆΥΛΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	-1.352.459,97	27.558,58	0,00	-1.324.901,39
ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ	-26.147,46	0,00	0,00	-26.147,46
ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ	-1.027.181,56	-105.124,96	0,00	-1.132.306,52
ΣΥΝΟΛΟ ΑΝΑΒΑΛΛΟΜΕΝΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΗΣ	**-14.334.677,49**	**350.206,00**	**0,00**	**-13.984.471,49**
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΑΝΑΒΑΛΛΟΜΕΝΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ	**-6.858.382,84**	**97.148,93**	**-3.211,74**	**-6.764.445,66**

*Αναπροσαρμοσμένο την 1/1/2018 λόγω ΔΠΧΑ 9

Η εταιρεία

	ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΤΗΝ 01/01/2018	ΧΡΕΩΣΗ/(ΠΙΣΤΩΣΗ) ΣΤΗΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ	ΧΡΕΩΣΗ/(ΠΙΣΤΩΣΗ) ΣΤΑ ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΕΣΟΔΑ/(ΕΞΟΔΑ) ΧΡΗΣΗΣ	ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΤΗΝ 31/12/2018
ΑΝΑΒΑΛΛΟΜΕΝΕΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ				
ΑΠΟΜΕΙΩΣΗ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ*	241.345,31	51.200,58	0,00	292.545,88
ΠΡΟΒΛΕΨΗ ΑΠΟΖ.ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΛΟΓΩ ΕΞ.ΑΠΟ ΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ	361.473,83	22.484,13	-3.211,74	380.746,22
ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΦΟΡΕΣ	2.756,59	-2.756,59	0,00	0,00
ΑΠΟΜΕΙΩΣΗ ΟΜΟΛΟΓΩΝ ΕΛΛ.ΔΗΜΟΣΙΟΥ	6.870.718,92	-323.985,20	0,00	6.546.733,72
ΣΥΝΟΛΟ ΑΝΑΒΑΛΛΟΜΕΝΗΣ ΦΟΡΟΛ.ΑΠΑΙΤΗΣΗΣ	**7.476.294,65**	**-253.057,08**	**-3.211,74**	**7.220.025,83**
ΑΝΑΒΑΛΛΟΜΕΝΕΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ				
ΕΝΣΩΜΑΤΑ ΠΑΓΙΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	-11.928.888,50	427.772,39	0,00	-11.501.116,11
ΆΥΛΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	-1.352.459,97	27.558,58	0,00	-1.324.901,39
ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ	-26.147,46	0,00	0,00	-26.147,46
ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ	-1.027.181,56	-105.124,96	0,00	-1.132.306,52
ΣΥΝΟΛΟ ΑΝΑΒΑΛΛΟΜΕΝΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΗΣ	**-14.334.677,49**	**350.206,00**	**0,00**	**-13.984.471,49**
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΑΝΑΒΑΛΛΟΜΕΝΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ	**-6.858.382,84**	**97.148,93**	**-3.211,74**	**-6.764.445,66**

*Αναπροσαρμοσμένο την 1/1/2018 λόγω ΔΠΧΑ 9

9.15. Πρόβλεψη για αποζημίωση προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία

Η πρόβλεψη για αποζημίωση του προσωπικού, λόγω εξόδου από την υπηρεσία απεικονίζεται στις οικονομικές καταστάσεις, σύμφωνα με το ΔΛΠ 19 και βασίζεται σε ανεξάρτητη αναλογιστική μελέτη που έγινε την 31η Δεκεμβρίου 2018. Οι υποχρεώσεις για αποζημίωση συνταξιοδότησης υπολογίζονται στη παρούσα αξία των μελλοντικών παροχών που έχουν συσσωρευτεί κατά τη λήξη του έτους, με βάση την αναγνώριση δικαιώματος παροχών των εργαζομένων κατά την διάρκεια της παροχής εργασίας. Η Εταιρεία εφάρμοσε το τροποποιημένο ΔΛΠ 19 «Παροχές σε εργαζομένους» σχετικά με την άμεση αναγνώριση των μη αναγνωρισμένων αναλογιστικών κερδών στα λοιπά συνολικά εισοδήματα των αντίστοιχων χρήσεων. Το αναθεωρημένο ΔΛΠ 19 εισάγει μια σειρά από τροποποιήσεις της λογιστικής των προγραμμάτων καθορισμένων παροχών, συμπεριλαμβανομένων των αναλογιστικών κερδών και ζημιών τα οποία αναγνωρίζονται πλέον στα Λοιπά Συνολικά Εισοδήματα και εξαιρούνται μόνιμα από τα Αποτελέσματα Χρήσης. Επίσης, οι αναμενόμενες αποδόσεις των προγραμμάτων περιουσιακών στοιχείων δεν αναγνωρίζονται πλέον στα Αποτελέσματα Χρήσης, ενώ υπάρχει απαίτηση αναγνώρισης του τόκου επί της καθαρής υποχρέωσης (ή περιουσιακού στοιχείου) καθορισμένης παροχής στα Αποτελέσματα Χρήσης, ο οποίος υπολογίζεται χρησιμοποιώντας το προεξοφλητικό επιτόκιο που χρησιμοποιείται για την επιμέτρηση της υποχρέωσης καθορισμένης παροχής. Τα μη κατοχυρωμένα κόστη προϋπηρεσίας αναγνωρίζονται πλέον στα Αποτελέσματα Χρήσης στη νεώτερη ημερομηνία μεταξύ της ημερομηνίας πραγματοποίησης της τροποποίησης και της ημερομηνίας αναγνώρισης του κόστους της σχετικής

αναδιάρθρωσης ή τερματισμού.

Η απεικόνιση της καθαρής υποχρέωσης στον Ισολογισμό του Ομίλου και της Εταιρείας έχει ως ακολούθως:

ΥΠΟΧΡ.ΠΑΡ.ΠΡΟΣ.ΛΟΓΩ ΕΞΟΔΟΥ	Ο Όμιλος		Η εταιρεία	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
ΚΑΘΑΡΗ ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΜΕΝΗ ΣΤΟΝ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟ	2.148.302,26	2.071.212,70	2.148.302,26	2.071.212,70
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ:				
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
ΣΥΣΣΩΡΕΥΜΕΝΑ ΑΝΑΛΟΓΙΣΤΙΚΑ (ΚΕΡΔΗ)/ΖΗΜΙΕΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ ΧΡΗΣΕΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΝΑΡΞΗ ΤΗΣ ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ	769.087,35	374.115,68	769.087,35	374.115,68
ΑΝΑΛΟΓΙΣΤΙΚΑ (ΚΕΡΔΗ)/ΖΗΜΙΕΣ ΠΟΥ ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΟΝΤΑΙ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΗ ΠΕΡΙΟΔΟ	-12.846,97	394.971,67	-12.846,97	394.971,67
ΣΥΣΣΩΡΕΥΜΕΝΑ ΑΝΑΛΟΓΙΣΤΙΚΑ (ΚΕΡΔΗ)/ΖΗΜΙΕΣ ΚΑΤΑ ΤΗ ΛΗΞΗ ΤΗΣ ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ	**756.240,38**	**769.087,35**	**756.240,38**	**769.087,35**
ΠΟΣΑ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΜΕΝΑ ΣΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΧΡΗΣΕΩΣ:				
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
ΚΟΣΤΟΣ ΤΡΕΧΟΥΣΑΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ	275.941,23	217.875,94	275.941,23	217.875,94
ΚΟΣΤΟΣ ΠΡΟΫΠΗΡΕΣΙΑΣ ΛΟΓΩ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΩΝ	0,00	-62.572,45	0,00	-62.572,45
ΚΑΘΑΡΟ ΚΟΣΤΟΣ ΤΟΚΩΝ ΚΑΘΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΠΑΡΟΧΗΣ	35.210,62	26.002,49	35.210,62	26.002,49
ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΚΑΘΑΡΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ	0,00	0,00	0,00	0,00
ΤΕΡΜΑΤΙΚΕΣ ΠΑΡΟΧΕΣ/ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΠΕΡΙΚΟΠΗΣ/ΔΙΑΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ	2.933,68	-23.950,22	2.933,68	-23.950,22
ΚΑΘΑΡΟ ΕΞΟΔΟ ΧΡΗΣΗΣ	**314.085,53**	**157.355,76**	**314.085,53**	**157.355,76**
ΚΑΤΑΒΛΗΘΕΙΣΕΣ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΙΣ	224.149,00	106.270,64	224.149,00	106.270,64

Οι βασικές υποθέσεις για την εκτίμηση των υποχρεώσεων του Ομίλου και της Εταιρείας για αποζημιώσεις λόγω συνταξιοδότησης την 31η Δεκεμβρίου 2018 είναι :

- Προεξοφλητικό επιτόκιο: 1,7%
- Αύξηση μισθών : 2,75%
- Πίνακας θνησιμότητας : ΕΥΚ 2000 με βελτίωση της ηλικιακής απόκλισης, σύμφωνα με την έκθεση του ΟΟΣΑ και του World Health Organization για το προσδόκιμο ζωής στην Ελλάδα, βάσει της μεθοδολογίας age setback η οποία περιγράφεται στην Υπουργική Απόφαση Κ4-4381/1979, ΦΕΚ 3434/8.11.1979 και εφαρμόστηκε και στους πίνακες επιβίωσης PM60/64
- Κινητικότητα προσωπικού:

Ομάδα Ηλικιών	*Οικειοθελής αποχώρηση*	*Απόλυση*
Έως 40 ετών	3%	2%
41-50	1%	1%
51 και άνω	0%	0%

- Προϋποθέσεις και όρια ηλικίας συνταξιοδότησης : Σύμφωνα με τις καταστατικές διατάξεις του Ταμείου κύριας Ασφάλισης κάθε εργαζομένου και λαμβάνοντας υπόψη τον Ν.3863/15.7.2010, τον Ν.4093/2012 και τον Ν.4387/2016.

9.16. Δανειακές υποχρεώσεις

ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΔΑΝΕΙΑΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	Ο Όμιλος		Η εταιρεία	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
ΟΜΟΛΟΓΙΑΚΑ ΔΑΝΕΙΑ	43.007.360,00	53.636.324,67	43.007.360,00	53.636.324,67
	43.007.360,00	**53.636.324,67**	**43.007.360,00**	**53.636.324,67**

ΒΡΑΧΥΠΡ.ΔΑΝΕΙΑΚΕΣ.ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	Ο Όμιλος		Η εταιρεία	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
ΜΑΚΡ.ΥΠΟΧΡ.ΠΛΗΡ.ΣΤΗΝ ΕΠΟΜ.ΧΡΗΣΗ	10.940.295,94	5.846.320,00	10.940.295,94	5.846.320,00
	10.940.295,94	**5.846.320,00**	**10.940.295,94**	**5.846.320,00**

Το κονδύλι των μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων πληρωτέων στην επόμενη χρήση, αφορά στο σύνολο του δόσεις Ομολογιακών Δανείων, βάσει συμβάσεων που έχει υπογράψει η μητρική εταιρεία με τις Τράπεζες και πρόκειται να εξοφληθούν εντός του 2019.

9.17. Προμηθευτές και συναφείς υποχρεώσεις

ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΕΣ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΕΙΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	Ο Όμιλος		Η εταιρεία	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΕΣ	41.384.120,09	38.766.092,03	41.327.800,19	38.752.083,53
ΕΠΙΤ.ΠΛΗΡΩΤΕΕΣ (ΜΕΤΑΧΡΟΝΟΛ)	211.714,19	267.175,34	211.714,19	267.175,34
	41.595.834,28	**39.033.267,37**	**41.539.514,38**	**39.019.258,87**

9.18. Λοιπές υποχρεώσεις

ΛΟΙΠΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	Ο Όμιλος		Η εταιρεία	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
ΑΠΟΔΟΧΕΣ ΠΡΟΣ.ΠΛΗΡΩΤΕΕΣ	496.313,31	476.835,97	496.313,31	476.835,97
ΒΡΑΧ.ΥΠΟΧΡ. ΠΡΟΣ ΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ	7.861,15	59.339,20	7.861,15	59.339,20
ΛΟΙΠΕΣ ΒΡΑΧ.ΥΠΟΧΡ.	2.334.314,32	2.301.788,48	2.300.161,17	2.169.094,10
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΦΟΡΟΥΣ - ΤΕΛΗ	6.146.639,48	6.257.380,79	5.561.670,23	6.257.380,79
ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ	1.113.072,32	1.081.929,55	1.112.262,54	1.081.929,55
ΕΞΟΔΑ ΧΡΗΣΕΩΣ ΔΟΥΛΕΥΜΕΝΑ	512.508,99	544.017,18	492.038,57	487.760,78
ΠΡΟΒΛΕΨΗ CLAWBACK-REBATE	8.423.367,10	6.685.113,10	8.423.367,10	6.685.113,10
	19.034.076,67	**17.406.404,27**	**18.393.674,07**	**17.217.453,49**

Το κονδύλι «Λοιπές Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις» περιλαμβάνει υποχρεώσεις προς αντιπροσώπους εξωτερικού ποσού €609.934,40, έναντι €665.403,32 της χρήσης 2017, καθώς υποχρεώσεις προς εκμισθωτές ακινήτων πληρωτέων την επόμενη χρήση, ύψους €52.503,64 το 2018, έναντι €217.936,45 το 2017.

Μεταξύ των υποχρεώσεων από φόρους-τέλη περιλαμβάνεται ο φόρος εισοδήματος της χρήσης 2018 της μητρικής εταιρείας ποσού €4.778.388,51, έναντι €4.721.843,81 την προηγούμενη χρήση.

Η πρόβλεψη Clawback-Rebate στις χρήσεις 2018 και 2017 έχει καταχωρηθεί βάσει της σχετικής λογιστικής οδηγίας και των επιστολών που λαμβάνει η εταιρεία εντός της επόμενης χρήσης από τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης και το Υπουργείο Υγείας κι αφορούν την προηγούμενη, προτού συνταχθούν οι Οικονομικές Καταστάσεις και υποβληθεί η ετήσια δήλωση φόρου εισοδήματος. Το 2018 το κονδύλι της πρόβλεψης ανήλθε σε €8.423.367,10, έναντι €6.685.113,10 το 2017, λόγω αυξημένου Clawback, όπως αναλύεται στη σημείωση 9.19 στις Πωλήσεις.

9.19. Πωλήσεις

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	1/1/2018-31/12/2018	1/1/2017-31/12/2017	1/1/2018-31/12/2018	1/1/2017-31/12/2017
ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	139.045.013,84	136.593.902,68	138.215.107,94	135.938.101,48
ΜΕΙΟΝ CLAWBACK & REBATE	-13.202.900,37	-12.315.958,26	-13.202.900,37	-12.315.958,26
ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΜΕΤΑ ΑΠΌ CLAWBACK & REBATE	**125.842.113,47**	**124.277.944,42**	**125.012.207,57**	**123.622.143,22**

Το ποσό των Clawback & Rebate αφαιρείται από τον κύκλο εργασιών, λόγω έκδοσης πιστωτικού προς τον ΕΟΠΥΥ και τα Δημόσια Νοσοκομεία, ως υποχρεωτική έκπτωση, αλλά και προς επιστροφή του ποσού της υπερβάλλουσας Ενδονοσοκομειακής και Εξωνοσοκομειακής φαρμακευτικής δαπάνης.

Πιο συγκεκριμένα, βάσει του αρθρ. 11 του Ν.4052/2012 όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 του Ν.4093/2012, λόγω εκτάκτων οικονομικών συγκυριών, η ετήσια φαρμακευτική δαπάνη δεν μπορεί να υπερβαίνει το κονδύλι που είναι εγγεγραμμένο στον ετήσιο κοινωνικό προϋπολογισμό για την φαρμακευτική περίθαλψη. Εάν υπάρξει υπερβάλλον ποσό, αναζητείται εκ μέρους των Φ.Κ.Α (ΕΟΠΥΥ) από τους κατόχους αδείας κυκλοφορίας φαρμακευτικών προϊόντων, αναλόγως του μεριδίου πωλήσεων στην φαρμακευτική δαπάνη. Επιπλέον με το άρθρο 15 του Ν.4346/2015 καθιερώθηκε Clawback και στην Ενδονοσοκομειακή Φαρμακευτική δαπάνη.

Κατά αντιστοιχία, το Rebate αποτελεί υποχρεωτική επιστροφή προς τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης (ΦΚΑ) και τα Δημόσια Νοσοκομεία, και εισήχθη με το άρθρο 35 του Ν.3918/2011, το οποίο αντικαταστάθηκε από το άρθρο 87 του Ν.4472/2017. Ως εκ τούτου εξαιρείται από τους υπολογισμούς για τη λειτουργική απόδοση της εταιρείας και του ομίλου, λόγω της μη διαμόρφωσης του ποσού από την εμπορική πολιτική της εταιρείας.

Επίσης, σύμφωνα με την ΠΟΛ. 1115/2016 και την Α.1035/2019 οι εταιρείες υποχρεούνται στην έκδοση πιστωτικού τιμολογίου για την επιστροφή

του Clawback και του Rebate, συνεπώς στις Οικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου και της Εταιρείας εμφανίζονται αφαιρετικά του Κύκλου Εργασιών.

Το καθαρό ποσό Clawback και Rebate που χρεώθηκε η εταιρεία τη χρήση 2018 ανήλθε σε €13.202.900,37 έναντι των €12.315.958,26 της προηγούμενης χρήσης, με αντίστοιχη επιβάρυνση των φετινών αποτελεσμάτων κατά €886.942,11.

9.20. Έξοδα ανά κατηγορία

ΚΟΣΤΟΣ ΠΩΛΗΣΕΩΝ	Ο Όμιλος		Η εταιρεία	
	1/1/2018-31/12/2018	1/1/2017-31/12/2017	1/1/2018-31/12/2018	1/1/2017-31/12/2017
ΚΟΣΤΟΣ ΠΩΛΗΘΕΝΤΩΝ	53.672.600,97	52.690.956,10	53.658.191,12	52.682.400,58
ΑΜΟΙΒΕΣ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ	11.313.076,99	13.122.054,03	11.313.076,99	13.122.054,03
ΑΜΟΙΒΕΣ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ ΤΡΙΤΩΝ	2.343.060,08	1.218.109,10	2.343.060,08	1.218.109,10
ΠΑΡΟΧΕΣ ΤΡΙΤΩΝ	3.366.746,84	3.084.767,24	3.366.746,84	3.084.767,24
ΦΟΡΟΙ-ΤΕΛΗ	441,63	719,77	441,63	719,77
ΔΙΑΦΟΡΑ ΕΞΟΔΑ	2.199.759,35	1.931.596,96	2.199.759,35	1.931.596,96
ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ ΠΑΓΙΩΝ	2.860.508,46	2.620.206,98	2.860.508,46	2.620.206,98
ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ	0,00	69.832,92	0,00	69.832,92
	75.756.194,33	**74.738.243,10**	**75.741.784,48**	**74.729.687,58**

Το αυξημένο Κόστος Πωληθέντων τη χρήση 2018 οφείλεται στην αύξηση του Κόστους Παραγωγής σε ορισμένες κατηγορίες προϊόντων που απαιτούν ανάλωση ακριβών πρώτων και βοηθητικών υλών, για την παραγωγή φαρμακευτικών σκευασμάτων νέων θεραπευτικών κατηγοριών. Παράλληλα, οι Αμοιβές και τα έξοδα του Προσωπικού μειώθηκαν κατά €1.808.977,04 την παρούσα χρήση με παράλληλη αύξηση κατά €1.124.950,98 των Αμοιβών Τρίτων, λόγω νέων συνεργασιών με τρίτους υπεργολάβους για την παραγωγή προϊόντων.

ΕΞΟΔΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ	Ο Όμιλος		Η εταιρεία	
	1/1/2018-31/12/2018	1/1/2017-31/12/2017	1/1/2018-31/12/2018	1/1/2017-31/12/2017
ΚΟΣΤΟΣ ΑΝΑΛΩΘΕΝΤΩΝ ΑΠΟΘΕΜΑΤΩΝ	0,00	0,00	0,00	0,00
ΑΜΟΙΒΕΣ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ	3.740.163,87	3.990.941,50	3.589.915,78	3.892.893,41
ΑΜΟΙΒΕΣ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ ΤΡΙΤΩΝ	446.196,84	637.696,49	322.851,80	361.104,36
ΠΑΡΟΧΕΣ ΤΡΙΤΩΝ	2.100.567,05	1.971.763,40	2.100.018,89	1.950.994,74
ΦΟΡΟΙ-ΤΕΛΗ	413.271,90	291.969,09	413.271,90	291.969,09
ΔΙΑΦΟΡΑ ΕΞΟΔΑ	1.620.171,75	1.395.041,46	1.491.216,42	1.264.629,46
ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ ΠΑΓΙΩΝ	285.214,29	291.007,58	283.213,05	288.916,42
ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ	0,00	20.717,19	0,00	20.717,19
	8.605.585,70	**8.599.136,71**	**8.200.487,84**	**8.071.224,67**

Οι Αμοιβές και τα έξοδα προσωπικού το 2018 ανήλθαν στον Όμιλο και την Εταιρεία στο ποσό των €3.740.163,87 και €3.589.915,78 αντίστοιχα, έναντι €3.990.941,50 και €3.892.893,41, με αντίστοιχη αύξηση των Διαφόρων Εξόδων, ενώ σε επίπεδο ομίλου τα Έξοδα Διοίκησης κυμάνθηκαν στα ίδια επίπεδα με το προηγούμενο έτος.

ΕΞΟΔΑ ΔΙΑΘΕΣΗΣ	Ο Όμιλος		Η εταιρεία	
	1/1/2018-31/12/2018	1/1/2017-31/12/2017	1/1/2018-31/12/2018	1/1/2017-31/12/2017
ΚΟΣΤΟΣ ΑΝΑΛΩΘΕΝΤΩΝ ΑΠΟΘΕΜΑΤΩΝ	124.517,49	16.690,61	124.517,49	16.690,61
ΑΜΟΙΒΕΣ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ	5.508.111,35	4.775.946,48	5.508.111,35	4.775.946,48
ΑΜΟΙΒΕΣ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ ΤΡΙΤΩΝ	1.776.388,34	2.448.417,76	1.448.071,67	2.123.628,85
ΠΑΡΟΧΕΣ ΤΡΙΤΩΝ	708.564,73	733.222,71	708.564,73	733.222,71
ΦΟΡΟΙ-ΤΕΛΗ	413.512,01	477.210,64	413.512,01	477.210,64
ΔΙΑΦΟΡΑ ΕΞΟΔΑ	7.374.238,56	7.595.547,40	7.277.529,65	7.560.452,41
ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ ΠΑΓΙΩΝ	918.559,46	826.843,44	917.988,95	826.447,41
ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ	617.651,37	37.956,98	617.651,37	37.956,98
	17.441.543,31	**16.911.836,02**	**17.015.947,22**	**16.551.556,09**

Η αύξηση των Εξόδων Διάθεσης του ομίλου κατά €529.707,29 το 2018 σε σχέση με την προηγούμενη χρήση, οφείλεται κατά κύριο λόγο στην αύξηση των Αμοιβών Προσωπικού του τμήματος πωλήσεων προς ενδυνάμωση της αντίστοιχης διεύθυνσης, αλλά και των προβλέψεων για επισφαλείς απαιτήσεις.

ΕΞΟΔΑ ΕΡΕΥΝΑΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	Ο Όμιλος		Η εταιρεία	
	1/1/2018-31/12/2018	1/1/2017-31/12/2017	1/1/2018-31/12/2018	1/1/2017-31/12/2017
ΚΟΣΤΟΣ ΑΝΑΛΩΘΕΝΤΩΝ ΑΠΟΘΕΜΑΤΩΝ	688.517,71	799.241,58	688.517,71	799.241,58
ΑΜΟΙΒΕΣ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ	3.270.699,99	2.891.229,69	3.270.699,99	2.891.229,69
ΑΜΟΙΒΕΣ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ ΤΡΙΤΩΝ	554.083,18	387.075,40	554.083,18	387.075,40
ΠΑΡΟΧΕΣ ΤΡΙΤΩΝ	67.266,78	55.777,01	67.266,78	55.777,01
ΦΟΡΟΙ-ΤΕΛΗ	0,00	0,00	0,00	0,00
ΔΙΑΦΟΡΑ ΕΞΟΔΑ	120.998,15	185.578,26	120.998,15	185.578,26
ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ ΠΑΓΙΩΝ	1.772.441,55	1.540.583,30	1.772.441,55	1.540.583,30
ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ	0,00	15.386,54	0,00	15.386,54
ΠΑΓΙΟΠΟΙΗΣΗ ΔΑΠΑΝΩΝ	0,00	0,00	0,00	0,00
	6.474.007,36	**5.874.871,78**	**6.474.007,36**	**5.874.871,78**

Οι δαπάνες Έρευνας & Ανάπτυξης ανήλθαν σε €6.474.007,36 το 2018, έναντι €5.874.871,78 την προηγούμενη χρήση, ήτοι αύξηση κατά περίπου 10%, στην προσπάθεια του ομίλου για την εξεύρεση νέων καινοτόμων προϊόντων και θεραπειών.

ΛΟΙΠΑ ΕΞΟΔΑ	Ο Όμιλος		Η εταιρεία	
	1/1/2018-31/12/2018	1/1/2017-31/12/2017	1/1/2018-31/12/2018	1/1/2017-31/12/2017
ΔΙΑΦΟΡΑ ΠΡΟΣΤΙΜΑ & ΠΡΟΣΑΥΞΗΣΕΙΣ	12.367,17	3.353,66	12.367,17	3.353,66
ΕΚΤΑΚΤΑ ΚΑΙ ΑΝΟΡΓΑΝΑ ΕΞΟΔΑ	846.206,41	564.712,98	846.206,41	564.712,98
ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΕΣ ΑΠΟΘΕΜΑΤΩΝ	1.614.751,02	1.602.954,82	1.614.751,02	1.602.954,82
ΕΞΟΔΑ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ ΧΡΗΣΕΩΝ	16.174,47	0,00	16.174,47	0,00
	2.489.499,07	**2.171.021,46**	**2.489.499,07**	**2.171.021,46**

Τα έκτακτα και ανόργανα έξοδα περιλαμβάνουν χρεωστικές συναλλαγματικές διαφορές την κλειόμενη χρήση ποσού €602.289,10 , έναντι €403.436,04 την προηγούμενη.

9.21. Λοιπά έσοδα

ΛΟΙΠΑ ΕΣΟΔΑ	Ο Όμιλος		Η εταιρεία	
	1/1/2018-31/12/2018	1/1/2017-31/12/2017	1/1/2018-31/12/2018	1/1/2017-31/12/2017
ΑΛΛΑ ΕΣΟΔΑ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΣ	139.323,93	154.894,40	139.323,93	154.894,40
ΕΚΤΑΚΤΑ ΚΑΙ ΑΝΟΡΓΑΝΑ ΕΣΟΔΑ	812.813,07	816.178,81	812.813,07	816.178,81
ΕΚΤΑΚΤΑ ΚΕΡΔΗ	101.009,14	31.025,73	101.009,14	31.025,73
ΕΣΟΔΑ ΑΠΌ ΑΧΡΗΣΙΜΟΠ.ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΠΡΟΗΓ.ΧΡΗΣΕΩΝ	0,00	77.818,22	0,00	77.818,22
	1.053.146,14	**1.079.917,16**	**1.053.146,14**	**1.079.917,16**

Τα έκτακτα και ανόργανα έσοδα περιλαμβάνουν τη χρήση 2018 πιστωτικές συναλλαγματικές διαφορές ύψους €385.560,44, έναντι €404.176,34 το 2017, καθώς και αποσβέσεις επιχορηγήσεων το 2018 ποσού €420.499,85, έναντι €428.619,66 την προηγούμενη χρήση.

9.22. Χρηματοοικονομικά αποτελέσματα (Έσοδα – Έξοδα)

	Ο Όμιλος		Η εταιρεία	
	1/1/2018-31/12/2018	1/1/2017-31/12/2017	1/1/2018-31/12/2018	1/1/2017-31/12/2017
ΧΡΕΩΣΤΙΚΟΙ ΤΟΚΟΙ & ΣΥΝΑΦΗ ΕΞΟΔΑ	3.284.996,13	3.298.684,59	3.284.263,48	3.356.615,38
ΖΗΜΙΑ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟΥ ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΟΥ	82.081,00	0,00	82.081,00	0,00
ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΙ ΤΟΚΟΙ & ΣΥΝΑΦΗ ΕΣΟΔΑ	-235.591,43	-94.841,87	-235.591,43	-96.918,12
	3.131.485,70	**3.203.842,72**	**3.130.753,05**	**3.259.697,26**

9.23. Φόρος εισοδήματος

Σύμφωνα με τις θεσμοθετημένες διατάξεις για τη χρήση 2018 ο συντελεστής φορολογίας της μητρικής και της θυγατρικής εταιρείας είναι 29%. Οι φορολογικές ζημιές, στον βαθμό που αναγνωρίζονται από τις φορολογικές αρχές, μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τον συμψηφισμό κερδών των πέντε επόμενων χρήσεων που ακολουθούν τη χρήση που αφορούν. Ο αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος για την Εταιρία υπολογίσθηκε με χρήση των σταδιακά μειούμενων συντελεστών από 29% σε 25% για τα φορολογικά έτη 2018-2022, κατ' εφαρμογή του Ν.4579/2018.

ΦΟΡΟΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ	Ο Όμιλος		Η εταιρεία	
	1/1/2018-31/12/2018	1/1/2017-31/12/2017	1/1/2018-31/12/2018	1/1/2017-31/12/2017
Φόρος χρήσης	-4.778.388,51	-4.721.843,81	-4.778.388,51	-4.721.843,81
Φόρος προηγούμενων χρήσεων	0,00	0,00	0,00	0,00
Αναβαλλόμενος φόρος	97.148,92	-56.166,03	97.148,92	-56.166,03
Προβλέψεις για ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις	0,00	0,00	0,00	0,00
Λοιποί Φόροι	0,00	0,00	0,00	0,00
Σύνολο	**-4.681.239,59**	**-4.778.009,84**	**-4.681.239,59**	**-4.778.009,84**
Κέρδη(ζημιές) προ φόρων	**12.996.944,14**	**14.044.001,54**	**13.012.874,69**	**14.044.001,54**
Συντελεστής Φόρου	0,29	0,29	0,29	0,29
Φόρος υπολογ. βάσει του θεσπισμένου φορολογικού συντελεστή	-3.769.113,80	-4.072.760,45	-3.773.733,66	-4.072.760,45
Επανεκτίμηση αναβαλλόμενου φόρου - Αλλαγή φορολογικού συντελεστή	61.908,87	0,00	61.908,87	0,00
Προβλέψεις για ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις	0,00	0,00	0,00	0,00
Φορολογική επίδραση εξόδων που δεν εκπίπτουν για φορολογικούς σκοπούς	-974.034,66	-705.249,39	-969.414,80	-705.249,39
Πραγματική Φορολογική Επιβάρυνση	**-4.681.239,59**	**-4.778.009,84**	**-4.681.239,59**	**-4.778.009,84**

9.24. Κέρδη μετά από φόρους ανά μετοχή

Τα βασικά κέρδη / (ζημίες) ανά μετοχή υπολογίζονται με διαίρεση του κέρδους / (ζημίας) που αναλογεί στους μετόχους της μητρικής Εταιρείας, με το σταθμισμένο μέσο αριθμό των κοινών μετοχών στην διάρκεια της χρήσης εξαιρουμένων των τυχόν ιδίων κοινών μετοχών που αγοράστηκαν από την Εταιρεία.

ΚΕΡΔΗ ΑΝΑ ΜΕΤΟΧΗ	Ο Όμιλος		Η εταιρεία	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Καθαρά κέρδη περιόδου	8.325.339,78	8.741.180,84	8.341.270,33	8.926.272,59
Σταθμισμένος αριθμός μετοχών	10.890.441	10.890.441	10.890.441	10.890.441
	0,76	**0,80**	**0,77**	**0,82**

9.25. Ενδεχόμενες Υποχρεώσεις

9.25.1. Επίδικες ή υπό διαιτησία διαφορές

Δεν υφίστανται επίδικες ή υπό διαιτησία διαφορές ή αποφάσεις δικαστικών ή διαιτητικών οργάνων, που ενδέχεται να έχουν σημαντική επίπτωση στην οικονομική κατάσταση ή λειτουργία της Εταιρείας.

9.25.2. Ανέλεγκτες Φορολογικές Υποχρεώσεις

Η μητρική εταιρεία για τις χρήσεις 2011 έως και 2018 έχει υπαχθεί στο φορολογικό έλεγχο των Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών, σύμφωνα με το καθεστώς που προβλεπόταν από τις διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 82 του Ν 2238/1994 (χρήσεις 2011 έως 2013) και από τις διατάξεις του άρθρου 65Α του Ν.4174/2013 (χρήσεις 2014 έως 2017) όπως ισχύει και εκδόθηκαν Εκθέσεις Φορολογικής Συμμόρφωσης. Για τη χρήση 2018 η μητρική εταιρεία έχει υπαχθεί στο φορολογικό έλεγχο των ΟΕΛ, όπως προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 65α Ν. 4174/2013. Ο έλεγχος αυτός βρίσκεται σε εξέλιξη και το σχετικό φορολογικό πιστοποιητικό προβλέπεται να χορηγηθεί μετά τη δημοσίευση των χρηματοοικονομικών/οικονομικών καταστάσεων χρήσης 2018. Αν μέχρι την ολοκλήρωση του φορολογικού ελέγχου προκύψουν πρόσθετες φορολογικές υποχρεώσεις εκτιμούμε ότι αυτές δεν θα ασκήσουν ουσιώδη επίδραση στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

Η θυγατρική εταιρεία DEMO Pharmaceuticals GmbH δεν έχει ελεγχθεί φορολογικά από το 2013. Σε ενδεχόμενο φορολογικό έλεγχο, εκτιμούμε ότι οι τυχόν πρόσθετες φορολογικές υποχρεώσεις δεν θα έχουν ουσιώδη επίδραση στις οικονομικές καταστάσεις.

9.25.3. Δεσμεύσεις, Εγγυήσεις και Εμπράγματα Βάρη

Ο Όμιλος και η Εταιρεία κατά την 31/12/2018 είχαν συνάψει συμβάσεις λειτουργικής μίσθωσης οι οποίες λήγουν σε διάφορες ημερομηνίες έως και το 2024. Οι μελλοντικές ελάχιστες πληρωμές ενοικίων λειτουργικών μισθώσεων βάσει μη ακυρώσιμων συμβάσεων λειτουργικής μίσθωσης έχουν ως ακολούθως για τον Όμιλο και την Εταιρεία :

Δεσμεύσεις από λειτουργικές μισθώσεις	**31/12/2018**	**31/12/2017**
Εντός 1 έτους	1.047.050,87	1.015.106,64
Μεταξύ 1 έτους και 5 ετών	2.867.559,84	3.150.624,69
Άνω των 5 ετών	0,00	120.801,32
Σύνολο	**3.914.610,70**	**4.286.532,64**

Εγγυήσεις	**31/12/2018**	**31/12/2017**
Εγγυήσεις καλής εκτέλεσης	141.147,40	141.147,40
Εγγυητικές επιστολές σε €	1.499.263,91	2.011.139,34
Εγγυητικές επιστολές σε USD	242.241,41	240.099,57
Σύνολο	**1.882.652,72**	**2.392.386,31**

Εμπράγματα βάρη	**31/12/2018**	**31/12/2017**
Προσημειώσεις ακινήτων	31.293.400,00	31.293.400,00
Σύνολο	**31.293.400,00**	**31.293.400,00**

9.26. Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

Οι εμπορικές συναλλαγές του Ομίλου και της Εταιρείας με τα συνδεδεμένα με αυτή πρόσωπα στη διάρκεια της χρήσης 2018, έχουν πραγματοποιηθεί υπό τους συνήθεις όρους της αγοράς. Ο Όμιλος δεν συμμετείχε σε καμία συναλλαγή ασυνήθους φύσης και δεν αποσκοπεί να συμμετάσχει σε τέτοιου είδους συναλλαγές στο μέλλον.

	Ο Όμιλος		**Η εταιρεία**	
Έσοδα	**1/1/2018-31/12/2018**	**1/1/2017-31/12/2017**	**1/1/2018-31/12/2018**	**1/1/2017-31/12/2017**
Θυγατρικές	0,00	0,00	2.718.403,20	2.230.748,05
Διευθυντικά στελέχη - Δοικητικό Συμβούλιο	0,00	0,00	0,00	0,00
Λοιπά συνδεδεμένα μέρη	2.041.081,10	1.916.692,70	2.041.081,10	1.916.692,70
Σύνολο	**2.041.081,10**	**1.916.692,70**	**4.759.484,30**	**4.147.440,75**

	Ο Όμιλος		**Η εταιρεία**	
Έξοδα	**1/1/2018-31/12/2018**	**1/1/2017-31/12/2017**	**1/1/2018-31/12/2018**	**1/1/2017-31/12/2017**
Θυγατρικές	0,00	0,00	0,00	0,00
Διευθυντικά στελέχη - Δοικητικό Συμβούλιο	2.614.722,89	2.739.555,37	2.614.722,89	2.739.555,37
Λοιπά συνδεδεμένα μέρη	636.000,00	636.000,00	636.000,00	636.000,00
Σύνολο	**3.250.722,89**	**3.375.555,37**	**3.250.722,89**	**3.375.555,37**

Αγορές παγίων	**1/1/2018-31/12/2018**	**1/1/2017-31/12/2017**	**1/1/2018-31/12/2018**	**1/1/2017-31/12/2017**
Θυγατρικές	0,00	0,00	0,00	0,00
Διευθυντικά στελέχη - Δοικητικό Συμβούλιο	0,00	0,00	0,00	0,00
Λοιπά συνδεδεμένα μέρη	0,00	50.000,00	0,00	50.000,00
Σύνολο	**0,00**	**50.000,00**	**0,00**	**50.000,00**

	Ο Όμιλος		**Η εταιρεία**	
Απαιτήσεις	**31/12/2018**	**31/12/2017**	**31/12/2018**	**31/12/2017**
Θυγατρικές	0,00	0,00	1.513.294,70	1.462.689,75
Διευθυντικά στελέχη - Δοικητικό Συμβούλιο	1.686.810,13	811.732,91	1.686.810,13	811.732,91
Λοιπά συνδεδεμένα μέρη	3.600.099,46	3.548.081,29	3.600.099,46	3.548.081,29
Σύνολο	**5.286.909,59**	**4.359.814,20**	**6.800.204,29**	**5.822.503,95**

	Ο Όμιλος		**Η εταιρεία**	
Υποχρεώσεις	**31/12/2018**	**31/12/2017**	**31/12/2018**	**31/12/2017**
Θυγατρικές	0,00	0,00	0,00	0,00
Διευθυντικά στελέχη - Δοικητικό Συμβούλιο	60.453,38	11.530,97	60.453,38	11.530,97
Λοιπά συνδεδεμένα μέρη	52.503,64	217.936,45	52.503,64	217.936,45
Σύνολο	**112.957,02**	**229.467,42**	**112.957,02**	**229.467,42**

Οι συναλλαγές προς την DEMO GmbH αφορούν την παροχή φαρμακευτικών σκευασμάτων.

9.27. Πολιτική Διαχείρισης Κινδύνων

Σκοποί και πολιτικές διαχείρισης κινδύνων

Οι δραστηριότητες του Ομίλου δημιουργούν πολλαπλούς χρηματοοικονομικούς κινδύνους συμπεριλαμβανομένων των κινδύνων συναλλαγματικών ισοτιμιών και επιτοκίων, διακυμάνσεων των τιμών της αγοράς, πιστωτικών κινδύνων και κινδύνων ρευστότητας. Οι κίνδυνοι που περιγράφονται στη συνέχεια αφορούν στους σημαντικούς παράγοντες, που είναι γνωστοί και συγκεκριμένοι για τον Όμιλο. Πρόσθετοι κίνδυνοι που επί του παρόντος δεν είναι γνωστοί ή δεν θεωρούνται ουσιώδεις, μπορούν επίσης να επιδράσουν δυσμενώς στην οικονομική κατάσταση και τα αποτελέσματα του Ομίλου. Σημειώνεται, επίσης, ότι η σειρά παράθεσης των κινδύνων δεν παραπέμπει σε διαφοροποίηση τους όσον αφορά τη βαρύτητα ή την πιθανότητα επέλευσης καθενός από αυτούς. Η Διοίκηση του Ομίλου με τα τμήματα διαχείρισης των ανωτέρω κινδύνων, στοχεύει στον περιορισμό ενδεχόμενης αρνητικής επίδρασης στα χρηματοοικονομικά αποτελέσματα του, που είναι δυνατό να προκύψει από την αδυναμία πρόβλεψης των χρηματοοικονομικών αγορών και τη διακύμανση στις μεταβλητές του κόστους και των πωλήσεων. Ο Όμιλος δεν εκτελεί συναλλαγές που δεν σχετίζονται με τις εμπορικές, επενδυτικές ή λειτουργικές δραστηριότητές του.

Τα χρηματοοικονομικά προϊόντα που χρησιμοποιεί αποτελούνται κυρίως από καταθέσεις σε τράπεζες, δάνεια, συναλλαγές σε ξένο νόμισμα σε τρέχουσες τιμές, λογαριασμούς προεξόφλησης απαιτήσεων (factoring) και υποχρεώσεις που προκύπτουν από συμβόλαια χρηματοδοτικής μίσθωσης. Οι παρακάτω κίνδυνοι επηρεάζονται σημαντικά από τους επιβαλλόμενους ελέγχους κεφαλαίων (Capital Control) καθώς και το μακροοικονομικό και χρηματοοικονομικό περιβάλλον στην Ελλάδα

9.27.1. Κίνδυνος ρευστότητας

Ο κίνδυνος ρευστότητας είναι ο κίνδυνος που προκύπτει όταν τα άμεσα ρευστοποιήσιμα περιουσιακά στοιχεία δεν επαρκούν για την κάλυψη των άμεσων υποχρεώσεων κατά την ημερομηνία λήξης τους. Η συνετή διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας προϋποθέτει την επάρκεια χρηματικών διαθεσίμων και την ύπαρξη των αναγκαίων διαθέσιμων πηγών χρηματοδότησης για κάλυψη του αναγκαίου κεφαλαίου κίνησης. Ο Όμιλος έχει θεσπίσει συγκεκριμένες πολιτικές διαχείρισης και παρακολούθησης της ρευστότητάς του προκειμένου να έχει διαρκώς επαρκή ρευστοποιήσιμα στοιχεία ενεργητικού, που να μπορούν να καλύψουν αντίστοιχες υποχρεώσεις.

Η ανάλυση της ληκτότητας υποχρεώσεων για τον Όμιλο και την Εταιρεία το 2018 παρουσιάζονται στον κάτωθι πίνακα:

Ο Όμιλος

	Για τη διαχειριστική περίοδο που έληξε την 31/12/2018				
Ενηλικίωση Υποχρεώσεων	**0 - 6 μήνες**	**6 μήνες - 1 έτος**	**2 έτη - 5έτη**	**Άνω των 5 ετών**	**Σύνολο**
Μακροπρόθεσμες τραπεζικές υποχρεώσεις	0,00	0,00	28.365.360,00	14.642.000,00	**43.007.360,00**
Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	0,00	10.940.295,94	0,00	0,00	**10.940.295,94**
Προμηθευτές και συναφείς υποχρεώσεις	0,00	41.595.834,28	0,00	0,00	**41.595.834,28**
Λοιπές υποχρεώσεις	10.523.981,52	8.510.095,15	0,00	0,00	**19.034.076,67**
Σύνολο	**10.523.981,52**	**61.046.225,37**	**28.365.360,00**	**14.642.000,00**	**114.577.566,89**

Ο Όμιλος

	Για τη διαχειριστική περίοδο που έληξε την 31/12/2017				
Ενηλικίωση Υποχρεώσεων	**0 - 6 μήνες**	**6 μήνες - 1 έτος**	**2 έτη - 5έτη**	**Άνω των 5 ετών**	**Σύνολο**
Μακροπρόθεσμες τραπεζικές υποχρεώσεις	0,00	0,00	23.361.324,67	30.275.000,00	**53.636.324,67**
Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	0,00	5.846.320,00	0,00	0,00	**5.846.320,00**
Προμηθευτές και συναφείς υποχρεώσεις	0,00	39.033.267,37	0,00	0,00	**39.033.267,37**
Λοιπές υποχρεώσεις	8.731.639,40	8.674.764,87	0,00	0,00	**17.406.404,27**
Σύνολο	**8.731.639,40**	**53.554.352,24**	**23.361.324,67**	**30.275.000,00**	**115.922.316,31**

	Η εταιρεία				
	Για τη διαχειριστική περίοδο που έληξε την 31/12/2018				
Ενηλικίωση Υποχρεώσεων	**0 - 6 μήνες**	**6 μήνες - 1 έτος**	**2 έτη - 5έτη**	**Άνω των 5 ετών**	**Σύνολο**
Μακροπρόθεσμες τραπεζικές υποχρεώσεις	0,00	0,00	28.365.360,00	14.642.000,00	**43.007.360,00**
Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	0,00	10.940.295,94	0,00	0,00	**10.940.295,94**
Προμηθευτές και συναφείς υποχρεώσεις	0,00	41.539.514,38	0,00	0,00	**41.539.514,38**
Λοιπές υποχρεώσεις	10.523.981,52	7.869.692,55	0,00	0,00	**18.393.674,07**
Σύνολο	**10.523.981,52**	**60.349.502,87**	**28.365.360,00**	**14.642.000,00**	**113.880.844,39**

	Η εταιρεία				
	Για τη διαχειριστική περίοδο που έληξε την 31/12/2017				
Ενηλικίωση Υποχρεώσεων	**0 - 6 μήνες**	**6 μήνες - 1 έτος**	**2 έτη - 5έτη**	**Άνω των 5 ετών**	**Σύνολο**
Μακροπρόθεσμες τραπεζικές υποχρεώσεις	0,00	0,00	23.361.324,67	30.275.000,00	**53.636.324,67**
Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	0,00	5.846.320,00	0,00	0,00	**5.846.320,00**
Προμηθευτές και συναφείς υποχρεώσεις	0,00	39.019.258,87	0,00	0,00	**39.019.258,87**
Λοιπές υποχρεώσεις	8.731.639,40	8.485.814,09	0,00	0,00	**17.217.453,49**
Σύνολο	**8.731.639,40**	**53.351.392,96**	**23.361.324,67**	**30.275.000,00**	**115.719.357,03**

9.27.2. Κίνδυνος επιτοκίου δανείων

Ο κίνδυνος επιτοκίου είναι ο κίνδυνος η εύλογη αξία ή οι μελλοντικές ταμειακές ροές ενός χρηματοοικονομικού μέσου να παρουσιάσουν διακυμάνσεις λόγω των αλλαγών στα επιτόκια της αγοράς. Οι δραστηριότητες του Ομίλου είναι στενά συνδεδεμένες με τα επιτόκια εξαιτίας των μακροπρόθεσμων και βραχυπρόθεσμων δανειακών υποχρεώσεων.

Τα στοιχεία ενεργητικού του Ομίλου που εκτίθενται σε επιτοκιακές διακυμάνσεις αφορούν κυρίως στα διαθέσιμα και ισοδύναμα διαθεσίμων. Η πολιτική του Ομίλου αναφορικά με τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού είναι να τοποθετεί (όταν υπάρχει δυνατότητα) τα ταμειακά διαθέσιμά του σε κυμαινόμενα επιτόκια ώστε να διατηρεί την απαραίτητη ρευστότητα επιτυγχάνοντας ταυτόχρονα ικανοποιητική απόδοση.

Η έκθεση του Ομίλου στον κίνδυνο μεταβολής στα επιτόκια της αγοράς σχετικά με τα στοιχεία των υποχρεώσεων, αφορά τις μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις του Ομίλου με κυμαινόμενο επιτόκιο.

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει την ευαισθησία του αποτελέσματος της χρήσης καθώς και των ιδίων κεφαλαίων του Ομίλου και της Εταιρείας σε μια μεταβολή του επιτοκίου της τάξεως του +1% ή –1%

	Ο Όμιλος				Η εταιρεία			
	2018	2018	2017	2017	2018	2018	2017	2017
Αύξηση / μείωση	+1%	-1%	+1%	-1%	+1%	-1%	+1%	-1%
Επίδραση κέρδος/(ζημιά) στα Αποτελέσματα Χρήσης	-567.151,50	567.151,50	-594.938,74	594.938,74	-567.151,50	567.151,50	-594.938,74	594.938,74
Επίδραση κέρδος/(ζημιά) στα Ίδια Κεφάλαια	-567.151,50	567.151,50	-594.938,74	594.938,74	-567.151,50	567.151,50	-594.938,74	594.938,74

9.27.3. Συναλλαγματικός κίνδυνος

Ο συναλλαγματικός κίνδυνος αναφέρεται στον κίνδυνο διακύμανσης της αξίας ή των ταμειακών ροών ενός χρηματοοικονομικού μέσου, λόγω των μεταβολών στις συναλλαγματικές ισοτιμίες.

Ο Όμιλος και η Εταιρεία δεν είναι εκτεθειμένη σε συναλλαγματικό κίνδυνο λόγω του ότι οι συναλλαγές πραγματοποιούνται κατά κύριο λόγο σε ευρώ.

9.27.4. Πιστωτικός κίνδυνος

Ο πιστωτικός κίνδυνος συνίσταται στην πιθανότητα κάποιος αντισυμβαλλόμενος να προκαλέσει στον Όμιλο οικονομική ζημιά εξαιτίας της αθέτησης των συμβατικών του υποχρεώσεων. Ο πιστωτικός κίνδυνος προέρχεται κυρίως από τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα και εκθέσεις σε πιστωτικό κίνδυνο από πελάτες ή χρεώστες.

Για τις εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις ο Όμιλος δεν εκτίθεται σε σημαντικούς πιστωτικούς κινδύνους. Οι αθετημένες πληρωμές από πελάτες όμως είναι μέγεθος το οποίο μπορεί ενδεχόμενα να επηρεάσει αρνητικά την ρευστότητα του Ομίλου. Δεδομένης της μεγάλης διεύρυνσης του πελατολογίου, δεν υφίσταται σημαντική συγκέντρωση πιστωτικού κινδύνου αναφορικά με τις εμπορικές αυτές απαιτήσεις, καθώς κατανέμεται σε

μεγάλο αριθμό πελατών.

Ο Όμιλος παρακολουθεί μέσω της μονάδας Πιστωτικού Ελέγχου τις εμπορικές του απαιτήσεις και διασφαλίζει την σε κάθε περίπτωση είσπραξη τους, μέσω συμβολαίων ασφάλισης πιστώσεων, αλλά και παρακράτησης της κυριότητας των πωλούμενων προϊόντων γόνου έως την ολοσχερή εξόφληση των εν λόγω απαιτήσεων. Δεν υπάρχουν σημαντικοί κίνδυνοι για μη είσπραξη απαιτήσεων δεδομένου ότι ο Όμιλος έχει εφαρμόσει αυστηρές διαδικασίες αξιολόγησης με κριτήρια που ελαχιστοποιούν τον σχετικό κίνδυνο.

Η έκθεση του Ομίλου όσον αφορά τον πιστωτικό κίνδυνο περιορίζεται στα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία τα οποία την ημερομηνία της Κατάστασης της Οικονομικής Θέσης αναλύονται ως εξής:

	Ο Όμιλος		Η εταιρεία	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	23.500.556,43	30.303.838,28	23.281.864,09	30.002.900,89
Πελάτες & Λοιπές Εμπορικές Απαιτήσεις	45.190.942,59	45.082.195,44	45.361.760,40	45.407.960,98
Λοιπές Απαιτήσεις	14.597.528,86	16.313.758,99	14.154.819,91	16.292.575,28
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	239.812,68	239.812,68	239.812,68	239.812,68
Σύνολο	**83.528.840,56**	**91.939.605,39**	**83.038.257,08**	**91.943.249,83**

Ο κατωτέρω πίνακας συμπεριλαμβάνει ανάλυση της ληκτότητας των απαιτήσεων από εμπορικές δραστηριότητες και λοιπών απαιτήσεων.

Ληκτότητα απαιτήσεων

	Ο Όμιλος		Η εταιρεία	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Δεν είναι ληξιπρόθεσμα και δεν είναι απομειωμένα	51.342.390,87	51.949.129,56	51.070.499,73	52.253.711,39
Είναι σε καθυστέρηση αλλά όχι απομειωμένα				
<30 ημέρες	433.098,56	1.410.231,03	433.098,56	1.410.231,03
31-60 ημέρες	1.603.899,19	1.335.051,26	1.603.899,19	1.335.051,26
61-90 ημέρες	746.233,23	549.685,57	746.233,23	549.685,57
91-180 ημέρες	1.315.737,47	1.123.573,45	1.315.737,47	1.123.573,45
181-360 ημέρες	1.473.552,82	2.007.939,89	1.473.552,82	2.007.939,89
>361 ημέρες	3.113.371,99	3.260.156,35	3.113.371,99	3.260.156,35
Σύνολο	**60.028.284,13**	**61.635.767,11**	**59.756.392,99**	**61.940.348,94**

Για την ελαχιστοποίηση του πιστωτικού κινδύνου σε διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα, καθώς και σε άλλα βραχυπρόθεσμα χρηματοοικονομικά προϊόντα, ο Όμιλος περιορίζει την έκθεση του και συναλλάσσεται μόνο με αναγνωρισμένα χρηματοοικονομικά ιδρύματα.

9.27.5. Κίνδυνος διαχείρισης Κεφαλαίου

Οι στόχοι του Ομίλου και της Εταιρείας όσον αφορά τη διαχείριση του κεφαλαίου είναι οι εξής:

- να εξασφαλίσει την ικανότητα της Εταιρείας να συνεχίσει απρόσκοπτα τη δραστηριότητα της και
- να παρέχει ικανοποιητική απόδοση στους μετόχους τιμολογώντας τις υπηρεσίες αναλογικά με το κόστος και φροντίζοντας την κεφαλαιακή διάρθρωση,
- να εξασφαλίσει τη διατήρηση υγιών δεικτών κεφαλαίου.

Η Εταιρεία παρακολουθεί τη διαχείριση του κεφαλαίου με βάση το παρακάτω δείκτη που βασίζεται σε μεγέθη όπως αυτά απεικονίζονται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης.

	Ο Όμιλος		Η εταιρεία	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων	95.571.539	90.266.320	95.765.961	90.444.811
Μείον: Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα	(23.500.556)	(30.303.838)	(23.281.864)	(30.002.901)
Κεφάλαιο	**72.070.983**	**59.962.482**	**72.484.097**	**60.441.911**
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	95.571.539	90.266.320	95.765.961	90.444.811
Πλέον: Δάνεια	53.947.656	59.482.645	53.947.656	59.482.645
Σύνολο Κεφαλαίων	**149.519.195**	**149.748.964**	**149.713.617**	**149.927.456**
Κεφάλαιο προς Σύνολο Κεφαλαίων	**0,48**	**0,40**	**0,48**	**0,40**

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Συνολικός Δανεισμός	53.947.655,94	59.482.644,67	53.947.655,94	59.482.644,67
Μείον: Ταμειακά Διαθέσιμα και ισοδύναμα	-23.500.556,43	-30.303.838,28	-23.281.864,09	-30.002.900,89
Καθαρό Χρέος	**30.447.099,51**	**29.178.806,39**	**30.665.791,85**	**29.479.743,78**
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	95.571.539,10	90.266.319,82	95.765.961,23	90.444.811,40
Συνολικό Κεφάλαιο (Καθαρός Δανεισμός & Ίδια Κεφάλαια)	**126.018.638,61**	**119.445.126,21**	**126.431.753,08**	**119.924.555,18**
Συντελεστής μόχλευσης	**24,16%**	**24,43%**	**24,25%**	**24,58%**

9.28. Συγκρίσιμα στοιχεία

Στα παρουσιαζόμενα στοιχεία της προηγούμενης χρήσης έγιναν περιορισμένου μεγέθους αναμορφώσεις/αναταξινομήσεις για λόγους συγκρισιμότητας, χωρίς επίδραση στα ίδια κεφάλαια και στα αποτελέσματα μετά από φόρους της προηγούμενης χρήσης του Ομίλου και της Εταιρίας.

9.29. Γεγονότα μετά την ημερομηνία του Ισολογισμού

Δεν υπάρχουν άλλα σημαντικά γεγονότα μετά την ημερομηνία του Ισολογισμού, που θα έπρεπε να αναφερθούν.

Κρυονέρι, 2 Αυγούστου 2019

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ. & Δ/ΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	**Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ.**	**Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ**
ΣΤΑΥΡΟΣ Δ. ΔΕΜΟΣ	**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΤ. ΔΕΜΟΣ**	**ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΕΡ. ΤΣΕΡΒΑΚΗΣ**
Α.Δ.Τ. ΑΗ 026424	**Α.Δ.Τ. Α.Ε. 046871**	**Α.Α.Ο.Ε.Ε.31584 Α' ΤΑΞΗΣ**

9.30. Συνοπτικά Οικονομικά Στοιχεία και πληροφορίες της χρήσης από 1 Ιανουαρίου 2018 έως 31 Δεκεμβρίου 2018

DEMO ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΦΑΡΜΑΚΩΝ
ΣΥΝΟΠΤΙΚΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΤΗΣ ΧΡΗΣΗΣ ΑΠΟ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2018 ΕΩΣ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2018
(δημοσιευμένα βάσει του ν. 2190, άρθρο 135 για επιχειρήσεις που συντάσσουν ετήσιες οικονομικές καταστάσεις, ενοποιημένες και μη, κατά τα ΔΛΠ)
ΠΟΣΑ ΣΕ ΕΥΡΩ

Τα παρακάτω στοιχεία και πληροφορίες στοχεύουν σε μια γενική ενημέρωση για την οικονομική κατάσταση και τα αποτελέσματα της **DEMO ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΦΑΡΜΑΚΩΝ** Ο αναγνώστης που επιζητά να αντλήσει ολοκληρωμένη εικόνα της οικονομικής θέσης και των αποτελεσμάτων της, πρέπει να εξασφαλίσει πρόσβαση στις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις που προβλέπουν τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (Δ.Π.Χ.Α.), καθώς και στην έκθεση ελέγχου του ορκωτού ελεγκτή λογιστή.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

Πλήρες όνομα :	**DEMO ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΦΑΡΜΑΚΩΝ**
Διεύθυνση έδρας Εταιρείας :	ΚΡΥΟΝΕΡΙ ΑΤΤΙΚΗΣ
Αριθμός Γ.Ε.Μ.Η.	283801000
Αριθμός Μητρώου Ανωνύμων Εταιρειών :	13182/04/Β/86/139
Αρμόδια Αρχή :	Περιφέρεια Αττικής, Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης, Διεύθυνση Ανάπτυξης, Π.Ε. Ανατολικής Αττικής, τμήμα Ανωνύμων Εταιρειών
Σύνθεση Διοικητικού Συμβουλίου :	Σταύρος Δέμος, Πρόεδρος και Δ/νων Σύμβουλος, Δημήτριος Δέμος, Αντιπρόεδρος ΔΣ, Στέλλα Δέμου, Μέλος ΔΣ, Ιωάννα Δέμου, Μέλος ΔΣ, Δήμητρα Δέμου, Μέλος ΔΣ.
Ημερομηνία έγκρισης των Οικονομικών Καταστάσεων (από τις οποίες αντλήθηκαν τα συνοπτικά στοιχεία)	2 Αυγούστου 2019
Ορκωτός ελεγκτής λογιστής :	Ιωάννου Νίκος,Α.Μ. Σ.Ο.Ε.Λ. 29301
Ελεγκτική εταιρεία :	Grant Thornton
Τύπος έκθεσης ελέγχου ελεγκτών :	Σύμφωνη γνώμη

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Ε Ν Ε Ρ Γ Η Τ Ι Κ Ο				
Ενσώματες ακινητοποιήσεις	85.824.871,18	74.560.782,89	85.821.902,33	74.558.562,53
Άυλα στοιχεία ενεργητικού	11.268.917,55	10.758.862,62	11.266.082,46	10.754.026,29
Προκαταβολές ακινητοποιήσεων	11.922.242,76	12.752.189,44	11.922.242,76	12.752.189,44
Αποθέματα	34.475.438,84	33.696.230,60	34.469.525,89	33.675.175,15
Απαιτήσεις από πελάτες	45.190.942,59	45.082.195,44	45.361.760,40	45.407.960,98
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	38.337.897,97	46.857.409,95	37.676.496,68	46.535.288,85
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	227.020.310,89	223.707.670,94	226.518.010,52	223.683.203,24
Π Α Θ Η Τ Ι Κ Ο				
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	59.878.564,90	71.155.359,48	59.878.564,90	71.155.359,48
Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	10.940.295,94	5.846.320,00	10.940.295,94	5.846.320,00
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	60.629.910,95	56.439.671,64	59.933.188,45	56.236.712,36
Σύνολο υποχρεώσεων (α)	131.448.771,79	133.441.351,12	130.752.049,29	133.238.391,84
Μετοχικό κεφάλαιο	31.908.992,13	31.908.992,13	31.908.992,13	31.908.992,13
Λοιπά στοιχεία καθαρής θέσης μετόχων Εταιρείας	63.662.546,97	58.357.327,69	63.856.969,10	58.535.819,27
Σύνολο καθαρής θέσης μετόχων (β)	95.571.539,10	90.266.319,82	95.765.961,23	90.444.811,40
Δικαιώματα μειοψηφίας (γ)	0,00	0,00	0,00	0,00
Σύνολο καθαρής θέσης (δ)= (β) + (γ)	95.571.539,10	90.266.319,82	95.765.961,23	90.444.811,40
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	227.020.310,89	223.707.670,94	226.518.010,52	223.683.203,24

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	1/1-31/12/2018	1/1-31/12/2017	1/1-31/12/2018	1/1-31/12/2017
Κύκλος εργασιών προ Clawback & Rebate	139.045.013,84	136.593.902,68	138.215.107,94	135.938.101,48
Κύκλος εργασιών μετά Clawback & Rebate	125.842.113,47	124.277.944,42	125.012.207,57	123.622.143,22
Μικτά κέρδη	50.085.919,14	49.539.701,32	49.270.423,09	48.892.455,64
Κέρδη / Ζημίες προ φόρων, χρηματοδοτικών και επενδυτικών αποτελεσμάτων	16.128.429,84	17.062.752,51	16.143.627,74	17.303.698,80
Κέρδη / Ζημίες προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και αποσβέσεων	22.034.969,96	22.341.393,80	22.047.596,11	22.579.852,90
Κέρδη / Ζημίες προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων, αποσβέσεων, clawback & rebate	35.237.870,33	34.657.352,06	35.250.496,48	34.895.811,16
Κέρδη / Ζημίες προ φόρων	12.996.944,14	13.858.909,79	13.012.874,69	14.044.001,54
Μείον φόροι	4.681.239,59	4.778.009,84	4.681.239,59	4.778.009,84
Κέρδη / Ζημίες μετά από φόρους (α)	8.315.704,56	9.080.899,95	8.331.635,11	9.265.991,70
Λοιπά συνολικά έσοδα μετά από φόρους (β)	9.635,23	-339.719,11	9.635,23	-339.719,11
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα μετά από φόρους (α) + (β)	8.325.339,78	8.741.180,84	8.341.270,33	8.926.272,59
Κέρδη μετά από φόρους ανά μετοχή σε €	0,76	0,80	0,76	0,82

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ ΧΡΗΣΗΣ

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	1/1/-31/12/2018	1/1/-31/12/2017	1/1/-31/12/2018	1/1/-31/12/2017
Λ ε ι τ ο υ ρ γ ι κ έ ς δ ρ α σ τ η ρ ι ό τ η τ ε ς				
Κέρδη προ φόρων	12.996.944,14	13.858.909,79	13.012.874,69	14.044.001,54
Πλέον / Μείον προσαρμογές για :				
Αποσβέσεις	5.906.540,12	5.278.641,29	5.903.968,37	5.276.154,10
Αποσβέσεις επιχορηγήσεων	-420.499,85	-428.619,66	-420.499,85	-428.619,66
Προβλέψεις/Μη ταμειακά αποτελέσματα	732.958,17	143.893,63	678.334,60	143.893,63
Αποτελέσματα (έσοδα, έξοδα, κέρδη και ζημίες) επενδυτικής δραστηριότητας	515.694,23	0,00	515.694,23	0,00
Πιστωτικοί τόκοι και συναφή έσοδα	-235.591,43	-94.841,87	-235.591,43	-96.918,12
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα	3.366.344,48	3.298.684,59	3.366.344,48	3.356.615,38
Πλέον / Μείον προσαρμογές για μεταβολές λογαριασμών κεφαλαίου κίνησης ή που σχετίζονται με τις λειτουργικές δραστηριότητες				
Μείωση / (Αύξηση) αποθεμάτων	-837.441,96	-6.231.770,33	-852.584,46	-6.240.325,85
Μείωση / (Αύξηση) απαιτήσεων	1.094.021,55	940.565,50	1.294.432,70	535.542,64
(Μείωση) / Αύξηση υποχρεώσεων πλην τραπεζών	8.608.344,24	3.004.808,73	8.545.266,41	2.878.990,61
Μείον:				
Καταβεβλημένοι χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα	-3.333.910,68	-3.125.981,78	-3.333.910,68	-3.125.981,78
Καταβλημένοι φόροι	-4.721.843,81	-4.721.843,81	-4.721.843,81	-4.721.843,81
Σύνολο ειρούμενων/εκρούμενων από λειτουργικές δραστηριότητες (α)	**23.671.559,20**	**11.922.446,08**	**23.752.485,25**	**11.621.508,68**
Ε π ε ν δ υ τ ι κ έ ς δ ρ α σ τ η ρ ι ό τ η τ ε ς				
Αγορά ενσώματων και άϋλων περιουσιακών στοιχείων	-20.317.932,56	-19.652.819,99	-20.316.613,56	-19.652.819,99
Εισπράξεις από πωλήσεις ενσώματων και άϋλων περιουσιακών στοιχείων	487.881,08	182.724,60	487.881,08	182.724,60
Μειώσεις κεφαλαίου				
Αυξήσεις κεφαλαίου				
Τόκοι εισπραχθέντες	200.252,72	94.841,87	200.252,72	94.841,87
Αγορά χρηματοοικονομικών μέσων	-5.000.000,00	0,00	-5.000.000,00	0,00
Είσπραξη από πωλήση ομολόγων ομολόγων	0,00	18.374,80	0,00	18.374,80
Σύνολο ειρούμενων/εκρούμενων από επενδυτικές δραστηριότητες (β)	**-24.629.798,76**	**-19.356.878,72**	**-24.628.479,76**	**-19.356.878,72**
Χ ρ η μ α τ ο δ ο τ ι κ έ ς δ ρ α σ τ η ρ ι ό τ η τ ε ς				
Εισπράξεις (Πληρωμές) από (για) εκδοθέντα/ αναληφθέντα δάνεια	-5.845.042,25	-26.000,00	-5.845.042,25	-26.000,00
Μερίσματα πληρωθέντα σε μετόχους της μητρικής	0,00	-1.306.852,92	0,00	-1.306.852,92
Σύνολο ειρούμενων/εκρούμενων από χρηματοδοτικές δραστηριότητες (γ)	**-5.845.042,25**	**-1.332.852,92**	**-5.845.042,25**	**-1.332.852,92**
Καθαρή αύξηση/μείωση στα ταμειακά διαθέσιμα & ισοδύναμα περιόδου	-6.803.281,81	-8.767.285,56	-6.721.036,76	-9.068.222,96
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα έναρξης περιόδου	30.303.838,28	39.071.123,85	30.002.900,89	39.071.123,85
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα λήξης περιόδου	**23.500.556,47**	**30.303.838,29**	**23.281.864,13**	**30.002.900,89**

ΠΡΟΣΘΕΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

1) Η επωνυμία και η χώρα της καταστατικής έδρας για την εταιρεία που περιλαμβάνεται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, καθώς και το ποσοστό με το οποίο η μητρική εταιρεία συμμετέχει άμεσα ή έμμεσα, στο μετοχικό της κεφάλαιο και η μέθοδος ενσωμάτωσης που εφαρμόστηκε, παρατίθενται στη σημείωση 6.2 των οικονομικών καταστάσεων.
2) Αναφορά των ανέλεγκτων φορολογικά χρήσεων της εταιρείας και του ομίλου γίνεται στη σημείωση 9.25.2 των οικονομικών καταστάσεων
3) Ο αριθμός του απασχολούμενου προσωπικού στο τέλος της τρέχουσας περιόδου ανήλθε σε 870 άτομα για την εταιρεία και σε 873 άτομα για τον όμιλο. Ο αριθμός του απασχολούμενου προσωπικού στο τέλος της αντίστοιχης περιόδου της προηγούμενης χρήσης ανήλθε σε 852 για την εταιρεία και σε 855 για τον όμιλο.
4) Τα κέρδη ανά μετοχή υπολογίσθηκαν με επιμερισμό των κερδών στο συνολικό αριθμό μετοχών.
5) Δεν υπάρχουν επίδικες απαιτήσεις που να έχουν σημαντική επίπτωση στην οικονομική κατάσταση ή τη λειτουργία της Εταιρείας και του Ομίλου. Η εταιρεία και ο Όμιλος έχουν σχηματίσει, στις 31/12/2018, επαρκείς προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις
6) Επί των παγίων της εταιρείας υφίστανται εμπράγματα βάρη ποσού € 31.293.400 για εξασφάλιση τραπεζικών χορηγήσεων.
7) Οι πάσης φύσεως συναλλαγές (εισροές και εκροές) σωρευτικά από την έναρξη της οικονομικής χρήσης καθώς και τα υπόλοιπα των απαιτήσεων και υποχρεώσεων της εταιρείας και του ομίλου στη λήξη της τρέχουσας χρήσεως που έχουν προκύψει από συναλλαγές τους με τα συνδεδεμένα μέρη, όπως αυτά ορίζονται στο Δ.Λ.Π. 24, παρατίθενται στον πίνακα που ακολουθεί:

Συναλλαγές με τα συνδεδεμένα μέρη - Ποσά εκφρασμένα σε χιλιάδες €	**Ο Ομιλος**	**Η Εταιρεία**
α) Έσοδα	2.041.081,10	4.759.484,30
β) Έξοδα	636.000,00	636.000,00
γ) Απαιτήσεις	3.600.099,46	5.113.394,16
δ) Υποχρεώσεις	52.503,64	52.503,64
ε) Συναλλαγές και αμοιβές διευθυντικών στελεχών και μελών της διοίκησης	2.614.722,89	2.614.722,89
στ) Απαιτήσεις από διευθυντικά στελέχη και μέλη της διοίκησης	1.686.810,13	1.686.810,13
ζ) Υποχρεώσεις προς τα διευθυντικά στελέχη και μέλη της διοίκησης	60.453,38	60.453,38

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων έναρξης περιόδου (01/01/2018 και 01/01/2017 αντίστοιχα)	90.266.319,82	82.831.991,90	90.444.811,40	82.825.391,73
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου				
Μείωση μετοχικού κεφαλαίου				
Λοιπές προσαρμογές	-3.010.485,27	-1.701.824,59	-3.010.485,27	-1.701.824,59
Κέρδη της περιόδου, μετά από φόρους	8.315.704,56	9.136.152,51	8.331.635,11	9.321.244,26
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων λήξης περιόδου (31/12/2018 και 31/12/2017 αντίστοιχα)	**95.571.539,11**	**90.266.319,82**	**95.765.961,24**	**90.444.811,40**

ΑΘΗΝΑ, 2 Αυγούστου 2019

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ. & Δ/ΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ.	Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
ΣΤΑΥΡΟΣ ΔΕΜΟΣ ΑΗ 026424	ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΔΕΜΟΣ ΑΕ 046871	ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΤΣΕΡΒΑΚΗΣ Α.Α.Ο.Ε.Ε. 31584 Α' ΤΑΞΗΣ